

Kelan kuntoutustilasto

FPA-statistik Rehabilitering

2008

Kansaneläkelaitos
Tilastoryhmä
Helsinki 2009

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Sosiaaliturva 2009
Socialskydd

Kela|Fpa®

Kelan kuntoutustilasto 2008

www.kela.fi/tilastot > vuositilastot

FPA-statistik | Rehabilitering 2008

www.fpa.fi/statistik > årsstatistik

Toimitus

Kansaneläkelaitos, tilastoryhmä
PL 450, 00101 HELSINKI

Timo Partio
Puh. 020 634 1382
etunimi.sukunimi@kela.fi

Redaktion

Folkpensionsanstalten, statistikgruppen
PB 450, 00101 HELSINGFORS

Timo Partio
Tel. 020 634 1382
fornamn.efternamn@kela.fi

Tilaukset

Puh. 020 634 1502
tilastot@kela.fi
www.kela.fi/tilastot

ISSN 1795-5165 = Suomen virallinen tilasto (painettu)
ISSN 1795-2417 = Kelan kuntoutustilasto (painettu)
ISSN 1796-0479 = Suomen virallinen tilasto (sähköinen)
ISSN 1796-0894 = Kelan kuntoutustilasto (sähköinen)

Beställningar

Tel. 020 634 1502
tilastot@kela.fi
www.fpa.fi/statistik

Lukijalle

Kelan kuntoutustilasto 2008 -julkaisu sisältää keskeiset tiedot Kelan kuntoutuspalveluista ja niiden ajalta toimeentuloturvana maksettavasta kuntoutusrahasta. Julkaisu tarjoaa tietoja kuntoutujista, kuntoutustoimenpiteistä, toimenpiteistä aiheutuneista kustannuksista ja kuntoutusrahasta.

Kelan kuntoutustilasto ilmestyy vuosittain. Sitä on julkaistu tilastovuodesta 1978 lähtien.

Julkaisu kuuluu Suomen virallisen tilaston (SVT) sarjaan ja täyttää viralliselle tilastolle asetetut laatukriteerit. Julkaisua koskevien tilastojen (kuntoutus ja kuntoutusraha) laatuselosteet eri vuosilta löytyvät Kelan internet-sivuilta osoitteesta www.kela.fi/tilastot/laatuselosteet.

Julkaisun on toimittanut Timo Partio. Julkaisun tuottamiseen ovat osallistuneet Sirpa Railimo, Anne-Mari Saari ja Marja Vehkalahti. Ruotsinkielisestä käännöksestä vastaavat Kelan kielenkääntäjät.

Helsingissä huhtikuussa 2009

Esko Karjala

Vesa Ylönen

Till läsaren

Publikationen FPA-statistik, Rehabilitering 2008 innehåller centrala uppgifter om de rehabiliteringstjänster som Folkpensionsanstalten, FPA, tillhandahåller och om den rehabiliteringspenning som betalas för att trygga klienternas utkomst under rehabiliteringen. Publikationen ger information om rehabiliteringsklienterna, rehabiliteringsåtgärderna, de kostnader som åtgärderna medför samt om rehabiliteringspenningen.

FPA:s rehabiliteringsstatistik utkommer årligen. Den har publicerats allt sedan statistikåret 1978.

Publikationen ingår i serien Finlands officiella statistik (FOS) och uppfyller därmed de kvalitetskrav som gäller för den officiella statistiken. Kvalitetsbeskrivningar för olika år som gäller statistiken (rehabilitering och rehabiliteringspenning) finns på FPA:s webbplats www.fpa.fi/statistik/kvalitetsbeskrivningar.

Publikationen har redigerats av Timo Partio. Sirpa Railimo, Anne-Mari Saari och Marja Vehkalahti har medverkat vid framställningen av publikationen. Översättningen till svenska har gjorts av översättarna vid FPA.

Helsingfors i april 2009

Esko Karjala

Vesa Ylönen

Sisällys

1 Kelan kuntoutus – lainsäädännöllinen pohja	6
2 Katsaus Kelan järjestämään kuntoutukseen	9
3 Aineisto ja sen luotettavuus	17
4 Käsitteet	19

Taulukot

1. Yksilökohtainen kuntoutus vuonna 2008: sukupuoli ja ikäryhmä	39
---	----

Kuntoutuspäätöksiä koskevat tilastot

2. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2008: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja päätöksen laatu.....	43
3. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste	44
4. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, sukupuoli ja päätöksen laatu.....	45
5. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2008: päätöksen laatu, ikä ja kuntoutuksen lakiperuste	46

Kuntoutujia koskevat tilastot

6. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: sairauspääryhmä, sairausryhmä, sukupuoli ja ikäryhmä	48
7. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepääryhmä ja ikäryhmä	51
8. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä.....	52
9. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja ikäryhmä.....	53
10. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste	54
11. Kuntoutuspalveluja ja -rahaa saaneet sekä maksetut etuudet vuonna 2008: maakunta, kunta ja kuntoutuksen lakiperuste.....	55
12. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008 (16 vuotta täyttäneet): ammattiasema, ammatti ja sukupuoli.....	64
13. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008 (16 vuotta täyttäneet): ammattiasema, ammatti ja sairauspääryhmä	65
14. Uudet kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepääryhmä ja ikäryhmä	66
15. Kuntoutuksen kehittämis- ja kokeilutoiminta vuonna 2008: kuntoutuspalveluja saaneet, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämisshanke, osahanke, sukupuoli ja ikäryhmä.....	67
16. Kuntoutuksen kehittämis- ja kokeilutoiminta vuonna 2008: kuntoutuspalveluja saaneet, kustannukset, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämisshanke, osahanke ja sukupuoli	67

Kustannettuja kuntoutustoimenpiteitä koskevat tilastot

17. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2008: kuntoutujat ikäryhmittäin.....	68
18. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2008: kustannukset ikäryhmittäin.....	68
19. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, sukupuoli ja ikäryhmä	69
20. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä	70

Kustannuksia koskevat tilastot

21. Kuntoutuskustannukset vuonna 2008: sukupuoli, ikäryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste.....	71
22. Kuntoutuskustannukset vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste	72
23. Kelan kuntoutujien kuntoutuskustannukset vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste ja toimenpide	73
24. Kelan kuntoutujien kuntoutuskustannukset vuonna 2008: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste	74
25. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä	75
26. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä	76

Kuntoutusrahaa koskevat tilastot

27. Kuntoutusrahapäätökset vuonna 2008: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, sukupuoli ja päätöksen laatu	79
28. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä	80
29. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: kuntoutusrahan määräytymisperuste, sukupuoli ja ikäryhmä	80
30. Kelalta kuntoutusta saaneet kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja ikäryhmä	81
31. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja laki, jonka perusteella kuntoutus on myönnetty.....	82
32. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, kuntoutusrahapäivät ja -kustannukset.....	83
33. Nuoren kuntoutusrahan saajat (KKRL 20a §) vuonna 2008: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja sukupuoli	84
34. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2008: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä.....	85
35. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2008: kuntoutusrahan määräytymisperuste ja ikäryhmä	85

Innehåll

1 FPA-rehabilitering – lagstiftningsgrunder.....	22
2 En översikt av FPA-rehabiliteringen.....	25
3 Materialet och dess tillförlitlighet.....	34
4 Begrepp	36

1 Kelan kuntoutus – lainsäädännöllinen pohja

Kelan järjestämää kuntoutusta ja maksamaa kuntoutusrahaa koskeva lainsäädäntö uudistettiin vuonna 2005. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista tuli voimaan 1.10.2005.

1.1 Kuntoutuspalvelut

Kelan järjestämän kuntoutuksen tarkoituksena on vajaakuntoisten tai vaikeavammaisten työ- ja toimintakyvyn parantaminen ja säilyttäminen niin, että hän selviää mahdollisimman hyvin työssä ja jokapäiväisessä elämässään sairaudestaan tai vammastaan huolimatta.

Kela on velvollinen järjestämään *ammattillista kuntoutusta vajaakuntoisille ja lääkinnällistä kuntoutusta vaikeavammaisille*. Kuntoutusvelvoitetta ei Kelalla kuitenkaan ole, jos henkilöllä on oikeus kuntoutuspalveluihin tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus-, sotilasvamma- tai sotilastapaturmalain perusteella. Lisäksi Kela voi järjestää muuta ammatillista ja lääkinnällistä kuntoutusta *harkinnanvaraisena kuntoutuksena*.

Kuntoutus edellyttää yleensä, että henkilölle on laadittu kokonaisvaltainen kuntoutussuunnitelma. Vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen tulee aina perustua 1–3 vuodeksi tehtyyn kirjalliseen kuntoutussuunnitelmaan.

Kela voi hankkia tarvitsemansa kuntoutuspalvelut joko tuottamalla ne itse tai ostamalla ne muilta palvelun tuottajilta.

Kelan on tarvittaessa selvitettävä henkilön kuntoutustarve, viimeistään silloin, kun hänelle maksettujen sairauspäivärahojen suorituspäivien määrä ylittää 60. Myös ennen työkyvyttömyyseläkepäätöstä on varmistettava, että kuntoutusmahdollisuudet on selvitetty.

Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus

Ammatillinen kuntoutus on tarkoitettu työssä käyvälle tai työelämään siirtävälle henkilölle, jonka työkyky on heikentynyt tai uhkaa heikentyä lähivuosina. Ammatillisena kuntoutuksena järjestetään

- ammatillista koulutusta tai valmennusta työkyvyn säilyttämiseksi tai parantamiseksi (esim. kuntoutustutkimuksia ja työkokeilua, työkykyä ylläpitävää ja parantavaa valmennusta, ammatillista uudelleen- ja jatkokoulutusta)
- avustusta elinkeinon tai ammatin harjoittamiseen
- ammatillisen koulutuksen vuoksi välttämätöntä peruskoulutusta ja
- vaikeavammaisen työssään tai opiskelussaan tarvitsemat kalliit ja teknisesti vaativat apuvälineet.

Edellä selostetun kuntoutuksen järjestäminen ei kuitenkaan ole Kelan tehtävä, jos kuntoutuksen on järjestänyt työ- tai opetushallinto taikka työeläkejärjestelmä.

Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus

Lääkinnällinen kuntoutus on tarkoitettu niille vaikeavammaisille, joille sairaus tai vamma aiheuttaa lääketieteellisen ja toiminnallisen haitan, joka vaikeuttaa selviytymistä arjesta. Lisäksi edellytetään, että henkilö saa ko-

rotettua tai ylintä vammaistukea, eläkettä saavan korotettua hoitotukea tai ylintä hoitotukea alle 65-vuotiaana tai että hän saa ylimmän vammaistuen suuruista vammaistukea, jota maksetaan kansaneläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen lepäämisajalta.

Kuntoutuksen tarkoituksena on turvata työ- tai toimintakyky niin, että kuntoutuja pystyisi työskentelemään ja selviytymään arkielämän toiminnoista paremmin sairaudesta ja vammasta huolimatta.

Harkinnanvarainen kuntoutus

Kela voi myöntää harkinnanvaraista kuntoutusta sen rahamäärän puitteissa, jonka se saa vuosittain eduskunnalta. Harkinnanvarainen kuntoutus on tarkoitettu pääasiassa työkäisille, joilla sairaus tai vamma haittaa työkykyä. Tällaisena kuntoutuksena järjestetään mm. ammatillisesti syvennettyä varhaiskuntoutusta (esim. ASLAK-kurssit), kuntoutuslaitoshoittoa, kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseja ja psykoterapiaa.

Varoja voidaan käyttää paitsi yksilöön kohdistuvaan kuntoutukseen myös sairauksien ehkäisemiseen, kuntoutusta koskevaan tutkimustoimintaan ja tarvittaessa Kelan avustamien kuntoutuslaitosten toiminnan tukemiseen. Näitä kustannuksia, jotka vuonna 2008 olivat 5 miljoonaa euroa, ei käsitellä tässä julkaisussa.

Matkakustannusten korvaaminen

Kuntoutujalle voidaan korvata Kelan järjestämästä kuntoutuksesta aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset matkakustannukset. Vuodesta 2005 alkaen matkakustannukset on korvattu sairausvakuutusjärjestelmän kautta, jolloin ne eivät enää sisälly kuntoutuskustannuksiin.

1.2 Kuntoutusraha

Kuntoutusrahaalla turvataan kuntoutujan toimeentuloa kuntoutukseen osallistumisen ajalta, kun kuntoutuksen tavoite on työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai työelämään pääsy. Kuntoutusrahaa voi saada 16–67-vuotias, joka kuntoutuksen vuoksi ei pysty tekemään työtä. Kuntoutusrahaetuuden mukaisia etuuksia ovat *kuntoutusraha* sekä *harkinnanvaraiset ylläpitokorvaus* ja *kuntoutusavustus*.

Kuntoutusrahan maksamisen edellytyksenä on, että hakijalle on tehty myönteinen kuntoutuspäätös tai hän on oppisopimuskoulutuksessa. Kuntoutusrahan myöntäminen nuorelle edellyttää lisäksi, että hänelle on tehty henkilökohtainen opiskelu- ja kuntoutumissuunnitelma.

Kuntoutusrahaa maksetaan sellaisen kuntoutuksen ajalta, jota annetaan joko Kelan järjestämänä tai kansanterveyslain, erikoissairaanhoidon lain, työterveyshuoltolain, sopeutumisvalmennuksena vammaispalvelulain tai perhekuntoutuksena lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuoltolain tai päihdehuoltolain nojalla. Oppisopimuskoulutuksen perusteella kuntoutusrahaa voidaan maksaa vajaakuntoiselle henkilölle ilman kuntoutuspäätöstä oppisopimuskoulutuksen ajalta. Myös kuntoutujan omaiselle, joka osallistuu sopeutumisvalmennukseen tai perhekuntoutukseen, voidaan maksaa kuntoutusrahaa. Jos kuntoutuja saa kuntoutuksensa ajalta palkkaa, kuntoutusraha maksetaan hänen työnantajalleen.

Vajaakuntoiselle 16–19-vuotiaalle voidaan maksaa ns. *nuoren kuntoutusrahaa* ammatillisen kuntoutumisen varmistamiseksi ja työllistymisen

edistämiseksi. Vajaakuntoisuutta arvioidaan tällöin lääkärinlausunnon ja tarvittaessa muiden terveydentilaa, työtä ja ammattia koskevien selvitysten avulla. Kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke myönnetään pääsääntöisesti vasta 20 vuotta täyttäneelle.

Kuntoutusraha on pääsääntöisesti samansuuruinen kuin sairausvakuutuslain mukainen sairauspäiväraha. Vuonna 2008 kuntoutusraha oli vähintään 17,45 euroa arkipäivältä. Vähimmäismääräinen päiväraha maksetaan silloin, kun kuntoutusraha muiden määräytymissäännösten nojalla jäisi tätä pienemmäksi.

Jos kuntoutuja on kuntoutusrahan alkamista edeltävän neljän kuukauden aikana saanut työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea, koulutuspäivärahaa, työllistämistukea työelämäharjoittelussa, koulutustukea, opintorahaa tai aikuiskoulutustukea, kuntoutusraha on vähintään tämän tuen suuruinen lisättyä 10 prosentilla.

Kun työkyvyttömyys-, yksilöllisellä varhais- tai työttömyyseläkkeellä oleva tulee kuntoutukseen, maksetaan hänelle kuntoutusrahana (eläkkeiden lisäksi) 10 % eläkkeiden määrästä, jos kuntoutus kestää yli 30 päivää. Sama koskee sukupolvenvaihdoseläkkeellä olevaa eläkkeensaajaa.

Ammatilliseksi kuntoutukseksi katsotaan Kelan järjestämän ammatillisen kuntoutuksen lisäksi oppisopimuskoulutus sekä kuntoutustutkimus ja työkokeilu, jotka perustuvat kansanterveyslain tai erikoissairaanhoidon nojalla tehtyyn kuntoutuspäätökseen. Ammatillisessa koulutuksessa olevalle, omassa taloudessa asuvalle tai huoltovelvolliselle, kuntoutusraha on vähintään opintorahan suuruinen.

Kun kuntoutuja saa korvausta ansionmenetyksestä samanaikaisesti jonkin muun lain perusteella, kuntoutusrahaa maksetaan vain siltä osin kuin se on muuta etuutta suurempi. Tämä ei koske työkyvyttömyyseläkkeellä olevan kuntoutusrahaa.

Harkinnanvaraisella kuntoutusavustuksella voidaan tukea kuntoutujan työllistymistä kuntoutuksen jälkeen.

Ylläpitokorvausta voidaan maksaa kuntoutujalle kuntoutuksesta aiheutuneiden ylimääräisten kustannusten korvaamiseksi 8 euroa päivältä.

Kuntoutusraha ja harkinnanvarainen kuntoutusavustus ovat verollista tuloa. Ylläpitokorvaus on veroton. Kuntoutusrahaa tarkistetaan yleensä tammikuun alussa TEL-indeksillä.

2 Katsaus Kelan järjestämään kuntoutukseen

2.1 Kuntoutuksen laajuus

Valtioneuvoston vuoden 2002 kuntoutusselonteossa, kuntoutus määritellään ihmisen tai ihmisen ja ympäristön muutosprosessiksi, jonka tavoitteena on toimintakyvyn, itsenäisen selviytymisen, hyvinvoinnin ja työllisyyden edistäminen. Kuntoutus on suunnitelmallista ja monialaista toimintaa, jonka tavoitteena on auttaa kuntoutujaa hallitsemaan elämäntilanteensa.

Kela on keskeinen kuntouttaja Suomessa, jossa vastuu kuntoutuksen järjestämisestä jakautuu monelle eri taholle. Sosiaalivakuutuksella, sosiaali- ja terveydenhuollolla ja työhallinnolla on jokaisella omat kuntoutustehävänsä. Terveydenhuollon ja Kelan kuntoutuksen vertaamista keskenään vaikeuttaa se, että terveydenhuollon kuntoutuksesta ei ole olemassa yksityiskohtaisia tilastoja. Yhtenä syynä tähän on se, että terveydenhuollossa on usein vaikea määritellä sitä, milloin sairaanhoito loppuu ja kuntoutus alkaa.

Useimmat kuntouttajat järjestävät vain joko ammatillista, lääkinnällistä tai sosiaalista kuntoutusta. Kelan kuntoutukseen sisältyy sekä ammatillista että lääkinnällistä kuntoutusta. Lisäksi Kela maksaa kuntoutusajan toimeentuloturvana kuntoutusrahaa.

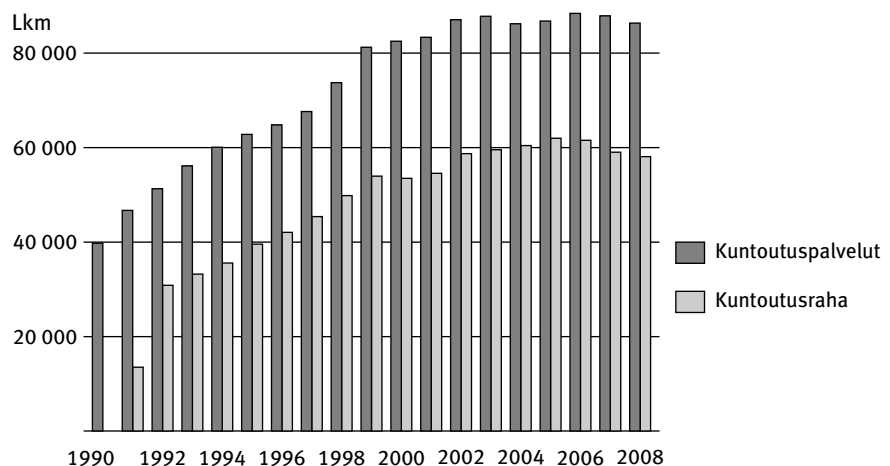
Kelan järjestämää ja korvaamaa kuntoutusta voivat käytännössä saada kaikki Suomessa asuvat henkilöt. Tilastossa on mukana kaikki kuntoutujat, joiden kuntoutuksesta Kelalle on vuoden aikana aiheutunut kustannuksia tai joille on vuoden aikana maksettu kuntoutusrahaa.

2.2 Kuntoutujien lukumäärä

Vuonna 2008 Kelan kuntoutuspalveluja sai 86 320 henkilöä, mikä oli hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vuodesta 2000 vuoteen 2008 kuntoutujien lukumäärä on kasvanut 4,7 % (kuvio 1). Kuntoutujista noin 40 % on uusia kuntoutujia.

Kuvio 1

Kuntoutusetuuksia saaneet 1990–2008

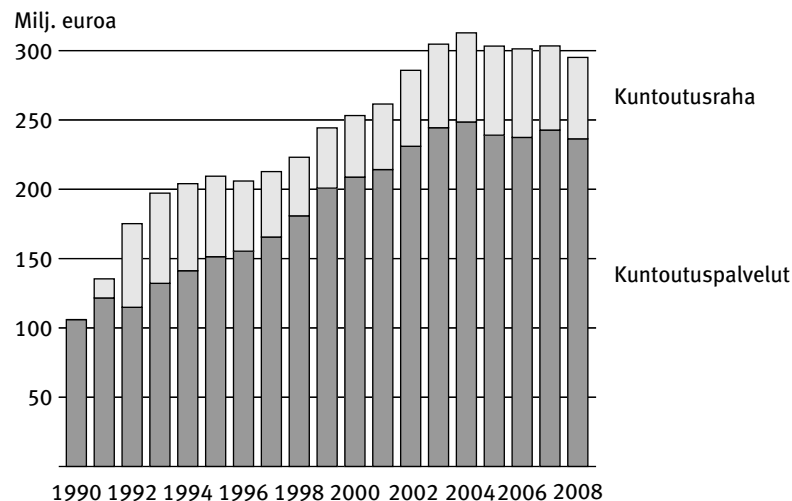
2.3 Kuntoutuskustannukset

Kelan kuntoutusmenot olivat vuonna 2008 yhteensä 300 miljoonaa euroa, mikä oli 1,4 % enemmän kuin edellisvuonna. Yksilöön kohdistuvaan kuntoutukseen käytettiin 295 miljoonaa euroa, joista kuntoutuspalvelujen osuus oli 236 miljoonaa ja kuntoutusrahan 59 miljoonaa. Kuntoutuskustannukset kasvoivat vuosina 1992–2008 reaalisesti 68 % (kuvio 2).

Kuntoutuspalvelukustannuksista ammatilliseen kuntoutukseen käytettiin 29 miljoonaa (vähennystä 5,3 %), vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen 113 miljoonaa (kasvua 1,8 %) ja harkinnanvaraisen kuntoutuksen 95 miljoonaa euroa (kasvua 3,2 %). Kuvio 3 havainnollistaa, kuinka kuntoutuskustannukset jakaantuvat kuntoutujien iän ja kuntoutuksen laki-perusteen mukaan.

Kuvio 2

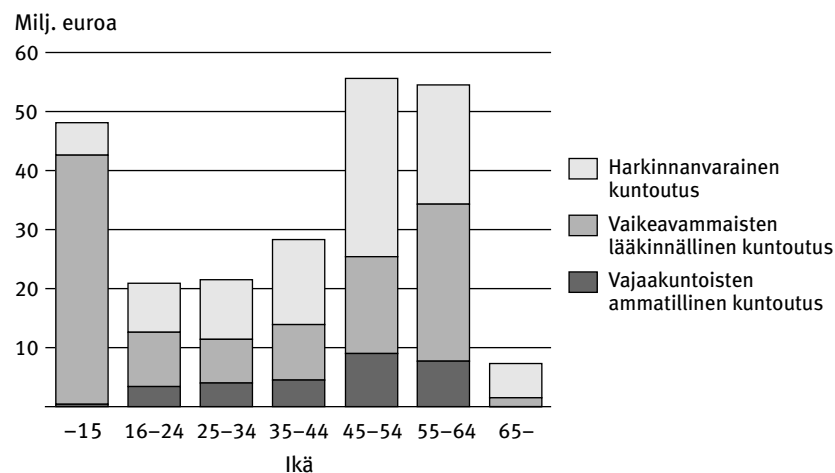
**Yksilökohtaisen kuntoutuksen kustannukset 1990–2008
(vuoden 2008 rahana)**

Huom. Kuntoutuksen matkakustannukset on korvattu sairausvakuutuslain perusteella vuoden 2005 alusta lähtien.

Kuvio 3

Kuntoutuspalvelukustannukset iän ja lakiperusteen mukaan 2008

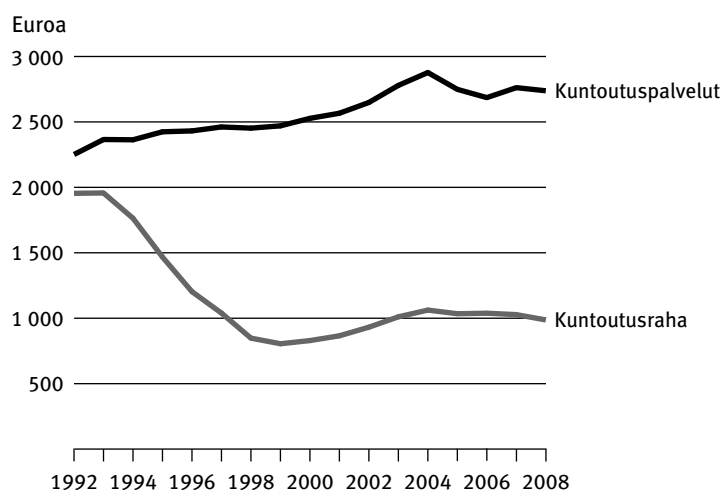

Keskimääräiset kuntoutuspalvelukustannukset olivat 2 740 euroa vuodessa. Keskimääräiset kustannukset ovat kasvaneet reilusti vuodesta 1992 vuoteen 2008, kun vastaavasti kuntoutusrahakustannukset ovat pienentyneet merkittävästi (kuvio 4). Kuntoutustoimenpidettä kohti olivat keskimääräiset kustannukset ammatillisessa kuntoutuksessa 2 530, vaikeavammaisten lääkinnällisessä kuntoutuksessa 1 420 ja harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa 1 720 euroa vuodessa.

Yksittäisistä kuntoutustoimenpiteistä oli kalleinta vaikeavammaisten yksilölliset kuntoutusjaksot, jonka keskimääräiset kustannukset olivat 5 800 euroa vuodessa. Muita kalliita kuntoutustoimenpiteitä olivat mm. sairausryhmäkohtaiset kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit sekä ammatilliset kuntoutuskurssit.

Kuvio 4

Keskimääräiset kuntoutuskustannukset kuntoutujaa kohti vuodessa 1992–2008 (vuoden 2008 rahana)

2.4 Kuntoutuspalvelujen sisältö

Kela on viime vuosina järjestänyt aiempaa enemmän lyhytkestoisempaa kuntoutusta pitkäkestoisen kuntoutuksen (esim. ammatillinen koulutus) sijasta. Kuntoutujien lukumäärä on kasvanut huomattavasti vaikeavammaisten lääkinnällisessä kuntoutuksessa ja harkinnanvaraisessa muussa ammatillisessa ja lääkinnällisessä kuntoutuksessa. Vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta saaneiden määrä on kasvanut vain vähän.

Kelan järjestämässä kuntoutuksessa olevista huomattava osa saa harkinnanvaraista kuntoutusta, joka on pääosin lääkinnällistä kuntoutusta. Vuonna 2008 siihen osallistui 53 300 henkeä eli yli puolet kuntoutujista. Vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta sai 14 300 ja vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta 20 800 henkeä. (Henkilö voi saada useampaa kuntoutustoimenpidettä vuoden aikana. Taulukkojen yhteissummissa henkilö esiintyy kuitenkin vain kerran.)

Ammatillisessa kuntoutuksessa on yleisin kuntoutustoimenpide työtoiminta (työkykyä ylläpitävä ja parantava valmennus). Vuonna 2008 siihen

osallistui 4 300 henkeä. Muita toimenpiteitä, joita järjestettiin paljon, olivat ammattikoulutus, jota kustannettiin 3 900:lle ja kuntoutustutkimus, joka tehtiin noin 1 700 vajaakuntoiselle.

Vaikeavammaisten lääkinnällisessä kuntoutuksessa yleisin kuntoutustoimenpide on fysioterapia, jota sai yli 14 400 vaikeavammaista. Yksilölliselle kuntoutusjaksolle osallistui 3 700 henkeä. Toimintaterapiaa sai 4 500 ja puheterapiaa 4 800 henkeä.

Harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa oli yleisin kuntoutustoimenpide ASLAK-kurssit (ammattillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus), joille osallistui 14 700 kuntoutujaa. Sopeutumisvalmennuskursseille osallistui 4 100 henkilöä. Aikuisten psykoterapiaan osallistui 9 400 ja nuorten psykoterapiaan 4 200 henkeä (taulukko 1). Yksilöllinen kuntoutusjakso järjestettiin 3 500:lle ja kuntouttava hoito 1 100 henkilölle.

Taulukko 1. Kelan harkinnanvaraisen psykoterapian saajat ja kustannukset vuosina 2003–2008

	Psykoterapiaa saaneet		Kustannukset Milj. euroa
	Yhteensä	Nuoret	
2003	10 309	4 669	20,5
2004 ¹	9 407	4 076	14,3
2005	9 142	3 343	13,5
2006	11 140	3 625	17,0
2007	12 553	4 008	18,9
2008	13 621	4 215	20,1

¹ Kelan ja kuntien välistä psykiatrisen kuntoutuksen järjestämistä selvitettiin ja samalla tarkennettiin Kelan harkinnanvaraisen psykoterapian myöntöperusteita. Vuodesta 2004 alkaen lasten psykoterapian järjestämisvastuu on ollut kokonaan julkisella terveydenhuollolla.

2.5 Kuntoutujien ikärakenne

Kuntoutujien mediaani-ikä on 46 vuotta. Mediaani-ikä on laskenut vuodesta 1998 vuoteen 2008 kahdella vuodella. Huomattavasti muita nuorempia ovat lääkinnällistä kuntoutusta saavat vaikeavammaiset, jotka ovat keskimäärin 22-vuotiaita.

Kuntoutujien keskimääräinen ikä vaihtelee paljon kuntoutustoimenpiteittäin. Vaikeavammaisten sopeutumisvalmennuskursseille osallistuvat ovat keskimäärin 11-vuotiaita, kun taas Typo-kursseille (työelämästä poissa olevat) osallistuvat ovat 71-vuotiaita.

2.6 Kuntoutuksen perusteena oleva sairaus

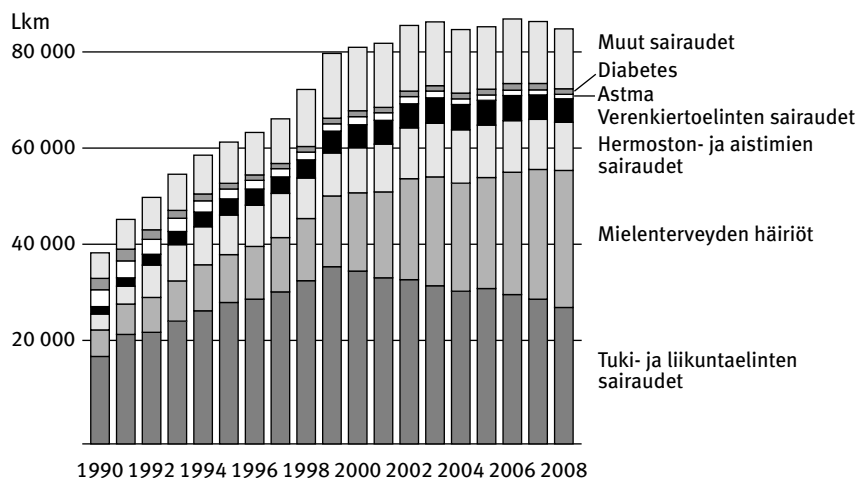
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt olivat vuonna 2008 tavallisin peruste Kelan kuntoutukselle. Mielenterveysongelmat ohittivat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet yleisimpänä kuntoutuksen syynä nyt ensimmäisen kerran (kuvio 5).

Mielenterveyden häiriöiden vuoksi sai kuntoutusta 28 500 henkeä. Mielenterveyskuntoutujien määrä on kasvanut 2000-luvulla 75 %. Kuntoutujien kokonaismäärä kasvoi vastaavana aikana vain 4,7 %. (Kuvio 6)

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi kuntoutusta sai 28 370 henkilöä, mikä oli 5,6 % vähemmän kuin vuonna 2007. Muita isoja sairausryhmiä olivat hermoston sairaudet (10 000) ja verenkiertoelinten sairaudet (4 900).

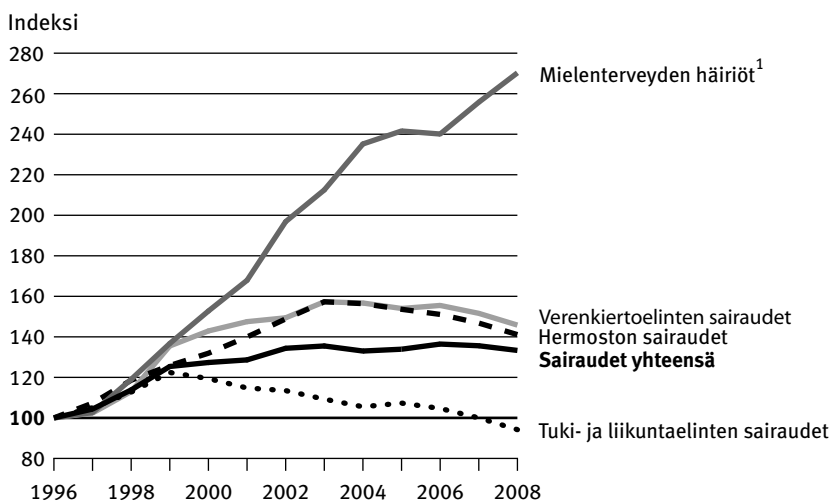
Kuvio 5

Kuntoutuspalveluja saaneet sairauden mukaan 1990–2008

Kuvio 6

Kuntoutuspalveluja saaneet eräissä sairauspääryhmissä 1996–2008 (1996=100)

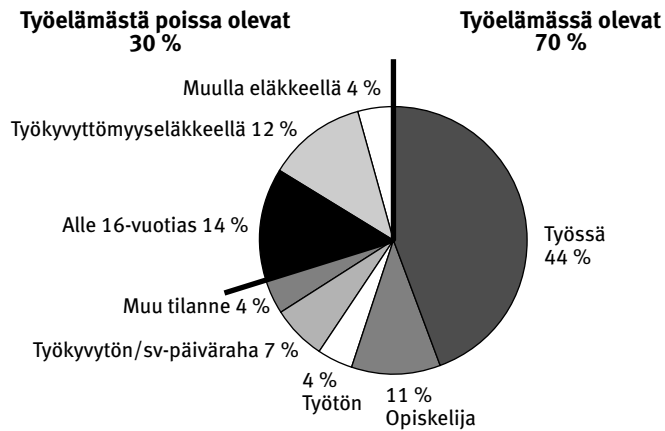
¹Ei sisällä älyllistä kehitysvammaisuutta.

2.7 Kuntoutujien työtilanne ennen kuntoutusta

Kuntoutujien työtilanne kartoitetaan ennen kuntoutusta. Vajaa kolmannes heistä on työelämästä poissa olevia, kuten kuviosta 7 ilmenee. Työelämässä olevista suurin ryhmä on työssä käyvät henkilöt, joiden osuus kaikista kuntoutujista on 44 %. Opiskelijoiden osuus on 11 % ja työttömien 4 %.

Kuvio 7

Kuntoutujien työtilanne ennen kuntoutusta 2008

2.8 Kuntoutujien ammattiasema ja ammatti

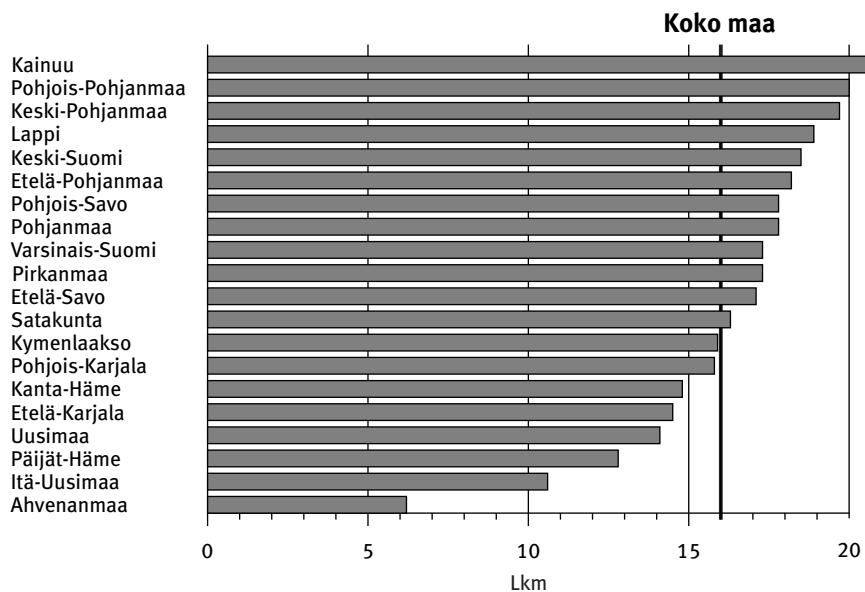
16 vuotta täyttäneiltä ja sitä vanhemmilta kuntoutujilta tallennetaan tieto ammattiasemasta ja ammatista. Vuonna 2008 heitä oli 76 300, joista 51 500 oli ammatissa toimivia ja 19 900 ammatissa toimimattomia. Niitä, joiden ammattia ei voinut luokitella, oli 4 900. Työssä käyvistä 90 % oli palkansaajia.

2.9 Kuntoutujien alueellinen jakautuminen

Kuntoutujia on ollut 1970-luvulta lähtien suhteellisesti eniten Itä- ja Pohjois-Suomessa. Viime vuosina myös pohjalaisia on kuntoutettu keskimääräistä enemmän (kuvio 8).

Kuvio 8

Kuntoutuspalveluja saaneiden lukumäärä 1 000 asukasta kohti maakunnittain 2008

Vuonna 2008 kuntoutujia oli suhteellisesti eniten Kainuun ja Lapin maakunnassa sekä Pohjanmaan maakunnassa. Vähiten kuntoutujia oli Itä-Uudenmaan ja Päijät-Hämeen maakunnassa (pl. Ahvenanmaa). Maakunnissa, joissa kuntoutujia on suhteellisesti muita enemmän, korostuu vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen merkitys. Etelä-Suomessa kuntoutus painottuu enemmän harkinnanvaraiseen kuntoutukseen. (Kuvio 9).

Kuvio 9

Kuntoutuspalveluja saaneiden osuus (promillea) väestöstä kunnittain vuonna 2008

Osuus väestöstä, ‰

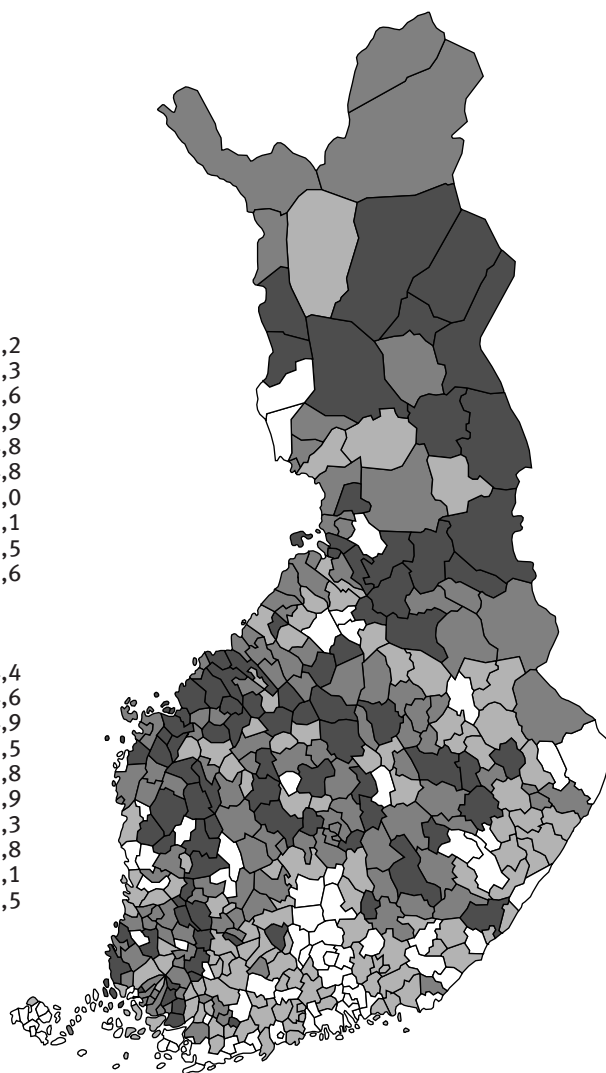
	- 12,9
	13,0 - 15,9
	16,0 - 18,9
	19,0 -

Pienin suhdeluku

Vårdö	2,2
Saltvik	2,3
Lumparland	2,6
Sund	3,9
Siikainen	4,8
Finström	4,8
Askainen	5,0
Lemland	5,1
Artjärvi	5,5
Kumlinge	5,6

Suurin suhdeluku

Oulu	24,4
Kärsämäki	24,6
Pelkosenniemi	24,9
Kinnula	25,5
Puolanka	25,8
Viitasaari	25,9
Kiikoinen	26,3
Oravainen	26,8
Vöyri-Maksamaa	27,1
Isojoki	28,5

3.0 Kuntoutusraha

Kuntoutusrahaa, jota maksetaan kuntoutusajan toimeentuloturvana, sai 58 100 kuntoutujaa. Heidän lukumääränsä pieneni edellisvuodesta 1,1 %.

Kuntoutusrahan saajista 70 % (41 500) oli Kelan järjestämässä kuntoutuksessa. Muiden lakien perusteella kuntoutusrahaa saavista yleisin ryhmä on työterveyshuoltolain mukaisen kuntoutuspäätöksen vuoksi kuntoutusrahaa saavat. Heille kuntoutusrahaa maksetaan pääosin kuntoremonttikurssien ajalta.

Kuntoutusrahaa maksettiin 58,7 miljoonaa euroa, mikä oli vajaan prosentin enemmän kuin edellisvuonna. Vuodesta 1992 vuoteen 2008 reaaliset kuntoutusrahakustannukset ovat kasvaneet vain 0,5 %. Tähän on vaikuttanut se, että kuntoutusajat ovat lyhentyneet. Mm. pitkäkestoista ammatillista koulutusta järjestetään vähemmän kuin aiemmin. Koska kuntoutusrahan saajien lukumäärä on kasvanut samalla kun kustannukset ovat pienentyneet, ovat keskimääräiset kuntoutusrahakustannukset tuen saajaa kohti vuodessa pienentyneet.

Nuoren kuntoutusraha, joka on tarkoitettu syrjäytymisen vaarassa oleville 16–19-vuotiaille, maksettiin 4 200 hengelle.

Kuntoutusrahaa maksettiin 2,1 miljoonalta päivältä ja kuntoutuja sai sitä keskimäärin 36 päivältä. Kelalta kuntoutuspalvelut saaneiden keskimääräinen kuntoutusraha oli 35 euroa päivässä.

3 Aineisto ja sen luotettavuus

3.1 Aineisto

Julkaisun tiedot perustuvat kuntoutusetuuksien käsittelyjärjestelmistä syntyviin etuustietokantoihin, joista vuosittaiset tilastointitiedostot tuotetaan. Kokonaisaineistot sisältävät yksityiskohtaista tietoa kuntoutujista, kuntoutustoimenpiteistä, toimenpiteistä aiheutuneista kustannuksista ja kuntoutusrahasta.

Tilastojen pohjana olevat käsittelyjärjestelmät ovat hallinnollisia, kuntoutuspalvelujen ja kuntoutusrahan käsittelyä ja maksatusta palvelevia tietojärjestelmiä. Kuntoutuspalvelujen ja kuntoutusrahan hakemukset käsitellään ja ratkaistaan Kelan toimistoissa. Hakemuksen käsittelyn ja maksatuksen yhteydessä syntyvät tiedot tallentuvat kuntoutuksen etuustietokantoihin. Niistä kootaan kuntoutusetuuksien henkilötasoihin tilastointitiedostoihin ne tiedot, joita tilastoinnissa tarvitaan. Tilastointitiedostoista muodostetaan summatason tilastotiedostot, joista tilastot tuotetaan. Tilastointitiedostojen tietosisältöä täydennetään Kelan väestö- ja aluerekisterien tiedoilla.

Kelan järjestämää kuntoutusta ja kuntoutusrahaa koskeva lainsäädäntö uudistettiin kokonaisuudessaan vuonna 2005. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista tuli voimaan 1.10.2005. Tätä ennen kuntoutuslainsäädäntö uudistettiin kokonaisuudessaan 1990-luvun alussa; lainsäädäntö tuli voimaan 1.10.1991. Uudistuksella pyrittiin turvaamaan aikaisempaa paremmin kuntoutuksenaikainen toimeentulo, selkeyttämään kuntoutuksen järjestämisen työnjako sekä tehostamaan viranomaisten ja yhteisöjen työnjakoa. Koska lainsäädäntöuudistus muutti kuntoutuksen sisältöä, eivät ennen vuotta 1992 julkaistut kuntoutustilastot ole täysin vertailukelpoisia kyseisen vuoden jälkeen julkaistujen tietojen kanssa. Ennen lainsäädäntöuudistusta Kelan kuntoutus jaettiin ammatilliseen kuntoutukseen, lääkinnälliseen kuntoutukseen ja tutkimuksiin. Tämä luokitus on kuitenkin säilytetty vertailukelpoisena myös nykyisessä tilastoinnissa.

Kuntoutusetuuksiin on tehty useita lakimuutoksia myös vuoden 1991 jälkeen. Nämä muutokset ovat olleet vaikutuksiltaan kuitenkin pienehköjä, joten kuntoutustilastoja voidaan pitää vertailukelpoisina vuodesta 1992 lähtien.

Kelan tilastollisessa vuosikirjassa on selostus kuntoutusetuuksien lainsäädännöllisestä kehityksestä. Vuoden 2000 jälkeen ilmestyneissä vuosikirjoissa selostus kattaa muutokset 1.1.1990 lukien, tätä edeltäneet muutokset on selostettu vuosikirjassa 2000 tai sitä vanhemmissa vuosikertoissa.

Kuntoutuspalvelujen käsittelyjärjestelmään tehtiin muutoksia vuoden 2001 lopussa. Uudistuksen seurauksena kuntoutuksen päätösmenettely muuttui, minkä vuoksi kuntoutuspäätösten lukumäärä kasvoi vuodesta 2001 vuoteen 2002 noin 39 000 päätöksellä. Myös vuoden 2003 tilastoissa käytetty päätöskäsite eroaa teknisesti hieman vuoden 2002 tilastoissa käytetystä käsitteestä. Tämä aiheutti sen, että vuonna 2003 tilastoitii 15 100 päätöstä vähemmän kuin edellisvuonna.

3.2 Luotettavuus

Julkaisun tilastot perustuvat kokonaisaineistoon Kelan järjestämistä kuntoutuspalveluista ja maksamista kuntoutusrahoista. Tiedot perustuvat kuntoutusetuuksien käsittelyjärjestelmiin, jotka ovat henkilötason etuus-tietokantoja.

Käsittelyjärjestelmissä tehdään ohjelmallisia luvallisuus- ja loogisuus-tarkistuksia, joissa ohjelma vaatii käsittelijää korjaamaan tai tarkistamaan tiedon.

Tilastointijärjestelmissä tehdään tietojen luokituksiin liittyvät luvalli-suus- ja loogisuustarkastukset, joiden perusteella virheelliset/luvattomat tapaukset korjataan, suljetaan pois tilastosta tai ohjataan luokkaan eritte-lemättömät tapaukset.

Maksettujen etuuksien rahamäärät täsmäytetään kuukausittain/vuosit-tain kirjanpidon maksatustietoihin. Jos rahamäärät eivät täsmää kirjanpi-don lukuihin, tilastointitiedostot saatetaan vastaamaan kirjanpitoa.

4 Käsitteet

4.1 Tilastoyksiköt

Hakemukset

Kuntoutuspalvelu- ja kuntoutusrahhakemukset täytetään yleensä kuntoutujan kotipaikkakunnan Kelan toimistossa. Samalla kuntoutuspalveluhakemuksella voidaan hakea useaa eri kuntoutustoimenpidettä.

Päätökset

Kelan toimistoissa käsitellään ja ratkaistaan kaikki kuntoutushakemukset. Kuntoutuspäätös on joko *myönteinen* tai *hylkäävä*, taikka sillä voidaan lakkauttaa kuntoutusetuuden maksaminen. Kuntoutushakemus voi koskea joko yhtä tai useampaa kuntoutustoimenpidettä. Jos hakemus koskee useita toimenpiteitä, jotka ratkaistaan samanaikaisesti, tehdään henkilölle yksi päätös. Päätöksen sisältämät toimenpiteet tilastoidaan kuitenkin aina eri kuntoutustoimenpidepäätöksinä.

Henkilölle annetaan kuntoutusasiasta *tarkistuspäätös*, jos hänen kuntoutussuunnitelmansa tai kuntoutusperusteensa muuttuvat. Tavallisin muutos on uusi kuntoutussuunnitelmaan lisätty kuntoutustoimenpide, joka koskee esimerkiksi avoterapian jatkojaksoa tai kuntoutussuunnitelmaan lisättyä uutta kuntoutustoimenpidettä. Tarkistuspäätöksiä voidaan pitää normaaleina kuntoutusratkaisuina. Ne ovat yli 97 %:sti myönteisiä ratkaisuja.

Henkilölle annetaan *lakkautuspäätös*, jos kuntoutus keskeytyy, oikeus kuntoutusetuuteen päättyy tai etuuden maksamisen edellytykset eivät muutoin täyty.

Kuntoutusrahapäätös voi olla joko myönteinen tai hylkäävä taikka sillä voidaan lakkauttaa kuntoutusrahan maksaminen. Myös kuntoutusrahasiassa voidaan tehdä tarkistuspäätös.

Kuntoutusetuuksien saajat

Kuntoutuja/kuntoutuspalvelun saaja on henkilö, jolle on kyseisen vuoden aikana kustannettu kuntoutusta. Kuntoutustoimenpidepäätös on saatettu tehdä jo aikaisemmin. Kuntoutujiksi luetaan myös ne henkilöt, joille on maksettu pelkästään Kelan myöntämää (Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista) kuntoutusrahaa. *Uusi kuntoutuja* on henkilö, joka ei ole saanut Kelan kuntoutusta vähintään viiteen vuoteen.

Kuntoutusrahan saaja on henkilö, jolle on kyseisen vuoden aikana maksettu kuntoutusrahaa lain Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista perusteella tai muun lain perusteella järjestetystä kuntoutuksesta tai joka on saanut kuntoutusrahaa vain vajaakuntoisena nuorena (KKRL 20 §) tai oppisopimuksen perusteella tai joka on saanut pelkkää ylläpitokorvausta. Kuntoutusrahapäätös on saatettu tehdä jo aikaisemmin.

Kuntoutustoimenpiteet

Kuntoutus esitetään tilastoissa kuntoutuslainsäädännön mukaisesti luokiteltuna vajaakuntoisten ammatilliseen kuntoutukseen, vaikeavammaisten lääkinnälliseen kuntoutukseen sekä harkinnanvaraiseen kuntoutukseen.

Kuntoutustoimenpiteellä tarkoitetaan sitä kuntoutuspalvelua, joka kuntoutujalle on maksettu. Kuntoutustoimenpiteen sisältö on määritelty tarkasti Kelan etuusohjeissa.

Kuntoutuksen toimenpidekohtaista tilastointia on muutettu vuoden 2002 alusta. Uusi toimenpiteiden jaottelu antaa entistä tarkempaa tilastotietoa sopeutumisvalmennus- ja kuntoutuskurssien sekä kuntoutuksen kokeilu- ja kehittämishankkeiden asiakkaista ja kustannuksista.

Aktiivisen sosiaalipolitiikan hankkeiden asiakasmäärät ja kustannukset näkyvät tilastossa vain niiden kuntoutujien osalta, joille on tehty yksilökohtainen kuntoutuspäätös.

Kustannukset

Kustannukset muodostuvat varsinaisista toimenpidekustannuksista, kuntoutuksenaikaisesta toimeentuloturvasta (kuntoutusraha). Kustannukset koskevat vuoden aikana maksettuja kustannuksia.

Tässä tilastossa esitetyt yksilöön kohdistuvat kuntoutuskustannukset ovat hieman pienemmät kuin Kelan tuloslaskelmassa ilmoitetut kustannukset. Eron syy on se, että tuloslaskelmassa yksilöön kohdistuvan kuntoutuksen kustannuksissa on mukana myös joitakin sellaisia kustannuseriä (esim. kuntoutuslaitosten perusparannusmäärärahat), joita ei voida kohdentaa yksilökohtaisesti.

4.2 Kuntoutujia, toimenpiteitä ja kustannuksia kuvaavat tekijät

Ikä

Kuntoutujien ikä määräytyy sen perusteella, minkä ikäisiä he olivat vuoden lopussa. Ikää koskevissa taulukoissa on jakaumien ohella esitetty mediaani-ikä ikärakenteen havainnoimisen helpottamiseksi. Kuntoutujien mediaani-ikä on se ikä, jota vanhempia ja nuorempia on yhtä paljon.

Sairaus

Kuntoutushakemukseen merkitään pääsairaus ja enintään kaksi lisäsairautta.

Sairaudet esitetään kuntoutustilastoissa joko sairauspuuryhmän tai yksittäisen sairauden/sairausryhmän tarkkuudella. Yksittäisten sairauksien ja sairausryhmien valinnan perusteena on ollut niiden merkittävyys kuntoutuksen kannalta.

Sairausdiagnoosit ja niitä vastaavat koodit perustuvat kansainvälisen tautiluokituksen 10. laitukseen (ICD-10), joka otettiin Suomessa käyttöön vuoden 1996 alusta. Se perustuu edelliseen (ICD-9) luokitukseen. Uuden luokituksen käyttöönoton vuoksi vuotta 1996 vanhempia sairausluokitukseen perustuvia tilastoja ei voi suoraan verrata tämän julkaisun tilastoihin.

Ammatti ja koulutus

Kelan nykyinen ammattiluokitus otettiin käyttöön vuoden 1988 alusta. Luokitus perustuu pohjoismaiseen ammattiluokitteluun, jota on Kelassa jonkin verran mukailtu sosiaalivakuutuksen tarpeisiin täydentämällä luokittelua eräillä ammatissa toimimattomiin kuuluvien ryhmillä. Tätä luokitusta käytetään myös työvoimahallinnossa.

Tässä julkaisussa käytetään ammattiaseman ja ammatin yhdistelyyn perustuvaa luokitusta. Ammattitieto ilmoitetaan koodilla, jonka kaksi ensimmäistä merkkiä ilmoittaa ammatin ja kolmas ammattiaseman.

Kuntoutujan ammatiksi merkitään hänen viimeinen pääasiallinen ammatinsa. Ammattitieto tallennetaan kaikista 16 vuotta täyttäneistä kuntoutujista. Tämän katsauksen taulukoissa ammattitieto esitetään ammattiaseman mukaan ammattipääryhmän tarkkuudella. Taulukoissa esiintyvä "muut ammatissa toimimattomat" koostuu opiskelijoista, nuorista työkyvyttömistä, kotitaloustyötä tekevästä (ei perheenemännät) sekä aktiivisesta työelämästä poissiirtyneistä henkilöistä.

Alue

Kuntoutujan asuinkunnaksi merkitään hänen asuinkuntansa vuoden päättyessä. Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät maakunta-, vakuutusalue- ja sairaanhoitopiiriluokituksissa vain koko maan lukuihin. Väestötiedot perustuvat Kelan vakuutettukohtaiseen tietokantaan ja niiden tilastointijankohta on vuoden loppu.

Kunnan, maakunnan ja sairaanhoitopiirin lisäksi tilastoja esitetään myös Kelan oman hallinnollisen aluejaotuksen mukaan (vakuutusalue).

Kuntoutusrahan lakiperuste

Kuntoutusrahan lakiperusteella tarkoitetaan sitä, mihin lakiin kuntoutusrahan maksamisen perusteena oleva kuntoutus perustuu.

Kuntoutusrahan määrätymisperuste

Kuntoutusrahan määrätymisperusteella tarkoitetaan sitä, minkä muotoista ja suuruisia kuntoutusrahaa kuntoutuja on oikeutettu saamaan.

Taulukoissa esiintyvät kuntoutustoimenpiteiden lyhenteet:

- ASLAK-kurssit (Ammatillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus)
- Tyk-toiminta (Työkykyä ylläpitävä ja parantava valmennus)
- Typo-kurssit (Työelämästä poissaolevien kuntoutuskurssit)
- Tules-kurssit (Tuki- ja liikuntaelinsairaiden kuntoutuskurssit)
- IP-kurssit (Vajaakuntoisille ikääntyneille pitkäaikaistyöttömille suunnatut kurssit).

1 FPA-rehabilitering – lagstiftningsgrunder

Lagstiftningen om den rehabilitering som ordnas av FPA och den rehabiliteringspenning som FPA betalar reviderades år 2005. Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner trädde i kraft 1.10.2005.

1.1 Rehabiliteringstjänster

Syftet med den rehabilitering som FPA ordnar är att förbättra och bevara arbets- och funktionsförmågan hos handikappade eller gravt handikappade personer så att de kan klara sig så bra som möjligt i arbetslivet och i vardagliga sysslor, trots sjukdom eller handikapp.

FPA är skyldig att ordna *yrkesinriktad rehabilitering för handikappade* och *medicinsk rehabilitering för gravt handikappade*, dock inte för personer som har rätt till rehabiliteringstjänster enligt lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen, lagen om skada, ådragen i militärtjänst eller lagen om olycksfall i militärtjänst. Dessutom kan FPA ordna annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering i form av *rehabilitering enligt prövning*.

Rehabiliteringen förutsätter i allmänhet att en övergripande rehabiliteringsplan har uppgjorts för klienten. Medicinsk rehabilitering för gravt handikappade ska alltid basera sig på en skriftlig rehabiliteringsplan som har uppgjorts för 1–3 år.

FPA kan skaffa de rehabiliteringstjänster som behövs antingen genom att producera dem själv eller genom att köpa tjänsterna hos andra serviceproducenter.

FPA ska vid behov reda ut klientens rehabiliteringsbehov, dock senast då sjukdagpenning har betalats för mer än 60 dagar. Också innan beslut om sjukpension (invalidpension) fattas ska man försäkra sig om att rehabiliteringsmöjligheterna har blivit utredda.

Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade

Yrkesinriktad rehabilitering är avsedd för personer som har ett arbete eller som ska gå ut i arbetslivet och vars arbetsförmåga har försvagats eller riskerar att försvagas under de närmaste åren. Yrkesinriktad rehabilitering ordnas i form av

- yrkesutbildning eller träning för bevarande eller förbättrande av arbetsförmågan (t.ex. rehabiliteringsundersökningar och arbetsprövning, träning som syftar till att bevara och förbättra arbetsförmågan, yrkesinriktad omskolning eller vidareutbildning)
- understöd för närings- eller yrkesutövning
- för yrkesutbildning nödvändig grundutbildning och
- sådana dyra och tekniskt krävande hjälpmedel som en gravt handikappad behöver för sitt arbete eller sina studier.

Det är dock inte FPA:s uppgift att ordna ovan redovisade rehabilitering om rehabiliteringen har ordnats genom arbets- eller undervisningsförvaltningen eller arbetspensionssystemet.

Medicinsk rehabilitering för gravt handikappade

Medicinsk rehabilitering är avsedd för gravt handikappade personer vilkas sjukdom eller kroppsskada medför sådana medicinska eller funktionella olägenheter som gör det svårt för dem att klara sig i vardagen. Dessutom förutsätts att de får handikappbidrag med förhöjt eller med högsta belopp, vårdbidrag med förhöjt eller med högsta belopp för pensionstagare under 65 år eller handikappbidrag med högsta belopp för den tid då sjukpension enligt folkpensionslagen är vilande.

Avsikten med rehabiliteringen är att trygga rehabiliteringsklientens arbets- och funktionsförmåga så att han eller hon ska kunna arbeta och bättre klara av vardagslivets olika rutiner trots sjukdom och handikapp.

Rehabilitering enligt prövning

FPA kan bevilja rehabilitering enligt prövning inom ramen för det penningbelopp som FPA årligen får av riksdagen. Rehabilitering enligt prövning är huvudsakligen avsedd för personer i arbetsför ålder som har en sjukdom eller ett handikapp som försämrar deras arbetsförmåga. Sådan rehabilitering ordnas bl.a. i form av yrkesorienterad medicinsk tidig rehabilitering (t.ex. ASLAK-kurser), rehabilitering i slutenvård, rehabiliteringskurser, anpassningsträning och psykoterapi.

Förutom för individuell rehabilitering kan medlen också användas för förebyggande av sjukdomar, för rehabiliteringsforskning och vid behov för verksamhetsstöd till rehabiliteringsanstalter som FPA understöder. Dessa kostnader, som uppgick till 5 miljoner euro år 2008, tas inte upp i den här publikationen.

Ersättning för resekostnader

Rehabiliteringsklienten kan ersättas för behövliga och skäliga resekostnader som FPA-rehabiliteringen medför. Från och med år 2005 har resekostnaderna ersatts genom sjukförsäkringssystemet, och inkluderas därmed inte längre i rehabiliteringskostnaderna.

1.2 Rehabiliteringspenning

Med rehabiliteringspenning tryggas försörjningen under den tid då rehabiliteringsklienten deltar i rehabilitering och då målet med rehabiliteringen är att han eller hon ska hålla sig kvar i arbetslivet, återvända till arbetslivet eller placera sig i arbetslivet. Rehabiliteringspenning kan beviljas personer i åldern 16–67 år som på grund av rehabiliteringen är förhindrade att arbeta. Rehabiliteringspenningförmåner är *rehabiliteringspenning* samt *ersättning för uppehälle enligt prövning* och *rehabiliteringsunderstöd enligt prövning*.

En förutsättning för att rehabiliteringspenning ska betalas är att sökanden har fått ett positivt rehabiliteringsbeslut eller att sökanden deltar i läroavtalsutbildning. När det gäller en ung person förutsätts dessutom att en individuell studie- och rehabiliteringsplan har uppgjorts för honom eller henne.

Rehabiliteringspenning betalas för sådan rehabilitering som ordnas antingen av FPA eller med stöd av folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, lagen om företagshälsovård, lagen om service och stöd på grund av handikapp (anpassningsträning), barnskyddslagen (familjerehabilite-

ring), lagen angående specialomsorger för utvecklingsstörda eller lagen om missbrukarvård. På basis av ett läroavtal kan rehabiliteringspenning betalas till en handikappad person även utan rehabiliteringsbeslut för den tid då han eller hon deltar i läroavtalsutbildningen. Rehabiliteringspenning kan också betalas till en anhörig som deltar i anpassningsträning eller familjerehabilitering. Om rehabiliteringsklienten får lön för rehabiliteringstiden betalas rehabiliteringspenningen till arbetsgivaren.

Till handikappade unga i åldern 16–19 år kan betalas s.k. *rehabiliteringspenning för unga* för att säkerställa den yrkesinriktade rehabiliteringen och för att främja möjligheterna att få arbete. Handikappet bedöms i så fall utifrån ett läkarutlåtande, och vid behov med stöd av andra utredningar om hälsotillstånd, arbete och yrke. Sjukpension enligt folkpensionslagen beviljas i regel först 20 år fyllda personer.

Rehabiliteringspenningen är i regel lika stor som sjukdagpenningen enligt sjukförsäkringslagen. År 2008 var rehabiliteringspenningen minst 17,45 euro per vardag. Minimidagpenningen betalas när andra bestämningsgrunder skulle resultera i en lägre rehabiliteringspenning.

Om rehabiliteringsklienten har haft arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, utbildningsdagpenning, sysselsättningsstöd för arbetslivsträning, utbildningsstöd, studiepenning eller vuxenutbildningsstöd under de fyra månader som föregick rehabiliteringspenningen, är rehabiliteringspenningen minst lika stor som den tidigare förmånen ökad med 10 procent.

Rehabiliteringsklienter som har sjukpension (invalidpension), individuell förtidspension eller arbetslöshetspension får 10 procent av pensionsbeloppet i rehabiliteringspenning (utöver pensionerna), förutsatt att rehabiliteringen pågår i över 30 dagar. Detsamma gäller pensionstagare som har generationsväxlingspension.

Till yrkesinriktad rehabilitering räknas förutom den yrkesinriktade rehabilitering som FPA ordnar även läroavtalsutbildning, samt rehabiliteringsundersökningar och arbetsprövning som grundar sig på rehabiliteringsbeslut som fattats med stöd av folkhälsolagen eller lagen om specialiserad sjukvård. För dem som deltar i yrkesutbildning och som bor i eget hushåll eller som är försörjningspliktiga är rehabiliteringspenningen minst lika stor som studiepenningen.

Om rehabiliteringsklienten samtidigt får ersättning för inkomstbortfall med stöd av någon annan lag betalas rehabiliteringspenning endast till den del den är större än den andra förmånen. Detta gäller inte rehabiliteringspenning till mottagare av sjukpension (invalidpension).

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning kan betalas i syfte att underlätta sysselsättningen av klienten efter rehabiliteringen.

I ersättning för uppehälle kan FPA betala 8 euro per dag till rehabiliteringsklienten för att ersätta extra kostnader i samband med rehabiliteringen.

Rehabiliteringspenningen och det prövningsbaserade rehabiliteringsunderstödet är skattepliktig inkomst. Ersättningen för uppehälle är skattefri. Rehabiliteringspenningen justeras i regel med APL-index i början av januari.

2 En översikt av FPA-rehabiliteringen

2.1 Rehabiliteringens omfattning

I statsrådets rehabiliteringsredogörelse för år 2002 definieras rehabilitering som en förändringsprocess i en människa eller i människan och omgivningen som syftar till att främja funktionsförmågan, förmågan att klara sig själv, välbefinnandet och sysselsättningen. Rehabilitering är en systematisk och mångomfattande verksamhet som syftar till att hjälpa rehabiliteringsklienten att bemästra sin livssituation.

FPA är en central rehabiliteringsanordnare i Finland, där ansvaret för rehabiliteringen är fördelat på många olika aktörer. Socialförsäkringen, social- och hälsovården samt arbetsförvaltningen har alla sina bestämda rehabiliteringsuppgifter. Jämförelser mellan den rehabilitering som ordnas av hälso- och sjukvården respektive FPA är svåra att göra eftersom det inom hälso- och sjukvården inte finns detaljerad statistik över rehabiliteringen. En orsak till detta är att det inom hälso- och sjukvården ofta är svårt att definiera när sjukvården upphör och rehabiliteringen tar vid.

De flesta som ordnar rehabiliteringstjänster tillhandahåller bara antingen yrkesinriktad, medicinsk eller social rehabilitering. Den rehabilitering som FPA ordnar omfattar både yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering. Dessutom betalar FPA rehabiliteringspenning för att trygga klienternas utkomst under rehabiliteringen.

I praktiken kan alla som bor i Finland få rehabilitering som ordnas och ersätts av FPA. I statistiken ingår alla de rehabiliteringsklienter vars rehabilitering har förorsakat kostnader för FPA under året, eller till vilka rehabiliteringspenning har betalats under året.

2.2 Antalet rehabiliteringsklienter

År 2008 fick 86 320 personer rehabiliteringstjänster från FPA, vilket var en aning färre än året innan. Från år 2000 till år 2008 har antalet rehabiliteringsklienter ökat med 4,7 procent (figur 1). Av rehabiliteringsklienterna var cirka 40 procent nya rehabiliteringsklienter.

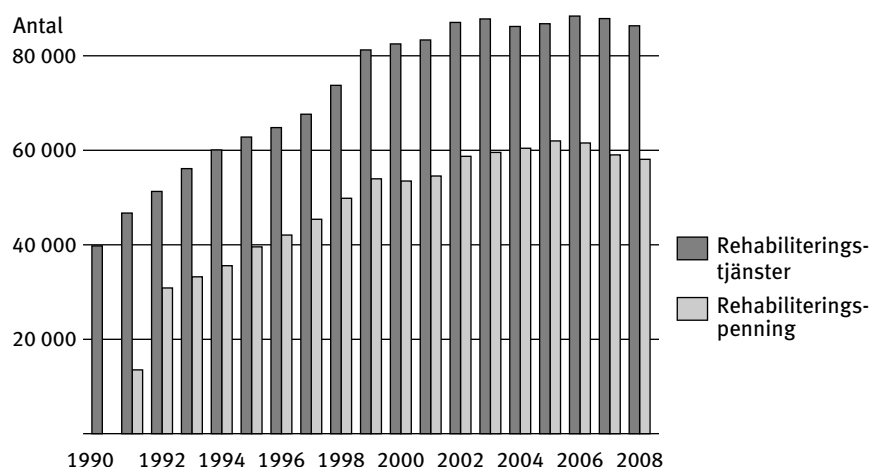
2.3 Rehabiliteringskostnader

FPA:s utgifter för rehabiliteringen uppgick till totalt 300 miljoner euro år 2008, vilket var 1,4 procent mer än föregående år. För individuell rehabilitering användes 295 miljoner euro, varav rehabiliteringstjänsternas andel var 236 miljoner euro och rehabiliteringspenningarnas andel 59 miljoner euro. Rehabiliteringskostnaderna ökade reellt med 68 procent åren 1992–2008 (figur 2).

Av rehabiliteringskostnaderna stod yrkesinriktad rehabilitering för 29 miljoner euro (en minskning på 5,3 %), medicinsk rehabilitering för gravt handikappade för 113 miljoner euro (en ökning på 1,8 %) och rehabilite-

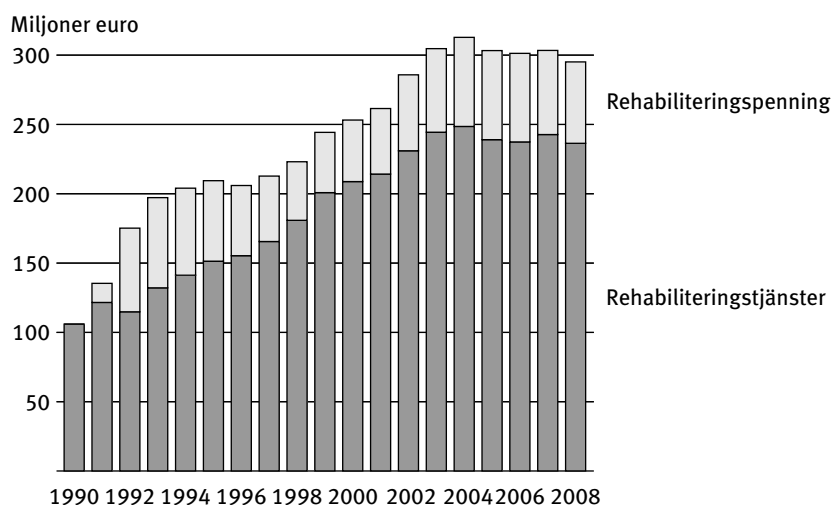
Figur 1

Mottagare av rehabiliteringsförmåner 1990–2008

Figur 2

Kostnaderna för individuell rehabilitering 1990–2008 (2008 års penningvärde)

Anm. Ersättning för resekostnader i anslutning till rehabilitering har sedan början av 2005 betalats med stöd av sjukförsäkringslagen.

ring enligt prövning för 95 miljoner euro (en ökning på 3,2 %). Figur 3 belyser hur rehabiliteringskostnaderna fördelas efter rehabiliteringsklienternas ålder och rehabiliteringens laggrund.

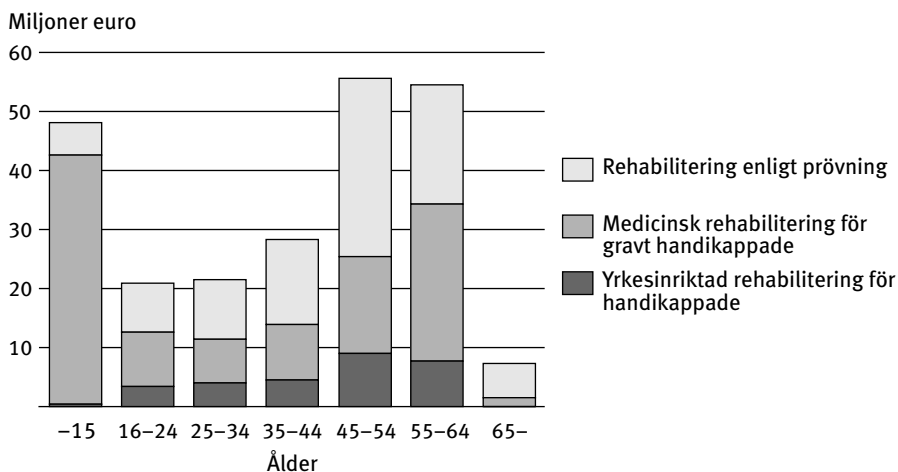
De genomsnittliga kostnaderna för rehabiliteringstjänsterna uppgick till 2 740 euro per år. De genomsnittliga kostnaderna ökade rejält från år 1992 till år 2008, medan kostnaderna för rehabiliteringspenningen har minskat markant (figur 4). De genomsnittliga kostnaderna per rehabiliteringsåtgärd var vid yrkesinriktad rehabilitering 2 530 euro, vid medicinsk rehabilitering för gravt handikappade 1 420 euro och vid rehabilitering enligt prövning 1 720 euro per år.

Av de enskilda rehabiliteringsåtgärderna var individuella rehabiliteringsperioder för gravt handikappade dyrast, d.v.s. de genomsnittliga kost-

naderna var 5 800 euro per år. Andra dyra rehabiliteringsåtgärder var bl.a. rehabiliterings- och anpassningskurser enligt sjukdomsgrupp samt yrkesinriktade rehabiliteringskurser.

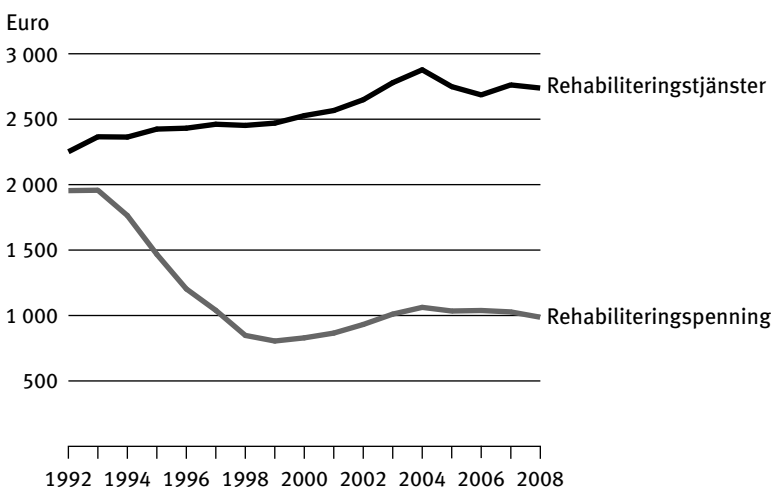
Figur 3

Kostnaderna för rehabiliteringstjänster efter ålder och laggrund 2008

Figur 4

Genomsnittliga rehabiliteringskostnader per år och rehabiliteringsklient 1992–2008 (2008 års penningvärde)

2.4 Rehabiliteringstjänsternas innehåll

I stället för långvarig rehabilitering (t.ex. yrkesutbildning) har FPA under de senaste åren ordnat kortvarig rehabilitering i högre grad än tidigare. Antalet rehabiliteringsklienter har ökat avsevärt inom den medicinska rehabiliteringen för gravt handikappade samt även inom annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering, som är prövningsbaserad. Antalet klienter som har fått yrkesinriktad rehabilitering för handikappade har ökat bara en aning.

En betydande del av dem som deltar i den rehabilitering som FPA ordnar får rehabilitering enligt prövning, som till största del utgörs av medicinsk rehabilitering. År 2008 deltog 53 300 personer i sådan rehabilitering, det vill säga mer än hälften av alla rehabiliteringsklienter. Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade fick 14 300 personer och medicinsk rehabilitering för gravt handikappade fick 20 800 personer. (En person kan omfattas av flera rehabiliteringsåtgärder under året. I tabellernas totalsumma förekommer samma person dock endast en gång.)

När det gäller yrkesinriktad rehabilitering är Tyk-verksamheten (träning för att bevara och förbättra arbetsförmågan) den vanligaste rehabiliteringsåtgärden. År 2008 deltog 4 300 personer i Tyk-verksamhet. Andra åtgärder som ordnades i stor omfattning var yrkesutbildning, som bekostades för 3 900 personer, samt rehabiliteringsundersökningar, i vilka cirka 1 700 personer deltog.

I fråga om medicinsk rehabilitering för gravt handikappade är fysioterapi den vanligaste rehabiliteringsåtgärden. Över 14 400 gravt handikappade fick fysioterapi. 3 700 personer deltog i en individuell rehabiliteringsperiod. 4 500 personer fick ergoterapi och 4 800 personer fick talterapi.

När det gäller rehabilitering enligt prövning utgjordes de mest allmänna rehabiliteringsåtgärderna av ASLAK-kurserna (yrkesorienterad medicinsk rehabilitering), i vilka 14 700 personer deltog. I anpassningskurser deltog 4 100 personer. I psykoterapi för vuxna deltog 9 400 personer och i psykoterapi för unga deltog 4 200 personer (tabell 1). En individuell rehabiliteringsperiod ordnades för 3 500 personer och rehabiliterande vård för 1 100 personer.

Tabell 1. Mottagare av prövningsbaserad psykoterapi som ordnas av FPA samt kostnaderna åren 2003–2008

	Mottagare av psykoterapi		Kostnader Miljoner euro
	Sammanlagt	Unga	
2003	10 309	4 669	20,5
2004 ¹	9 407	4 076	14,3
2005	9 142	3 343	13,5
2006	11 140	3 625	17,0
2007	12 553	4 008	18,9
2008	13 621	4 215	20,1

¹ Under året utreddes hur den psykiatriska rehabiliteringen ska ordnas mellan FPA och kommunerna, och samtidigt preciserades villkoren för beviljande av prövningsbaserad psykoterapi från FPA. Från och med år 2004 har ansvaret för att ordna psykoterapi för barn legat på den offentliga hälso- och sjukvården.

2.5 Rehabiliteringsklienternas åldersstruktur

Rehabiliteringsklienternas medianålder är 46 år. Från år 1998 till år 2008 har medianåldern sjunkit med två år. Betydligt yngre än de andra var gravt handikappade som fick medicinsk rehabilitering. De var i genomsnitt 22 år.

Rehabiliteringsklienternas genomsnittliga ålder varierar mycket beroende på vilken rehabiliteringsåtgärd det är fråga om. De som deltar i anpassningskurser för gravt handikappade är i genomsnitt 11 år gamla, medan deltagarna i Typo-kurser (personer utanför arbetslivet) är 71 år.

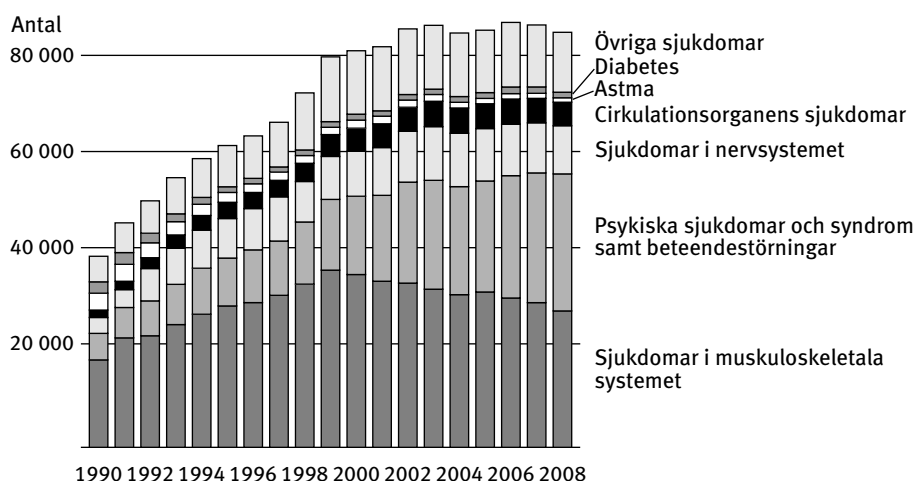
2.6 Sjukdomar som föranleder rehabilitering

Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar var år 2008 den vanligaste grunden för FPA-rehabilitering. Psykiska problem gick nu för första gången förbi sjukdomar i muskuloskeletala systemet som den främsta orsaken till rehabilitering (figur 5).

Psykiska störningar gav anledning till rehabilitering för 28 500 personer. Antalet rehabiliteringsklienter med psykiska problem har ökat med 75 procent under 2000-talet. Det totala antalet rehabiliteringsklienter ökade under motsvarande tid med bara 4,7 procent (figur 6).

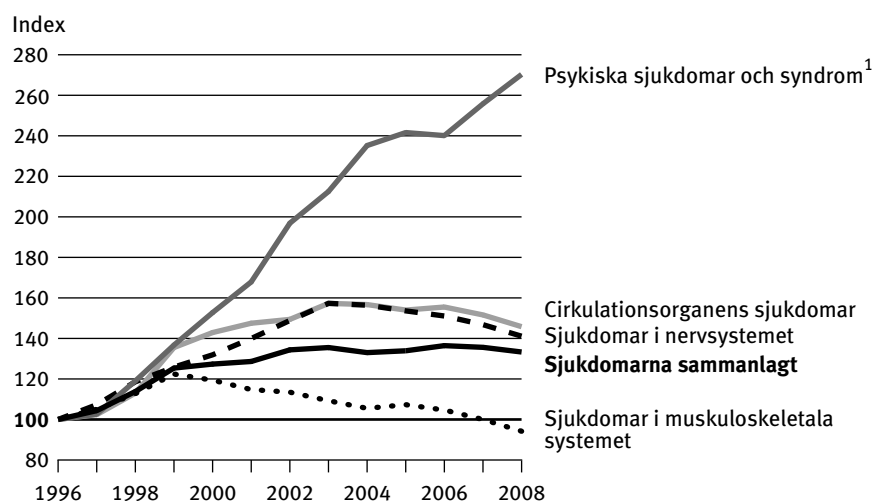
Figur 5

Mottagare av rehabiliteringstjänster efter sjukdom 1990–2008

Figur 6

Mottagare av rehabiliteringstjänster i vissa sjukdomshuvudgrupper 1996–2008 (1996=100)

¹Inkluderar inte psykisk utvecklingsstörning

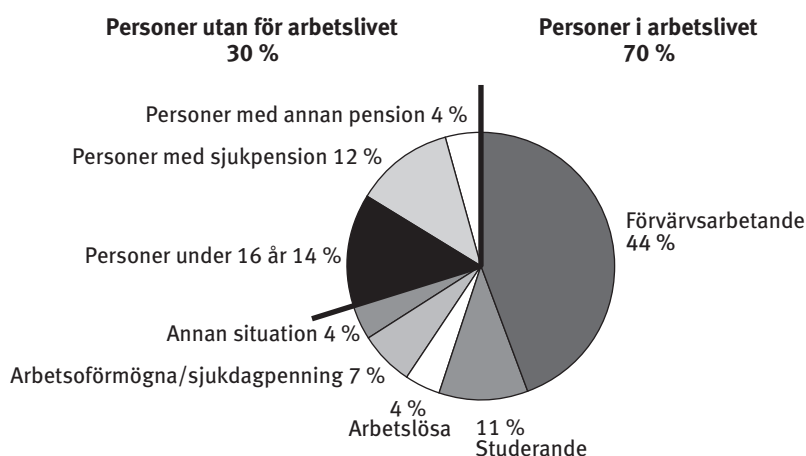
28 370 personer fick rehabilitering på grund av sjukdomar i det muskuloskeletala systemet, vilket var 5,6 procent mindre än år 2007. Andra stora sjukdomsgrupper var sjukdomar i nervsystemet (10 000) och cirkulationsorganens sjukdomar (4 900).

2.7 Rehabiliteringsklienternas arbetssituation före rehabiliteringen

Rehabiliteringsklienternas arbetssituation kartläggs före rehabiliteringen. Knappt en tredjedel av dem står utanför arbetslivet, såsom framgår av figur 7. Av personerna i arbetslivet utgörs den största gruppen av förvärvsarbetande, vars andel av alla rehabiliteringsklienter är 44 procent. Andelen studerande är 11 procent och andelen arbetslösa 4 procent.

Rehabiliteringsklienternas arbetssituation före rehabiliteringen 2008

Figur 7

2.8 Rehabiliteringsklienternas yrkesställning och yrke

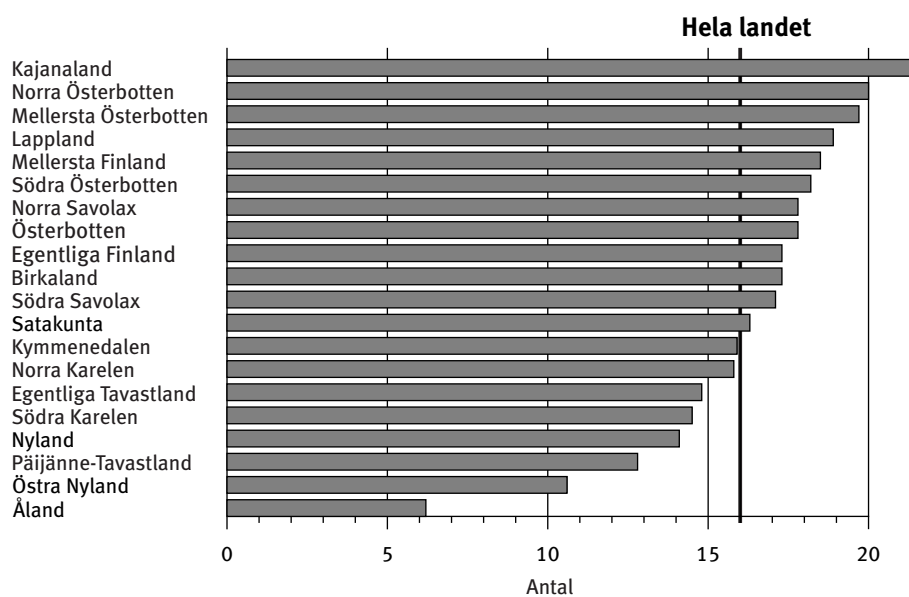
Då en rehabiliteringsklient är 16 år eller äldre lagras uppgifter om hans eller hennes yrkesställning och yrke. År 2008 var dessa rehabiliteringsklienters antal 76 300, varav 51 500 var yrkesverksamma och 19 900 icke yrkesverksamma. 4 900 personer hade ett oklassificerbart yrke. Av de rehabiliteringsklienter som hade ett arbete var 90 procent löntagare.

2.9 Den regionala fördelningen bland rehabiliteringsklienterna

Proportionellt sett har antalet rehabiliteringsklienter varit störst i östra och norra Finland ända sedan 1970-talet. Under de senaste åren har även österbottningarna fått mer rehabilitering än genomsnittet (figur 8).

Figur 8

Mottagare av rehabiliteringstjänster per 1 000 invånare landskapsvis 2008

År 2008 fanns det proportionellt sett största antalet rehabiliteringsklienter i Kajana och Lappland samt i Österbottens landskap. Östra Nyland och Päijänne-Tavastland var de landskap som hade det minsta antalet rehabiliteringsklienter (exkl. Åland). I landskap som proportionellt sett har fler rehabiliteringsklienter än andra accentueras betydelsen av medicinsk rehabilitering för gravt handikappade. I Södra Finland ligger tyngdpunkten mera på rehabilitering enligt prövning. (Figur 9).

Figur 9

Mottagare av rehabiliteringstjänster, andelen (promille) av befolkningen kommunvis år 2008

Andel av befolkningen, ‰

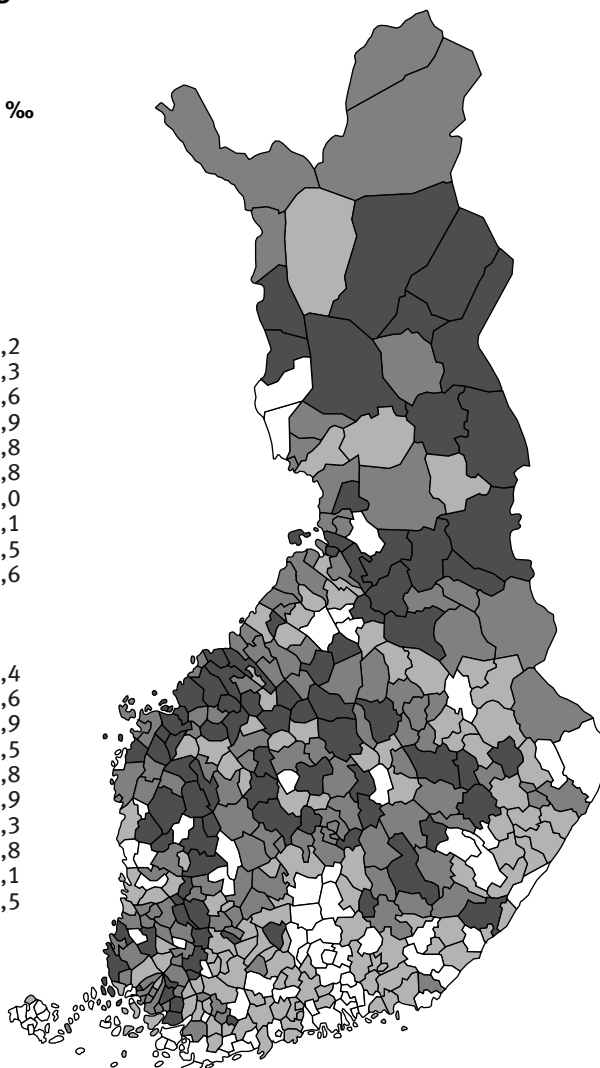
□	- 12,9
■	13,0 - 15,9
■	16,0 - 18,9
■	19,0 -

Minsta relationstal

Vårdö	2,2
Saltvik	2,3
Lumparland	2,6
Sund	3,9
Siikainen	4,8
Finström	4,8
Villnäs	5,0
Lemland	5,1
Artsjö	5,5
Kumlinge	5,6

Största relationstal

Uleåborg	24,4
Kärsämäki	24,6
Pelkosenniemi	24,9
Kinnula	25,5
Puolanka	25,8
Viitasaari	25,9
Kiikoinen	26,3
Oravais	26,8
Vörå-Maxmo	27,1
Storå	28,5

3.0 Rehabiliteringspenning

År 2008 fick 58 100 rehabiliteringsklienter rehabiliteringspenning, som betalas för att trygga försörjningen under rehabiliteringstiden. Jämfört med året innan minskade deras antal med 1,1 procent.

Av dem som fick rehabiliteringspenning deltog 70 procent (41 500) i rehabilitering ordnad av FPA. Av dem som fick rehabiliteringspenning på basis av någon annan lag utgjordes den vanligaste gruppen av personer som hade rehabiliteringspenning på grund av ett rehabiliteringsbeslut med stöd av lagen om företagshälsovård. De här klienterna fick rehabiliteringspenning främst för den tid då de deltog i kurser vars syfte var att förbättra konditionen.

I rehabiliteringspenning betalades 58,7 miljoner euro, vilket var knappt en procent mera än året innan. Från år 1992 till år 2008 har de reala kostnaderna för rehabiliteringspenningen vuxit med bara 0,5 procent. En bidragande orsak till detta är att rehabiliteringstiderna har blivit kortare. Numera ordnas till exempel långvarig yrkesutbildning i mindre utsträckning än tidigare. Eftersom antalet mottagare av rehabiliteringspenning har vuxit samtidigt som kostnaderna har minskat har de genomsnittliga kostnaderna för rehabiliteringspenningen per förmånstagare och år sjunkit.

Rehabiliteringspenning för unga, som är avsedd för personer i åldern 16–19 år som löper risk att bli utslagna, betalades till 4 200 personer.

Rehabiliteringspenning betalades för 2,1 miljoner dagar, och rehabiliteringsklienterna fick förmånen för i genomsnitt 36 dagar. För dem som fick rehabiliteringstjänster från FPA var rehabiliteringspenningens genomsnittliga belopp 35 euro per dag.

3 *Materialiet och dess tillförlitlighet*

3.1 *Material*

Uppgifterna i publikationen grundar sig på den information som lagrats i förmånsdatabaser i anslutning till systemen för handläggning av rehabiliteringsförmåner. Utifrån dessa förmånsdatabaser produceras årligen register för statistikföringen. Det totala materialet innehåller detaljerade uppgifter om rehabiliteringsklienterna, rehabiliteringsåtgärderna, kostnaderna för åtgärderna samt om rehabiliteringspenningen.

De handläggningssystem som ligger till grund för statistiken är administrativa datasystem som stöder handläggningen av rehabiliteringstjänsterna och utbetalningen av rehabiliteringspenningen. Ansökningarna om rehabiliteringstjänster och rehabiliteringspenning behandlas och avgörs på FPA-byråerna. Den information som uppkommer i samband med handläggningen av ansökan och utbetalningen av förmånen lagras i förmånsdatabaserna för rehabiliteringen. De uppgifter som behövs för statistikföringen sammanställs i statistikregister på individnivå. Av dessa sammanställs statistikregister på summanivå, som utgör underlag för produktionen av statistiken. Datainnehållet i registren kompletteras med uppgifter ur FPA:s befolknings- och regionregister.

Lagstiftningen om den rehabilitering som ordnas av FPA och rehabiliteringspenningen reviderades i sin helhet år 2005. Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner trädde i kraft 1.10.2005. Rehabiliteringslagstiftningen totalreviderades före detta i början av 1990-talet; lagstiftningen trädde i kraft 1.10.1991. Genom reformen strävade man efter att trygga utkomsten under rehabiliteringen bättre än tidigare, göra arbetsfördelningen klarare i fråga om ordnande av rehabilitering samt effektivisera arbetsfördelningen mellan myndigheter och sammanslutningar. Eftersom lagstiftningsreformen ändrade innehållet i rehabiliteringen är den rehabiliteringsstatistik som publicerades före respektive efter år 1992 inte helt jämförbar. Före lagstiftningsreformen indelades FPA-rehabiliteringen i yrkesinriktad rehabilitering, medicinsk rehabilitering och forskning. Den här klassificeringen är dock fortfarande jämförbar även inom nuvarande statistikföring.

Rehabiliteringsförmånerna har omfattats av många lagändringar också efter år 1991. Ändringarnas inverkan har dock varit rätt liten, vilket betyder att rehabiliteringsstatistiken kan anses vara jämförbar från och med år 1992.

I Folkpensionsanstaltens statistiska årsbok redovisas för utvecklingen av lagstiftningen om rehabiliteringsförmånerna. I de årsböcker som har utkommit efter år 2000 omfattar redogörelsen ändringarna från och med 1.1.1990. Tidigare ändringar redovisas i årsboken för år 2000 och i äldre årgångar.

I slutet av år 2001 gjordes ändringar i handläggningssystemet för rehabiliteringstjänster. Till följd av nyordningen ändrades proceduren vid beslut om rehabilitering, vilket ledde till att antalet rehabiliteringsbeslut ökade med cirka 39 000 beslut från år 2001 till år 2002. Även begreppet beslut som brukades i statistiken för år 2003 respektive för år 2002 skiljde sig tekniskt en aning från varandra. År 2003 statistikfördes därmed 15 100 färre beslut än året innan.

3.2 Tillförlitlighet

Statistiken i publikationen grundar sig på det totala materialet om de rehabiliteringstjänster som FPA har tillhandahållit och de rehabiliteringspenningar som FPA har betalat ut. Uppgifterna grundar sig på handläggningssystemen för rehabiliteringsförmånerna, vilka utgörs av förmånsdatabaser på individnivå.

Inom handläggningssystemen utförs automatiska rimlighetskontroller och logiska kontroller, genom vilka programmet kräver att handläggaren korrigerar eller kontrollerar en uppgift.

I systemen för statistikföring görs rimlighetskontroller och logiska kontroller i samband med klassificeringarna. Utifrån dessa kontroller korrigeras felaktiga/obehöriga uppgifter, de exkluderas från statistiken eller styrs till kategorin icke specificerade fall.

Penningbeloppen av de utbetalda förmånerna avstäms månatligen/årligen mot betalningsuppgifterna i bokföringen. Om beloppen inte motsvarar uppgifterna i bokföringen ändras statistikregistren så att de överensstämmer med bokföringen.

4 Begrepp

4.1 Statistiska enheter

Ansökningar

Ansökningarna om rehabiliteringstjänster och rehabiliteringspenning ifylls i regel på FPA-byrån på klientens hemort. Man kan ansöka om flera olika rehabiliteringsåtgärder med samma blankett.

Beslut

Alla rehabiliteringsansökningar handläggs och avgörs på FPA-byråerna. Ett rehabiliteringsbeslut är antingen ett *positivt beslut* eller ett *avslagsbeslut*. Genom ett rehabiliteringsbeslut kan man också dra in utbetalningen av en rehabiliteringsförmån. En rehabiliteringsansökan kan gälla antingen en eller flera rehabiliteringsåtgärder. Om ansökan avser flera åtgärder och avgörandena fattas samtidigt utfärdas ett enda beslut. De åtgärder som beslutet innehåller statistikförs dock alltid som om de grundade sig på separata rehabiliteringsbeslut.

Klienten får ett *beslut om justering* av rehabiliteringsärendet, ifall det sker ändringar i hans eller hennes rehabiliteringsplan eller i grunderna för rehabiliteringen. Den vanligaste ändringen är att man i rehabiliteringsplanen inför en ny rehabiliteringsåtgärd som gäller t.ex. fortsatt terapi inom öppenvården, eller att man inför en ny rehabiliteringsinsats. Beslut om justering kan betraktas som normala rehabiliteringsavgöranden. I över 97 procent av fallen är de positiva beslut.

Klienten ges ett *beslut om indragning* ifall rehabiliteringen avbryts, rätten till rehabiliteringsåtgärden upphör eller om villkoren för utbetalning av förmånen av någon annan orsak inte uppfylls.

Ett beslut om rehabiliteringspenning är antingen ett positivt beslut eller ett avslagsbeslut. Genom beslutet kan man också dra in utbetalningen av rehabiliteringspenningen. Även i fråga om rehabiliteringspenning kan justeringsbeslut fattas.

Mottagare av rehabiliteringsförmåner

En *rehabiliteringsklient/mottagare av rehabiliteringstjänster* är en person för vilken rehabilitering har bekostats under det aktuella året. Beslutet om en rehabiliteringsåtgärd kan ha fattats redan tidigare. Som rehabiliteringsklienter räknas även de personer som har fått enbart rehabiliteringspenning från FPA (lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner). En *ny rehabiliteringsklient* är en person som inte har fått FPA-rehabilitering på minst fem år.

En *mottagare av rehabiliteringspenning* är en person som under det aktuella året har fått rehabiliteringspenning med stöd av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller för rehabilitering som ordnats med stöd av en annan lag, eller som har fått rehabiliteringspenning endast i egenskap av en ung handikappad person (FRPL 20 §) eller på basis av läroavtal eller som har fått enbart ersättning för uppehälle. Beslutet om rehabiliteringspenningen kan ha fattats redan tidigare.

Rehabiliteringsåtgärder

I statistiken presenteras rehabiliteringen enligt indelningen i rehabiliteringslagstiftningen, d.v.s. yrkesinriktad rehabilitering för handikappade, medicinsk rehabilitering för gravt handikappade samt rehabilitering enligt prövning.

Med en rehabiliteringsåtgärd avses den rehabiliteringstjänst som har betalats för rehabiliteringsklienten. Innehållet i rehabiliteringsåtgärderna har noga definierats i FPA:s förmånsanvisningar.

Statistikföringen efter åtgärd ändrades i början av år 2002. Den nya indelningen av åtgärderna ger exaktare statistikuppgifter än tidigare om de klienter som deltagit i anpassningsträningsskurser, rehabiliteringskurser eller försöks- och utvecklingsprojekt samt om kostnaderna.

Antalet personer som har deltagit i projekt inom den aktiva socialpolitiken och kostnaderna för dessa syns i statistiken endast i fråga om rehabiliteringsklienter som har fått ett individuellt rehabiliteringsbeslut.

Kostnader

Kostnaderna består av de egentliga åtgärdskostnaderna och utkomstskyddet under rehabiliteringen (rehabiliteringspenning). Kostnaderna avser de kostnader som betalats under året.

De rehabiliteringskostnader som hänförs till individen är i den här statistiken något lägre än de kostnader som uppges i resultaträkningen för FPA. Skillnaden beror på att när det gäller kostnader som hänförs till individen ingår i resultaträkningen även sådana utgiftsposter (t.ex. anslag för ombyggnad av rehabiliteringsanstalter) som inte kan uppges individuellt.

4.2 *Faktorer som beskriver rehabiliteringsklienterna, åtgärderna och kostnaderna*

Ålder

Rehabiliteringsklienternas ålder bestäms utifrån deras ålder vid årets slut. I tabeller som gäller ålder uppges förutom fördelningar även medianåldern, detta för att göra det lättare att uppfatta åldersstrukturen. Med medianålder avses den ålder vid vilken hälften av rehabiliteringsklienterna är äldre och hälften yngre.

Sjukdom

På rehabiliteringsansökan antecknas den huvudsakliga sjukdomen och ytterligare högst två sjukdomar.

I statistiken över rehabiliteringen presenteras sjukdomarna antingen enligt sjukdomshuvudgrupp eller enligt enskild sjukdom/sjukdomsgrupp. Grunden för valet av enskilda sjukdomar och sjukdomsgrupper har varit deras betydelse med tanke på rehabiliteringen.

Sjukdomsdiagnoserna och motsvarande koder baserar sig på revision 10 av den internationella sjukdomsklassifikationen (ICD-10) som togs i bruk i Finland i början av år 1996. Den grundar sig på föregående klassifikation (ICD-9). På grund av tillämpningen av den nya klassifikationen kan statistik före 1996 som grundar sig på den äldre sjukdomsklassifikationen inte direkt jämföras med statistiken i den här publikationen.

Yrke och utbildning

FPA:s nuvarande yrkesklassificering togs i bruk i början av år 1988. Klassificeringen baserar sig på den nordiska yrkesklassificeringen, som bearbetats något vid FPA för att motsvara socialförsäkringens behov. Klassificeringen har således kompletterats med vissa grupper som ingår i gruppen icke yrkesverksamma. Denna klassificering används också inom arbetskraftsförvaltningen.

I publikationen används en klassificering som baserar sig på en kombination av yrkeställning och yrke. Uppgift om yrke uppges med en kod, där de två första tecknen anger yrke och det tredje tecknet yrkeställning.

Som yrke anges rehabiliteringsklientens senaste huvudsakliga yrke. Uppgift om yrke lagras för alla rehabiliteringsklienter som har fyllt 16 år. I tabellerna anges yrket enligt yrkeställning, och noggrannheten är på huvudgruppsnivå. Gruppen ”övriga icke yrkesverksamma” består av studerande, unga handikappade, personer som utför hushållsarbete (inte husmödrar) samt personer som lämnat det aktiva arbetslivet.

Region

Som boendekommun anges rehabiliteringsklientens boendekommun vid årets slut. Då det gäller klassificeringarna efter landskap, försäkringskrets och sjukvårdsdistrikt ingår uppgifter om utomlands bosatta personer bara i siffrorna för hela landet. Befolkningsuppgifterna grundar sig på FPA:s databas, som innehåller data per varje försäkrad. Statistikföringstidpunkten är årets slut.

Förutom fördelning efter kommun, landskap och sjukvårdsdistrikt presenteras statistiken även enligt FPA:s egen administrativa kretsindelning (försäkringskrets).

Laggrund för rehabiliteringspenning

Med laggrund för rehabiliteringspenning avses den lag enligt vilken klienten får den rehabilitering som utgör grund för utbetalningen av rehabiliteringspenningen.

Grund för bestämmande av rehabiliteringspenning

Med grund för bestämmande av rehabiliteringspenning avses i vilken form och till vilket belopp rehabiliteringsklienten har rätt att få rehabiliteringspenning.

I tabellerna förekommande förkortningar av rehabiliteringsåtgärder:

- ASLAK-kurssit, d.v.s. ASLAK-kurser (Yrkesorienterad medicinsk rehabilitering)
- Tyk-toiminta, d.v.s. Tyk-verksamhet (Träning för att bevara och förbättra arbetsförmågan)
- Typo-kurssit, d.v.s. Typo-kurser (Rehabiliteringskurser för personer utanför arbetslivet)
- Tules-kurssit, d.v.s. Tules-kurser (Kurser för personer med sjukdomar i rörelseorganen)
- IP-kurssit, d.v.s. IP-kurser (Kurser för äldre, handikappade långtidsarbetslösa).

1. Yksilökohtainen kuntoutus vuonna 2008: sukupuoli ja ikäryhmä

Ikäryhmä	Kuntoutujat						Kustannukset, 1 000 euroa				
	Kaikki- aan	Kuntou- tuspal- velut	Kuntoutusraha				Kaikkiaan	Kuntoutus- palvelut	Kuntoutusraha		
			Kaikki- aan	Kuntou- tuspal- velut Kelalta	Kuntou- tuspal- velut muualta	Ei ole saanut kuntou- tuspal- veluja ¹			Kaikki- aan	Kuntou- tuspal- velut Kelalta	Omai- sille makse- tut
Molemmat sukupuolet											
Kaikki	104 247	86 320	58 066	40 489	13 670	4 178	295 015	236 304	58 712	34 546	1 360
0– 6	3 038	3 038	-	-	-	-	16 033	16 033	-	-	-
7–15	6 971	6 971	-	-	-	-	32 080	32 080	-	-	-
16–19	5 283	4 211	3 551	597	69	2 892	23 192	9 337	13 855	1 496	3
20–24	5 575	4 818	2 752	1 188	363	1 233	19 948	11 601	8 347	3 013	13
25–29	5 484	4 861	1 806	1 315	492	23	14 945	11 486	3 458	2 811	60
30–34	5 388	4 265	2 350	1 613	747	9	13 060	10 034	3 027	2 427	167
35–39	6 286	4 513	3 666	2 559	1 118	7	13 705	10 733	2 972	2 277	261
40–44	9 933	7 290	6 806	4 908	1 918	5	22 134	17 484	4 650	3 756	317
45–49	13 539	10 503	9 931	7 375	2 592	3	30 895	24 502	6 393	5 242	223
50–54	16 287	13 106	12 326	9 446	2 922	5	38 750	31 155	7 595	6 358	161
55–59	15 881	13 176	11 467	8 991	2 526	1	40 138	33 501	6 637	5 712	113
60–64	7 010	6 015	3 361	2 463	906	-	22 789	21 039	1 749	1 434	41
65–69	1 351	1 332	50	34	17	-	3 383	3 355	29	20	1
70–	2 221	2 221	-	-	-	-	3 964	3 964	-	-	-
Miehet											
Kaikki	41 744	34 636	21 798	14 538	4 968	2 394	133 010	105 526	27 484	14 002	668
0– 6	1 969	1 969	-	-	-	-	10 142	10 142	-	-	-
7–15	4 518	4 518	-	-	-	-	20 267	20 267	-	-	-
16–19	2 758	2 142	2 032	325	36	1 677	12 423	4 358	8 065	873	1
20–24	2 252	1 816	1 453	562	209	694	8 852	4 426	4 427	1 400	9
25–29	1 956	1 600	875	583	299	8	6 041	4 441	1 600	1 176	27
30–34	2 005	1 499	1 020	685	343	3	5 411	3 967	1 444	1 101	99
35–39	2 427	1 650	1 536	1 069	471	4	5 966	4 569	1 397	979	132
40–44	3 666	2 632	2 553	1 863	694	2	8 769	6 807	1 962	1 527	158
45–49	4 761	3 701	3 438	2 606	838	2	11 721	9 191	2 530	1 997	105
50–54	5 571	4 517	3 995	3 078	933	3	14 477	11 610	2 867	2 308	76
55–59	5 639	4 751	3 727	2 936	805	1	15 568	13 098	2 470	2 075	42
60–64	2 849	2 477	1 143	813	332	-	10 262	9 560	702	551	18
65–69	619	610	26	18	8	-	1 756	1 736	20	14	0
70–	754	754	-	-	-	-	1 355	1 355	-	-	-
Naiset											
Kaikki	62 503	51 684	36 268	25 951	8 702	1 784	162 006	130 778	31 228	20 545	692
0– 6	1 069	1 069	-	-	-	-	5 891	5 891	-	-	-
7–15	2 453	2 453	-	-	-	-	11 813	11 813	-	-	-
16–19	2 525	2 069	1 519	272	33	1 215	10 769	4 979	5 790	624	1
20–24	3 323	3 002	1 299	626	154	539	11 096	7 175	3 920	1 613	4
25–29	3 528	3 261	931	732	193	15	8 904	7 045	1 858	1 635	34
30–34	3 383	2 766	1 330	928	404	6	7 649	6 067	1 582	1 326	67
35–39	3 859	2 863	2 130	1 490	647	3	7 740	6 164	1 576	1 298	129
40–44	6 267	4 658	4 253	3 045	1 224	3	13 365	10 678	2 687	2 228	159
45–49	8 778	6 802	6 493	4 769	1 754	1	19 174	15 311	3 863	3 245	118
50–54	10 716	8 589	8 331	6 368	1 989	2	24 272	19 545	4 728	4 050	85
55–59	10 242	8 425	7 740	6 055	1 721	-	24 570	20 403	4 167	3 637	71
60–64	4 161	3 538	2 218	1 650	574	-	12 527	11 480	1 047	883	23
65–69	732	722	24	16	9	-	1 627	1 618	9	6	1
70–	1 467	1 467	-	-	-	-	2 609	2 609	-	-	-

¹ Saaanut kuntoutusrahaa vain vajaakuntoisena nuorena (KKRL 20 §) tai oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

KUNTOUTUS

2. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2008: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja päätöksen laatu

Sairauspääryhmä Sairausryhmä			Kaikkiaan ¹	Myönteiset ²		Hylkäävät ²	
				Lkm	%	Lkm	%
Kaikki sairaudet			135 438	98 373	72,6	25 547	20,6
I	A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	494	378	76,5	116	23,5
II	C00-D49	Kasvaimet	2 625	2 175	82,9	450	17,1
IV	E00-E99	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	3 006	2 307	76,7	699	23,3
	E10-E14	Diabetes	1 330	1 018	76,5	312	23,5
V	F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	40 721	33 613	82,5	7 108	17,5
	F20-F29	Psykoosit	1 544	1 115	72,2	429	27,8
	F30-F39	Mielialahäiriöt	14 078	11 422	81,1	2 656	18,9
	F40-F48	Neuroosit	5 573	4 651	83,5	922	16,5
	F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	2 893	2 348	81,2	545	18,8
	F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	5 554	4 836	87,1	718	12,9
VI	G00-G99	Hermoston sairaudet	21 572	17 965	83,3	3 607	16,7
	G35	Pesäkekovettumatauti	4 931	4 120	83,6	811	16,4
	G40,G41	Epilepsia	1 818	1 505	82,8	313	17,2
	G80	CP-oireyhtymä	5 713	5 018	87,8	695	12,2
VII	H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	1 361	1 102	81,0	259	19,0
VIII	H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	1 249	1 033	82,7	216	17,3
IX	I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	8 774	6 375	72,7	2 399	27,3
	I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	1 245	862	69,2	383	30,8
	I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	5 891	4 423	75,1	1 468	24,9
X	J00-J99	Hengityselinten sairaudet	1 556	1 092	70,2	464	29,8
	J45,J46	Astma	1 032	737	71,4	295	28,6
	J40-J44	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet					
	J47		307	217	70,7	90	29,3
XII	L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	400	269	67,3	131	32,8
	L20,L22	Atooppinen ihottuma	101	66	65,3	35	34,7
	L40-L41	Psoriaasi	171	124	72,5	47	27,5
XIII	M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	28 901	21 219	73,4	7 682	26,6
	M05,M06, M08	Nivelreuma	4 420	3 429	77,6	991	22,4
	M15-M19	Nivelrikko	2 636	1 710	64,9	926	35,1
	M45,M46	Selkärankareuma	959	647	67,5	312	32,5
	M47	Spondyloosi	1 174	835	71,1	339	28,9
	M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	4 150	3 103	74,8	1 047	25,2
	M79	Fibromyalgia	1 206	791	65,6	415	34,4
	M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	8 421	6 440	76,5	1 981	23,5
XVII	Q00-Q99	Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet	7 081	6 247	88,2	834	11,8
XVIII	R00-R99	Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	1 250	994	79,5	256	20,5
XIX	S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	3 068	2 267	73,9	801	26,1
		Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	1 632	1 240	76,0	392	24,0
		Ei tietoa	11 748	97	0,8	133	57,8

¹ Sisältää 11 518 lakkautuspäätöstä tai rauennutta päätöstä, joista sairaustieto puuttuu.

² Sisältää myös tarkistuspäätökset.

Huom. Lakkautuksia ei oteta mukaan hylkäysprosenttia laskettaessa.

3. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Vakuutusalue Sairaanhoitopiiri	Kaikkiaan		Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus		Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus		Harkinnanvarainen kuntoutus	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Koko maa¹	135 438	100,0	16 319	12,0	59 379	43,8	59 740	44,1
Uusimaa	28 714	100,0	2 429	8,5	11 755	40,9	14 530	50,6
Itä-Uusimaa	1 849	100,0	180	9,7	955	51,6	714	38,6
Varsinais-Suomi	14 150	100,0	1 521	10,7	6 259	44,2	6 370	45,0
Satakunta	4 791	100,0	596	12,4	2 148	44,8	2 047	42,7
Kanta-Häme	3 274	100,0	378	11,5	1 303	39,8	1 593	48,7
Pirkanmaa	11 832	100,0	1 479	12,5	4 799	40,6	5 554	46,9
Päijät-Häme	5 272	100,0	652	12,4	1 563	29,6	3 057	58,0
Kymenlaakso	5 497	100,0	487	8,9	2 434	44,3	2 576	46,9
Etelä-Karjala	2 852	100,0	395	13,8	1 209	42,4	1 248	43,8
Etelä-Savo	4 267	100,0	460	10,8	1 927	45,2	1 880	44,1
Pohjois-Savo	6 080	100,0	952	15,7	2 366	38,9	2 762	45,4
Pohjois-Karjala	3 980	100,0	453	11,4	1 562	39,2	1 965	49,4
Keski-Suomi	8 646	100,0	983	11,4	4 383	50,7	3 280	37,9
Etelä-Pohjanmaa	5 395	100,0	537	10,0	2 881	53,4	1 977	36,6
Pohjanmaa	4 255	100,0	480	11,3	2 009	47,2	1 766	41,5
Keski-Pohjanmaa	3 190	100,0	677	21,2	1 637	51,3	876	27,5
Pohjois-Pohjanmaa	13 407	100,0	2 480	18,5	6 472	48,3	4 455	33,2
Kainuu	2 613	100,0	342	13,1	1 327	50,8	944	36,1
Lappi	5 004	100,0	809	16,2	2 109	42,1	2 086	41,7
Ahvenanmaa	365	100,0	26	7,1	281	77,0	58	15,9
Koko maa¹	135 438	100,0	16 319	12,0	59 379	43,8	59 740	44,1
Pohjois-Suomi	21 024	100,0	3 631	17,3	9 908	47,1	7 485	35,6
Länsi-Suomi	21 486	100,0	2 677	12,5	10 910	50,8	7 899	36,8
Itä-Suomi	17 179	100,0	2 260	13,2	7 064	41,1	7 855	45,7
Lounais-Suomi	31 138	100,0	3 622	11,6	13 487	43,3	14 029	45,1
Etelä-Suomi	44 606	100,0	4 126	9,2	18 010	40,4	22 470	50,4
Helsinki	11 885	100,0	944	7,9	4 321	36,4	6 620	55,7
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	32 721	100,0	3 182	9,7	13 689	41,8	15 850	48,4
Koko maa¹	135 438	100,0	16 319	12,0	59 379	43,8	59 740	44,1
H:gin ja Uudenmaan shp	30 563	100,0	2 609	8,5	12 710	41,6	15 244	49,9
Varsinais-Suomen shp	14 150	100,0	1 521	10,7	6 259	44,2	6 370	45,0
Satakunnan shp	4 791	100,0	596	12,4	2 148	44,8	2 047	42,7
Kanta-Hämeen shp	3 274	100,0	378	11,5	1 303	39,8	1 593	48,7
Pirkanmaan shp	11 832	100,0	1 479	12,5	4 799	40,6	5 554	46,9
Päijät-Hämeen shp	5 272	100,0	652	12,4	1 563	29,6	3 057	58,0
Kymenlaakson shp	5 497	100,0	487	8,9	2 434	44,3	2 576	46,9
Etelä-Karjalan shp	2 852	100,0	395	13,8	1 209	42,4	1 248	43,8
Etelä-Savon shp	3 279	100,0	385	11,7	1 495	45,6	1 399	42,7
Itä-Savon shp	985	100,0	75	7,6	429	43,6	481	48,8
Pohjois-Karjalan shp	3 983	100,0	453	11,4	1 565	39,3	1 965	49,3
Pohjois-Savon shp	6 080	100,0	952	15,7	2 366	38,9	2 762	45,4
Keski-Suomen shp	8 646	100,0	983	11,4	4 383	50,7	3 280	37,9
Etelä-Pohjanmaan shp	5 433	100,0	542	10,0	2 896	53,3	1 995	36,7
Vaasan shp	4 217	100,0	475	11,3	1 994	47,3	1 748	41,5
Keski-Pohjanmaan shp	3 190	100,0	677	21,2	1 637	51,3	876	27,5
Pohjois-Pohjanmaan shp	13 407	100,0	2 480	18,5	6 472	48,3	4 455	33,2
Kainuun shp	2 613	100,0	342	13,1	1 327	50,8	944	36,1
Länsi-Pohjan shp	1 377	100,0	194	14,1	726	52,7	457	33,2
Lapin shp	3 627	100,0	615	17,0	1 383	38,1	1 629	44,9
Ahvenanmaa	365	100,0	26	7,1	281	77,0	58	15,9

¹ Ulkomaan yksikön tekemät päätökset sisältyvät vain koko maan lukuihin.

4. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, sukupuoli ja päätöksen laatu

Lakiperuste Toimenpide Sukupuoli	Kaikkiaan		Myönteiset ¹		Hylkäävät ¹		Lakkautukset ²	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Kaikki	135 438	100,0	98 373	72,6	25 547	20,6	11 518	8,5
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	16 319	100,0	10 447	64,0	4 373	29,5	1 499	9,2
Pohjakoulutus	195	100,0	140	71,8	31	18,1	24	12,3
Ammattikoulutus	2 918	100,0	2 062	70,7	456	18,1	400	13,7
Korkeakouluopiskelu	481	100,0	337	70,1	92	21,4	52	10,8
Muu koulutus	487	100,0	-	-	486	100,0	1	0,2
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 005	100,0	658	65,5	265	28,7	82	8,2
Tyk-toiminta	2 946	100,0	1 644	55,8	1 064	39,3	238	8,1
Elinkeinotuki	83	100,0	34	41,0	43	55,8	6	7,2
Ammatilliset kuntoutuskurssit	740	100,0	509	68,8	114	18,3	117	15,8
Kuntoutustarveselvitys	1 473	100,0	1 046	71,0	353	25,2	74	5,0
Kuntoutustutkimus	2 486	100,0	1 390	55,9	977	41,3	119	4,8
Työ- ja koulutuskokeilut	1 454	100,0	1 034	71,1	314	23,3	106	7,3
Työhönvalmennus	1 791	100,0	1 434	80,1	132	8,4	225	12,6
Tutkimuslausunto	52	100,0	39	75,0	12	23,5	1	1,9
Yksilöllinen kuntoutusjakso	47	100,0	22	46,8	14	38,9	11	23,4
Muu kuntoutustoimenpide	32	100,0	-	-	-	-	32	100,0
Kehittämistoiminta	129	100,0	98	76,0	20	16,9	11	8,5
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	59 379	100,0	46 576	78,4	7 876	14,5	4 927	8,3
Yksilöllinen kuntoutusjakso	6 446	100,0	4 190	65,0	1 713	29,0	543	8,4
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	2 910	100,0	1 881	64,6	747	28,4	282	9,7
- Kuntoutuskurssit	636	100,0	387	60,8	146	27,4	103	16,2
- Sopeutumisvalmennuskurssit	2 089	100,0	1 494	71,5	416	21,8	179	8,6
Kuntouttava hoito	450	100,0	349	77,6	83	19,2	18	4,0
Neuropsykologinen kuntoutus	509	100,0	348	68,4	127	26,7	34	6,7
Psykoteraapia	1 005	100,0	785	78,1	170	17,8	50	5,0
Toimintaterapia	8 098	100,0	6 566	81,1	1 062	13,9	470	5,8
Puheterapia	9 158	100,0	7 498	81,9	1 114	12,9	546	6,0
Musiikkiterapia	2 347	100,0	1 923	81,9	312	14,0	112	4,8
Fysioterapia	28 432	100,0	23 032	81,0	2 546	10,0	2 854	10,0
Muu kuntoutustoimenpide	17	100,0	2	11,8	1	33,3	14	82,4
Kehittämistoiminta	7	100,0	2	28,6	1	33,3	4	57,1
Harkinnanvarainen kuntoutus	59 740	100,0	41 350	69,2	13 298	24,3	5 092	8,5
Opiskelun ja työn apuvälineet	157	100,0	83	52,9	70	45,8	4	2,5
Yksilöllinen kuntoutusjakso	4 948	100,0	2 753	55,6	1 901	40,8	294	5,9
Kuntoutus- ja sopeut.valm.kurssit	35 406	100,0	23 493	66,4	8 581	26,8	3 332	9,4
Kuntoutuskurssit ³	25 048	100,0	19 551	78,1	2 678	12,0	2 819	11,3
- ASLAK-kurssit	9 159	100,0	7 480	81,7	1 106	12,9	573	6,3
- Tules-kurssit	6 505	100,0	5 254	80,8	306	5,5	945	14,5
- Typo-kurssit	2 420	100,0	1 685	69,6	403	19,3	332	13,7
- IP-kurssit	367	100,0	260	70,8	30	10,3	77	21,0
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 648	100,0	1 239	75,2	203	14,1	206	12,5
- Muut kuntoutuskurssit	4 949	100,0	3 633	73,4	630	14,8	686	13,9
Sopeutumisvalmennuskurssit	5 395	100,0	3 942	73,1	940	19,3	513	9,5
- Mielenterveyssopeut.valm.kurssit	526	100,0	326	62,0	140	30,0	60	11,4
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	4 869	100,0	3 616	74,3	800	18,1	453	9,3
Tyk-toiminta	179	100,0	139	77,7	21	13,1	19	10,6
Kuntouttava hoito	1 623	100,0	1 151	70,9	356	23,6	116	7,1
Aikuisten psykoteraapia	10 822	100,0	8 327	76,9	1 721	17,1	774	7,2
Nuorten psykoteraapia	4 452	100,0	3 632	81,6	480	11,7	340	7,6
Neuropsykologinen kuntoutus	242	100,0	146	60,3	78	34,8	18	7,4
Muu kuntoutustoimenpide	6	100,0	5	83,3	1	16,7	-	-
Kehittämistoiminta	1 905	100,0	1 621	85,1	89	5,2	195	10,2
Kaikki	135 438	100,0	98 373	72,6	25 547	20,6	11 518	8,5
Miehet	60 532	100,0	44 289	73,2	10 940	19,8	5 303	8,8
Naiset	74 906	100,0	54 084	72,2	14 607	21,3	6 215	8,3

¹ Sisältää myös tarkistuspäätökset. Tarkistukset ovat joko myönteisiä tai hylkääviä kuntoutusratkaisuja.

² Sisältää myös rauenneet päätökset.

³ Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

5. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2008: päätöksen laatu, ikä ja kuntouksen lakiperuste

Ikäryhmä	Kaikkiaan		Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus		Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus		Harkinnanvarainen kuntoutus	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Kaikki päätökset								
Kaikki	135 438	100,0	16 319	100,0	59 379	100,0	59 740	100,0
0– 6	10 383	7,7	1	0,0	10 094	17,0	288	0,5
7–15	18 254	13,5	176	1,1	16 463	27,7	1 615	2,7
16–19	7 807	5,8	2 486	15,2	3 368	5,7	1 953	3,3
20–24	7 662	5,7	1 810	11,1	2 482	4,2	3 370	5,6
25–29	7 070	5,2	1 427	8,7	1 944	3,3	3 699	6,2
30–34	6 184	4,6	1 199	7,3	1 758	3,0	3 227	5,4
35–39	6 479	4,8	1 101	6,7	1 965	3,3	3 413	5,7
40–44	9 767	7,2	1 401	8,6	2 593	4,4	5 773	9,7
45–49	12 827	9,5	1 766	10,8	3 015	5,1	8 046	13,5
50–54	16 068	11,9	2 247	13,8	3 978	6,7	9 843	16,5
55–59	16 501	12,2	2 225	13,6	5 299	8,9	8 977	15,0
60–64	10 829	8,0	480	2,9	6 420	10,8	3 929	6,6
65–69	1 803	1,3	-	-	-	-	1 803	3,0
70–	3 804	2,8	-	-	-	-	3 804	6,4
Myönteiset päätökset¹								
Kaikki	98 373	72,6	10 447	64,0	46 576	78,4	41 350	69,2
0– 6	8 684	6,4	-	-	8 465	14,3	219	0,4
7–15	14 691	10,8	140	0,9	13 225	22,3	1 326	2,2
16–19	5 877	4,3	1 759	10,8	2 639	4,4	1 479	2,5
20–24	5 573	4,1	1 157	7,1	1 913	3,2	2 503	4,2
25–29	5 282	3,9	938	5,7	1 505	2,5	2 839	4,8
30–34	4 597	3,4	798	4,9	1 377	2,3	2 422	4,1
35–39	4 735	3,5	685	4,2	1 480	2,5	2 570	4,3
40–44	6 978	5,2	860	5,3	1 931	3,3	4 187	7,0
45–49	9 252	6,8	1 135	7,0	2 260	3,8	5 857	9,8
50–54	11 322	8,4	1 410	8,6	3 057	5,1	6 855	11,5
55–59	11 398	8,4	1 355	8,3	4 007	6,7	6 036	10,1
60–64	7 198	5,3	210	1,3	4 717	7,9	2 271	3,8
65–69	932	0,7	-	-	-	-	932	1,6
70–	1 854	1,4	-	-	-	-	1 854	3,1
Hylkäävät päätökset¹								
Kaikki	25 547	20,6	4 373	29,5	7 876	14,5	13 298	24,3
0– 6	1 136	0,9	1	0,0	1 097	2,0	38	0,1
7–15	2 395	1,9	33	0,2	2 177	4,0	185	0,3
16–19	1 226	1,0	508	3,4	455	0,8	263	0,5
20–24	1 101	0,9	362	2,4	309	0,6	430	0,8
25–29	1 094	0,9	329	2,2	252	0,5	513	0,9
30–34	1 077	0,9	281	1,9	219	0,4	577	1,1
35–39	1 206	1,0	299	2,0	296	0,5	611	1,1
40–44	1 899	1,5	423	2,9	383	0,7	1 093	2,0
45–49	2 426	2,0	504	3,4	391	0,7	1 531	2,8
50–54	3 400	2,7	699	4,7	558	1,0	2 143	3,9
55–59	3 664	3,0	707	4,8	748	1,4	2 209	4,0
60–64	2 528	2,0	227	1,5	991	1,8	1 310	2,4
65–69	745	0,6	-	-	-	-	745	1,4
70–	1 650	1,3	-	-	-	-	1 650	3,0

¹ Sisältää myös tarkistuspäätökset. Lakkautuksia ei oteta mukaan hylkäysprosenttia laskettaessa.² Sisältää myös rauenneet kuntoutuspäätökset.

Ikäryhmä	Kaikkiaan		Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus		Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus		Harkinnanvarainen kuntoutus	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Lakkautukset²								
Kaikki	11 518	8,5	1 499	9,2	4 927	8,3	5 092	8,5
0– 6	563	0,4	-	-	532	0,9	31	0,1
7–15	1 168	0,9	3	0,0	1 061	1,8	104	0,2
16–19	704	0,5	219	1,3	274	0,5	211	0,4
20–24	988	0,7	291	1,8	260	0,4	437	0,7
25–29	694	0,5	160	1,0	187	0,3	347	0,6
30–34	510	0,4	120	0,7	162	0,3	228	0,4
35–39	538	0,4	117	0,7	189	0,3	232	0,4
40–44	890	0,7	118	0,7	279	0,5	493	0,8
45–49	1 149	0,8	127	0,8	364	0,6	658	1,1
50–54	1 346	1,0	138	0,8	363	0,6	845	1,4
55–59	1 439	1,1	163	1,0	544	0,9	732	1,2
60–64	1 103	0,8	43	0,3	712	1,2	348	0,6
65–69	126	0,1	-	-	-	-	126	0,2
70–	300	0,2	-	-	-	-	300	0,5

6. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: sairauspääryhmä, sairausryhmä, sukupuoli ja ikäryhmä

Sairauspääryhmä	Sairausryhmä	Kuntoutujat	Ikäryhmä						Medi- aani- ikä			
			-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64		65-		
		Molemmat sukupuolet										
		Kaikki sairaudet	86 320	10 009	9 029	9 126	11 803	23 609	19 191	3 553	46	
I	A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	230	8	4	4	12	41	124	37	58	
II	C00-D49	Kasvaimet	1 781	117	76	41	92	344	573	538	58	
IV	E00-E99	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	2 504	151	126	129	344	865	740	149	51	
	E10-E14	Diabetes	1 157	1	51	49	151	373	419	113	54	
V	F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	28 503	5 513	6 171	6 315	4 258	4 378	1 806	62	28	
	F20-F29	Psykoosit	1 110	16	327	443	208	94	19	3	29	
	F30-F39	Mielialahäiriöt	12 678	103	1 943	3 463	2 760	3 106	1 266	37	38	
	F40-F48	Neuroosit	5 009	129	1 160	1 687	919	814	294	6	31	
	F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	1 946	982	563	213	112	70	6	-	15	
	F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	2 677	1 039	898	308	172	147	111	2	18	
VI	G00-G99	Hermoston sairaudet	10 017	1 215	920	849	1 369	2 598	2 690	376	48	
	G35	Pesäkekovettumatauti	1 999	1	17	104	333	651	824	69	53	
	G40,G41	Epilepsia	781	231	168	107	88	105	72	10	24	
	G80	CP-oireyhtymä	2 000	682	462	317	193	195	144	7	21	
VII	H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	780	110	133	89	105	139	133	71	41	
VIII	H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	890	287	185	64	64	150	123	17	22	
IX	I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	4 893	20	31	53	285	1 288	2 354	862	58	
	I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	1 002	-	-	-	30	232	479	261	59	
	I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	2 285	12	22	36	117	465	1 288	345	59	
X	J00-J99	Hengityselinten sairaudet	1 275	75	24	58	139	392	416	171	54	
	J45,J46	Astma	923	68	18	45	101	311	284	96	52	
	J40-J44	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	200	1	1	3	13	36	96	50	60	
	J47											
XII	L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	347	13	40	53	52	104	76	9	47	
	L20,L22	Atooppinen ihottuma	89	6	21	27	14	17	4	-	29	
	L40-L41	Psoriaasi	154	1	7	7	16	62	54	7	53	
XIII	M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	28 369	457	437	964	4 416	11 924	9 056	1 115	52	
	M05,M06, M08	Nivelreuma	2 479	419	253	106	241	558	689	213	50	
	M15-M19	Nivelrikko	2 488	-	1	11	138	830	1 189	319	56	
	M45,M46	Selkärankareuma	660	-	15	86	137	244	157	21	48	
	M47	Spondyloosi	1 223	-	1	14	96	507	535	70	54	
	M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	4 215	1	30	206	820	1 867	1 224	67	51	
	M79	Fibromyalgia	1 017	1	11	57	196	428	295	29	51	
	M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	10 608	-	26	269	1 971	5 073	3 113	156	51	
	XVII	Q00-Q99	Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet	3 032	1 610	691	245	182	171	120	13	14
XVIII	R00-R99	Muulla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	586	272	37	22	33	117	87	18	19	
XIX	S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	1 453	16	73	175	272	452	407	58	49	
		Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	1 531	134	73	62	168	611	458	25	51	
		Ei tietoa/omaisille maksetut	129	11	8	3	12	35	28	32	53	

Sairauspääryhmä Sairausryhmä			Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä
				-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-	
			Miehet								
			Kaikki sairaudet								
			34 636	6 487	3 958	3 099	4 282	8 218	7 228	1 364	44
I	A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	87	5	1	2	5	16	40	18	57
II	C00-D49	Kasvaimet	637	68	32	16	29	61	180	251	61
IV	E00-E99	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	1 135	77	58	59	141	397	354	49	51
	E10-E14	Diabetes	576	1	13	20	71	195	232	44	54
V	F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	11 084	4 008	2 523	1 794	1 122	1 123	488	26	20
	F20-F29	Psykoosit	555	13	162	235	101	33	9	2	28
	F30-F39	Mielialahäiriöt	2 957	71	415	788	618	747	306	12	38
	F40-F48	Neuroosit	1 346	81	311	449	232	197	75	1	30
	F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	1 249	769	329	81	40	28	2	-	13
	F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	1 525	639	515	161	92	59	58	1	17
VI	G00-G99	Hermoston sairaudet	4 535	712	515	429	567	969	1 156	187	45
	G35	Pesäkekovettumatauti	650	-	2	32	124	209	256	27	53
	G40,G41	Epilepsia	383	122	84	46	46	55	26	4	22
	G80	CP-oireyhtymä	1 122	409	261	176	98	89	86	3	20
VII	H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	377	66	64	46	50	69	57	25	37
VIII	H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	372	146	101	24	19	45	30	7	18
IX	I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	2 809	5	16	23	163	718	1 461	423	58
	I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	667	-	-	-	20	171	356	120	58
	I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	1 401	3	13	16	64	254	836	215	59
X	J00-J99	Hengityselinten sairaudet	478	50	13	15	43	123	165	69	54
	J45,J46	Astma	294	46	10	12	29	84	90	23	51
	J40-J44	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	125	1	1	1	6	24	62	30	60
	J47										
XII	L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	120	8	11	10	15	38	32	6	49
	L20,L22	Atooppinen ihottuma	23	4	6	8	-	4	1	-	25
	L40-L41	Psoriaasi	66	1	3	-	8	25	24	5	53
XIII	M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	9 627	156	139	425	1 797	4 077	2 785	248	51
	M05,M06, M08	Nivelreuma	545	138	65	20	53	114	114	41	44
	M15-M19	Nivelrikko	693	-	1	5	62	267	304	54	55
	M45,M46	Selkärankareuma	354	-	10	52	71	124	81	16	47
	M47	Spondyloosi	515	-	1	11	55	207	225	16	54
	M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	1 808	1	14	105	399	786	483	20	50
	M79	Fibromyalgia	122	-	3	7	30	51	31	-	50
	M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	3 672	-	11	145	823	1 697	954	42	50
XVII	Q00-Q99	Syynnänsäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi-poikkeavuudet	1 568	911	376	106	71	68	32	4	13
XVIII	R00-R99	Muulla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	277	179	19	6	9	36	22	6	8
XIX	S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	914	9	48	120	184	265	263	25	49
		Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	575	79	38	24	62	203	157	12	49
		Ei tietoa/omaisille maksetut	41	8	4	-	5	10	6	8	46

Sairauspääryhmä Sairausryhmä		Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä	
			-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-		
		Naiset									
		Kaikki sairaudet	51 684	3 522	5 071	6 027	7 521	15 391	11 963	2 189	47
I	A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	143	3	3	2	7	25	84	19	59
II	C00-D49	Kasvaimet	1 144	49	44	25	63	283	393	287	57
IV	E00-E99	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	1 369	74	68	70	203	468	386	100	51
	E10-E14	Diabetes	581	-	38	29	80	178	187	69	53
V	F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäy- tymisen häiriöt	17 419	1 505	3 648	4 521	3 136	3 255	1 318	36	32
	F20-F29	Psykoosit	555	3	165	208	107	61	10	1	29
	F30-F39	Mielialahäiriöt	9 721	32	1 528	2 675	2 142	2 359	960	25	38
	F40-F48	Neuroosit	3 663	48	849	1 238	687	617	219	5	31
	F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytös- häiriöt	697	213	234	132	72	42	4	-	20
	F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	1 152	400	383	147	80	88	53	1	19
VI	G00-G99	Hermoston sairaudet	5 482	503	405	420	802	1 629	1 534	189	49
	G35	Pesäkekovettumatauti	1 349	1	15	72	209	442	568	42	53
	G40,G41	Epilepsia	398	109	84	61	42	50	46	6	25
	G80	CP-oireyhtymä	878	273	201	141	95	106	58	4	23
VII	H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	403	44	69	43	55	70	76	46	43
VIII	H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	518	141	84	40	45	105	93	10	33
IX	I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	2 084	15	15	30	122	570	893	439	57
	I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	335	-	-	-	10	61	123	141	62
	I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	884	9	9	20	53	211	452	130	58
X	J00-J99	Hengityselinten sairaudet	797	25	11	43	96	269	251	102	53
	J45,J46	Astma	629	22	8	33	72	227	194	73	53
	J40-J44	Muut pitkäaikaiset alahengitys- teiden sairaudet	75	-	-	2	7	12	34	20	60
	J47										
XII	L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	227	5	29	43	37	66	44	3	44
	L20,L22	Atooppinen ihottuma	66	2	15	19	14	13	3	-	31
	L40-L41	Psoriaasi	88	-	4	7	8	37	30	2	52
XIII	M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	18 742	301	298	539	2 619	7 847	6 271	867	52
	M05,M06, M08	Nivelreuma	1 934	281	188	86	188	444	575	172	51
	M15-M19	Nivelrikko	1 795	-	-	6	76	563	885	265	56
	M45,M46	Selkärankareuma	306	-	5	34	66	120	76	5	49
	M47	Spondyloosi	708	-	-	3	41	300	310	54	55
	M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	2 407	-	16	101	421	1 081	741	47	51
	M79	Fibromyalgia	895	1	8	50	166	377	264	29	51
	M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	6 936	-	15	124	1 148	3 376	2 159	114	52
XVII	Q00-Q99	Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	1 464	699	315	139	111	103	88	9	16
XVIII	R00-R99	Muulla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä- poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	309	93	18	16	24	81	65	12	45
XIX	S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	539	7	25	55	88	187	144	33	50
		Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	956	55	35	38	106	408	301	13	51
		Ei tietoa/omaisille maksetut	88	3	4	3	7	25	22	24	55

7. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepäryhmä ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide Toimenpidepäryhmä	Kuntou- tutajat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-	
Kaikki	86 320	10 009	9 029	9 126	11 803	23 609	19 191	3 553	46
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	14 260	105	4 031	1 859	1 640	3 418	3 200	7	42
Pohjakoulutus	288	-	275	11	2	-	-	-	18
Ammattikoulutus	3 931	-	2 933	614	256	120	8	-	20
Korkeakouluopiskelu	718	-	258	339	85	33	3	-	26
Muu koulutus	2	-	2	-	-	-	-	-	22
Vaikeavammaisten apuvälineet	600	87	221	86	74	78	53	1	24
Tyk-toiminta	4 271	-	-	6	181	1 675	2 405	4	55
Elinkeinotuki	24	-	2	5	10	6	1	-	41
Ammatilliset kuntoutuskurssit	729	27	173	107	144	195	83	-	39
Kuntoutustarveselvitys	1 092	-	20	70	190	423	389	-	51
Kuntoutustutkimus	1 657	-	165	284	417	594	197	-	44
Työ- ja koulutuskokeilut	893	1	257	188	174	216	57	-	35
Työhönvalmennus	956	-	133	348	245	201	29	-	34
Tutkimuslausunto	32	1	6	6	9	10	-	-	40
Yksilöllinen kuntoutusjakso	22	-	-	2	7	9	4	-	50
Muu kuntoutustoimenpide	3	-	2	-	-	1	-	-	23
Kehittämistoiminta ¹	117	-	1	4	15	54	41	2	52
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	20 758	8 607	2 090	1 460	1 608	2 530	4 109	354	22
Yksilöllinen kuntoutusjakso	3 702	179	87	227	484	968	1 642	115	54
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 798	1 047	228	101	89	126	193	14	13
- Kuntoutuskurssit	398	72	53	48	45	65	108	7	40
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 411	977	177	55	44	63	88	7	11
Kuntouttava hoito	199	154	38	3	3	1	-	-	12
Neuropsykologinen kuntoutus	285	120	47	17	18	37	41	5	17
Psykoteraapia	449	311	80	22	20	9	6	1	13
Toimintaterapia	4 483	3 380	255	112	129	215	369	23	9
Puheterapia	4 823	4 302	164	29	46	104	162	16	7
Musiikkiterapia	1 502	1 016	344	92	31	14	4	1	13
Fysioterapia	14 409	3 270	1 572	1 347	1 521	2 417	3 945	337	42
Muu kuntoutustoimenpide	14	5	3	-	1	2	3	-	18
Kehittämistoiminta ¹	4	4	-	-	-	-	-	-	11
Harkinnanvarainen kuntoutus	53 297	1 481	3 662	6 039	8 781	18 037	12 105	3 192	49
Opiskelun ja työn apuvälineet	66	-	3	6	19	23	15	-	48
Yksilöllinen kuntoutusjakso	3 548	-	26	156	491	1 358	1 355	162	53
Kuntoutuskurssit ²	28 957	6	187	737	4 756	12 972	8 517	1 782	52
- ASLAK-kurssit	13 662	-	1	210	2 778	7 540	3 131	2	50
- Tules-kurssit	6 980	-	6	202	1 147	3 037	2 577	11	52
- Typo-kurssit	1 675	-	-	-	2	44	331	1 298	71
- IP-kurssit	287	-	-	-	2	155	130	-	54
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 954	-	120	124	308	815	583	4	51
- Muut kuntoutuskurssit	4 415	6	61	202	520	1 387	1 771	468	55
Sopeutumisvalmennuskurssit	4 064	487	125	185	418	943	1 196	710	54
- Mielenterveyssopeut. valm. kurssit	376	-	9	51	125	132	58	1	45
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 688	487	116	134	293	811	1 138	709	55
Tyk-toiminta	319	-	-	-	16	133	170	-	55
Kuntouttava hoito	1 094	216	179	98	161	271	168	1	39
Aikuisten psykoteraapia	9 406	-	68	3 624	2 893	2 261	557	3	38
Nuorten psykoteraapia	4 215	1	2 759	1 455	-	-	-	-	23
Neuropsykologinen kuntoutus	128	1	64	19	19	19	6	-	24
Muu kuntoutustoimenpide	11	-	3	3	1	4	-	-	33
Kehittämistoiminta ¹	2 345	780	359	98	111	245	212	540	26
Kaikki	86 320	10 009	9 029	9 126	11 803	23 609	19 191	3 553	46
Ammatillinen kuntoutus	11 645	104	3 767	1 457	1 012	2 502	2 796	7	40
Lääkinnällinen kuntoutus	73 363	9 962	5 697	7 475	10 330	20 371	15 982	3 546	46
Tutkimukset	3 436	2	446	506	728	1 145	609	-	45

¹ Kehittämis- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.

² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

8. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kuntou- tutjat	Sairauspääryhmä									Tieto- puut- tuu
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut	
Kaikki	86 320	2 504	28 503	10 017	4 893	1 275	28 369	3 032	1 453	6 145	129
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	14 260	319	5 316	1 008	365	229	4 799	451	328	1 434	11
Pohjakoulutus	288	5	77	60	2	4	41	33	4	62	-
Ammattikoulutus	3 931	47	2 487	350	27	35	298	281	47	356	3
Korkeakouluopiskelu	718	15	184	101	10	31	165	43	24	145	-
Muu koulutus	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	600	27	28	110	2	1	28	62	6	336	-
Tyk-toiminta	4 271	157	408	196	219	98	2 834	9	60	288	2
Elinkeinotuki	24	1	1	3	1	-	1	5	2	10	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	729	10	476	61	5	1	28	7	2	138	1
Kuntoutustarveselvitys	1 092	22	237	41	40	20	622	3	62	44	1
Kuntoutustutkimus	1 657	35	522	98	47	33	663	33	100	125	1
Työ- ja koulutuskokeilut	893	15	424	72	18	15	226	36	38	48	1
Työhönvalmennus	956	4	839	23	7	5	50	3	8	17	-
Tutkimuslausunto	32	7	1	2	1	-	2	2	-	17	-
Yksilöllinen kuntoutusjakso	22	2	-	1	-	-	6	1	-	12	-
Muu kuntoutustoimenpide	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Kehittämistoiminta ¹	117	2	33	3	4	1	54	-	2	15	3
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	20 758	377	6 343	6 371	1 696	73	1 429	2 453	631	1 382	3
Yksilöllinen kuntoutusjakso	3 702	38	183	1 814	626	14	433	140	240	213	1
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 798	77	599	385	118	14	27	284	13	281	-
- Kuntoutuskurssit	398	12	58	129	58	7	12	59	9	54	-
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 411	65	543	257	60	7	15	227	4	233	-
Kuntouttava hoito	199	1	2	-	-	-	191	3	-	2	-
Neuropsykologinen kuntoutus	285	1	119	35	73	1	1	12	29	14	-
Psykoterapia	449	1	371	29	3	-	9	21	4	11	-
Toimintaterapia	4 483	46	2 189	824	405	8	36	548	124	303	-
Puheterapia	4 823	27	2 856	451	193	12	4	782	28	469	1
Musiikkiterapia	1 502	7	1 015	142	15	1	1	280	6	35	-
Fysioterapia	14 409	321	1 859	6 166	1 625	59	1 381	1 611	611	774	2
Muu kuntoutustoimenpide	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
Kehittämistoiminta ¹	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	53 297	1 847	17 490	3 019	2 895	989	22 640	256	549	3 496	116
Opiskelun ja työn apuvälineet	66	1	2	3	1	-	41	1	2	15	-
Yksilöllinen kuntoutusjakso	3 548	49	68	302	120	25	2 712	32	147	91	2
Kuntoutuskurssit ²	28 957	1 168	2 614	2 157	2 298	836	17 946	72	330	1 459	77
- ASLAK-kurssit	13 662	496	656	1 076	700	233	9 521	13	150	770	47
- Tules-kurssit	6 980	305	257	280	82	16	5 864	5	84	84	3
- Typo-kurssit	1 675	63	14	69	491	138	800	5	29	60	6
- IP-kurssit	287	22	63	6	26	13	137	-	10	9	1
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 954	21	1 507	20	33	11	108	-	4	240	10
- Muut kuntoutuskurssit	4 415	261	124	707	968	426	1 521	49	53	296	10
Sopeutumisvalmennuskurssit	4 064	554	543	407	237	96	348	127	23	1 723	6
- Mielenterveyssopeutumisvalm.kurssit	376	-	364	1	1	-	8	-	-	2	-
- Muut sopeutumisvalm.kurssit	3 688	554	179	406	236	96	340	127	23	1 721	6
Tyk-toiminta	319	15	21	9	18	6	224	-	4	21	1
Kuntouttava hoito	1 094	-	7	5	1	1	1 047	4	2	27	-
Aikuisten psykoterapia	9 406	6	9 281	15	3	1	72	1	1	26	-
Nuorten psykoterapia	4 215	1	4 187	8	2	-	5	1	-	9	2
Neuropsykologinen kuntoutus	128	-	81	5	15	-	1	2	19	5	-
Muu kuntoutustoimenpide	11	1	-	-	-	-	-	2	-	1	7
Kehittämistoiminta ¹	2 345	65	1 300	124	218	27	392	19	24	148	28

Sairauspääryhmät:

- IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet
- V Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt
- VI Hermoston sairaudet
- IX Verenkiertoelinten sairaudet
- X Hengityselinten sairaudet
- XIII Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet
- XVII Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet
- XIX Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset
- Muut sairauspääryhmät (I-III, VII-VIII, XI-XII, XIV-XVI, XVIII, XX-XXI)

¹ Kehittämis- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

9. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja ikäryhmä

Maakunta Vakuutusalue Sairaanhoitopiiri	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä	Vakuute- tun väes- tön medi- aani-ikä	Kuntoutu- jat 1 000 asukasta kohti
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-			
Koko maa¹	86 320	10 009	9 029	9 126	11 803	23 609	19 191	3 553	46	41	16,2
Uusimaa	19 644	2 343	2 050	2 764	2 906	4 972	3 948	661	44	38	14,0
Itä-Uusimaa	1 002	146	86	74	154	263	225	54	46	42	10,5
Varsinais-Suomi	7 963	1 011	851	1 056	1 119	2 062	1 566	298	44	42	17,3
Satakunta	3 739	411	344	270	454	1 085	936	239	49	45	16,4
Kanta-Häme	2 529	236	212	182	388	763	649	99	48	43	14,6
Pirkanmaa	8 231	919	1 041	958	1 163	2 128	1 737	285	45	40	17,1
Päijät-Häme	2 561	286	301	193	354	697	629	101	47	44	12,8
Kymenlaakso	2 737	439	228	193	374	753	627	123	47	46	15,0
Etelä-Karjala	1 950	189	195	148	282	569	465	102	48	45	14,5
Etelä-Savo	2 707	230	231	200	332	778	732	204	50	48	17,3
Pohjois-Savo	4 429	407	534	415	621	1 301	963	188	47	44	17,8
Pohjois-Karjala	2 627	160	266	222	373	845	631	130	48	45	15,8
Keski-Suomi	5 010	686	508	543	659	1 401	1 047	166	45	42	18,4
Etelä-Pohjanmaa	3 523	353	263	279	478	1 104	875	171	49	43	18,2
Pohjanmaa	3 106	311	315	251	400	840	837	152	48	41	17,7
Keski-Pohjanmaa	1 396	237	162	108	151	389	298	51	46	41	19,6
Pohjois-Pohjanmaa	7 673	1 002	957	858	957	2 000	1 652	247	45	37	19,9
Kainuu	1 802	224	183	124	189	539	447	96	49	46	21,7
Lappi	3 486	363	275	272	422	1 089	885	180	49	44	18,9
Ahvenanmaa	169	55	20	8	22	22	36	6	36	42	6,2
Koko maa¹	86 320	10 009	9 029	9 126	11 803	23 609	19 191	3 553	46	41	16,2
Pohjois-Suomi	12 961	1 589	1 415	1 254	1 568	3 628	2 984	523	47	40	19,8
Länsi-Suomi	13 035	1 587	1 248	1 181	1 688	3 734	3 057	540	47	42	18,3
Itä-Suomi	11 713	986	1 226	985	1 608	3 493	2 791	624	48	45	16,6
Lounais-Suomi	20 102	2 396	2 256	2 292	2 758	5 297	4 275	828	45	42	16,8
Etelä-Suomi	28 473	3 450	2 877	3 406	4 176	7 448	6 078	1 038	45	40	13,8
Helsinki	8 033	862	941	1 568	1 152	1 848	1 433	229	41	38	14,0
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	20 440	2 588	1 936	1 838	3 024	5 600	4 645	809	46	40	13,8
Koko maa¹	86 320	10 009	9 029	9 126	11 803	23 609	19 191	3 553	46	41	16,2
H:gin ja Uudenmaan shp	20 571	2 477	2 130	2 834	3 051	5 216	4 151	712	44	38	13,8
Varsinais-Suomen shp	8 051	1 017	859	1 057	1 131	2 100	1 585	302	44	42	17,3
Satakunnan shp	3 685	405	344	265	444	1 062	927	238	49	45	16,4
Kanta-Hämeen shp	2 529	236	212	182	388	763	649	99	48	43	14,6
Pirkanmaan shp	8 197	919	1 033	962	1 161	2 113	1 727	282	45	40	17,1
Päijät-Hämeen shp	2 723	313	310	200	371	742	671	116	47	44	12,8
Kymenlaakson shp	2 650	424	225	190	366	727	607	111	47	45	14,8
Etelä-Karjalan shp	1 869	182	189	143	270	546	441	98	48	45	14,6
Etelä-Savon shp	2 019	194	184	137	250	569	548	137	49	47	18,8
Itä-Savon shp	676	39	46	57	78	205	186	65	51	49	12,9
Pohjois-Karjalan shp	2 720	164	273	233	389	872	653	136	48	45	16,0
Pohjois-Savon shp	4 429	407	534	415	621	1 301	963	188	47	44	17,8
Keski-Suomen shp	5 010	686	508	543	659	1 401	1 047	166	45	42	18,4
Etelä-Pohjanmaan shp	3 545	358	266	281	485	1 111	876	168	48	43	18,2
Vaasan shp	2 953	290	301	240	370	801	807	144	49	41	17,5
Keski-Pohjanmaan shp	1 527	253	173	117	174	421	327	62	46	41	19,6
Pohjois-Pohjanmaan shp	7 746	1 015	962	862	962	2 024	1 670	251	45	37	19,9
Kainuun shp	1 729	211	178	120	184	515	429	92	49	46	21,7
Länsi-Pohjan shp	1 007	132	73	74	120	307	250	51	49	44	15,3
Lapin shp	2 479	231	202	198	302	782	635	129	49	45	20,9
Ahvenanmaa	169	55	20	8	22	22	36	6	36	42	6,2

¹ Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuihin.

10. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Vakuutusalue Sairaanhoitopiiri	Kaikkiaan		Vajaakuntoisten ammattillinen kuntoutus		Vaikeavammaisten lääkinnällinen lkuntoutus		Harkinnanvarainen kuntoutus	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Koko maa¹	86 320	100,0	14 260	16,5	20 758	24,0	53 297	61,7
Uusimaa	19 644	100,0	1 994	10,2	4 180	21,3	13 744	70,0
Itä-Uusimaa	1 002	100,0	108	10,8	295	29,4	615	61,4
Varsinais-Suomi	7 963	100,0	1 465	18,4	2 031	25,5	4 667	58,6
Satakunta	3 739	100,0	700	18,7	936	25,0	2 195	58,7
Kanta-Häme	2 529	100,0	376	14,9	534	21,1	1 657	65,5
Pirkanmaa	8 231	100,0	1 591	19,3	1 887	22,9	4 959	60,2
Päijät-Häme	2 561	100,0	299	11,7	591	23,1	1 707	66,7
Kymenlaakso	2 737	100,0	383	14,0	757	27,7	1 651	60,3
Etelä-Karjala	1 950	100,0	350	17,9	442	22,7	1 213	62,2
Etelä-Savo	2 707	100,0	418	15,4	627	23,2	1 729	63,9
Pohjois-Savo	4 429	100,0	759	17,1	967	21,8	2 808	63,4
Pohjois-Karjala	2 627	100,0	409	15,6	569	21,7	1 700	64,7
Keski-Suomi	5 010	100,0	935	18,7	1 434	28,6	2 804	56,0
Etelä-Pohjanmaa	3 523	100,0	502	14,2	898	25,5	2 208	62,7
Pohjanmaa	3 106	100,0	518	16,7	795	25,6	1 870	60,2
Keski-Pohjanmaa	1 396	100,0	269	19,3	451	32,3	707	50,6
Pohjois-Pohjanmaa	7 673	100,0	2 017	26,3	1 890	24,6	4 055	52,8
Kainuu	1 802	100,0	350	19,4	538	29,9	968	53,7
Lappi	3 486	100,0	788	22,6	851	24,4	1 946	55,8
Ahvenanmaa	169	100,0	20	11,8	84	49,7	67	39,6
Koko maa¹	86 320	100,0	14 260	16,5	20 758	24,0	53 297	61,7
Pohjois-Suomi	12 961	100,0	3 155	24,3	3 279	25,3	6 969	53,8
Länsi-Suomi	13 035	100,0	2 224	17,1	3 578	27,4	7 589	58,2
Itä-Suomi	11 713	100,0	1 936	16,5	2 605	22,2	7 450	63,6
Lounais-Suomi	20 102	100,0	3 776	18,8	4 938	24,6	11 888	59,1
Etelä-Suomi	28 473	100,0	3 160	11,1	6 357	22,3	19 374	68,0
Helsinki	8 033	100,0	707	8,8	1 479	18,4	5 947	74,0
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	20 440	100,0	2 453	12,0	4 878	23,9	13 427	65,7
Koko maa¹	86 320	100,0	14 260	16,5	20 758	24,0	53 297	61,7
H:gin ja Uudenmaan shp	20 571	100,0	2 098	10,2	4 455	21,7	14 307	69,5
Varsinais-Suomen shp	8 051	100,0	1 481	18,4	2 052	25,5	4 720	58,6
Satakunnan shp	3 685	100,0	689	18,7	923	25,0	2 163	58,7
Kanta-Hämeen shp	2 529	100,0	376	14,9	534	21,1	1 657	65,5
Pirkanmaan shp	8 197	100,0	1 586	19,3	1 879	22,9	4 938	60,2
Päijät-Hämeen shp	2 723	100,0	305	11,2	636	23,4	1 819	66,8
Kymenlaakson shp	2 650	100,0	381	14,4	732	27,6	1 591	60,0
Etelä-Karjalan shp	1 869	100,0	339	18,1	417	22,3	1 166	62,4
Etelä-Savon shp	2 019	100,0	333	16,5	465	23,0	1 279	63,3
Itä-Savon shp	676	100,0	78	11,5	169	25,0	439	64,9
Pohjois-Karjalan shp	2 720	100,0	427	15,7	587	21,6	1 758	64,6
Pohjois-Savon shp	4 429	100,0	759	17,1	967	21,8	2 808	63,4
Keski-Suomen shp	5 010	100,0	935	18,7	1 434	28,6	2 804	56,0
Etelä-Pohjanmaan shp	3 545	100,0	514	14,5	914	25,8	2 204	62,2
Vaasan shp	2 953	100,0	480	16,3	737	25,0	1 804	61,1
Keski-Pohjanmaan shp	1 527	100,0	295	19,3	493	32,3	777	50,9
Pohjois-Pohjanmaan shp	7 746	100,0	2 026	26,2	1 917	24,7	4 094	52,9
Kainuun shp	1 729	100,0	341	19,7	511	29,6	929	53,7
Länsi-Pohjan shp	1 007	100,0	247	24,5	303	30,1	485	48,2
Lapin shp	2 479	100,0	541	21,8	548	22,1	1 461	58,9
Ahvenanmaa	169	100,0	20	11,8	84	49,7	67	39,6

¹ Ulkomaan yksikön tekemät päätökset sisältyvät vain koko maan lukuihin.

11. Kuntoutuspalveluja ja -rahaa saaneet sekä maksetut etuudet vuonna 2008: maakunta, kunta ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Koko maa	86 320	14 260	20 758	53 297	236 303,6	58 066	58 711,8
Uusimaa	19 644	1 994	4 180	13 744	50 400,9	13 750	12 755,4
Espoo	3 115	332	680	2 150	8 054,0	1 947	1 954,8
Hanko	87	6	29	55	215,3	93	59,4
Helsinki	8 033	707	1 479	5 947	20 695,2	5 273	4 456,9
Hyvinkää	579	64	134	395	1 466,0	460	462,8
Inkoo	59	8	12	40	132,3	42	51,7
Järvenpää	586	73	151	369	1 457,4	440	459,8
Karjaa	113	12	30	73	301,6	84	88,8
Karjalohja	21	-	5	15	52,7	14	10,5
Karkkila	125	21	30	76	352,1	90	95,4
Kauniainen	90	7	18	66	232,0	45	47,1
Kerava	534	58	99	384	1 152,6	428	361,8
Kirkkonummi	476	42	107	332	1 289,4	345	305,4
Lohja	589	66	120	411	1 423,5	439	433,8
Mäntsälä	273	39	59	181	644,2	212	220,0
Nummi-Pusula	77	8	14	55	197,5	58	65,2
Nurmijärvi	520	46	110	370	1 207,0	445	424,1
Pohja	75	12	18	50	212,9	50	52,1
Pornainen	58	-	18	36	133,0	37	20,6
Sammatti	27	-	6	18	52,5	18	20,0
Siuntio	57	5	7	46	131,5	31	50,6
Tammisaari	168	6	50	112	436,1	112	121,8
Tuusula	530	58	154	323	1 338,3	385	350,5
Vantaa	3 058	365	764	1 972	8 233,2	2 431	2 370,7
Vihti	394	50	86	268	990,3	271	271,7
Itä-Uusimaa	1 002	108	295	615	2 630,8	659	579,3
Askola	63	11	14	39	161,9	44	36,7
Lapinjärvi	27	-	13	13	80,7	13	19,1
Liljendal	18	-	-	14	57,6	12	10,4
Loviisa	74	15	15	45	184,7	50	52,3
Myrskylä	25	-	8	17	64,9	16	13,0
Pernaja	34	-	9	21	80,7	20	20,2
Porvoo	518	54	169	302	1 348,6	320	259,0
Pukkila	27	-	7	18	78,8	21	13,6
Ruotsinpyhtää	23	-	5	17	76,2	16	9,7
Sipoo	193	17	51	129	496,6	147	145,4
Varsinais-Suomi	7 963	1 465	2 031	4 667	22 269,1	4 284	4 710,7
Alastaro	55	6	14	36	139,3	31	33,8
Askainen	5	-	-	-	7,0	5	2,5
Aura	78	21	19	42	263,5	45	38,4
Dragsfjärd	29	6	5	19	48,4	58	22,1
Halikko	146	27	41	86	404,3	81	99,4
Houtskari	8	-	-	5	13,3	7	7,7
Iniö	-	-	-	-	12,5	-	2,1
Kaarina	396	57	103	242	1 122,9	224	256,0
Kemiö	32	-	5	25	58,9	44	23,8
Kiikala	32	8	8	17	61,1	17	29,3

¹ Ulkomailla asuvat etuuden saajat sisältyvät vain koko maan summaan.
Huom. Alle viiden hengen kuntoutujalukumääriä ei merkitty.

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Kisko	27	-	12	13	76,5	15	14,0
Korppoo	7	-	-	5	15,3	7	4,7
Koski TI	33	5	10	19	89,7	14	10,6
Kustavi	20	-	10	7	66,2	10	13,9
Kuusjoki	29	-	7	20	85,8	20	18,6
Laitila	148	20	39	91	439,9	86	69,0
Lemu	35	5	15	16	113,2	11	11,9
Lieto	305	55	103	155	926,0	170	195,7
Loimaa	277	55	68	161	795,4	192	167,9
Marttila	32	5	10	17	79,3	20	23,1
Masku	109	17	35	62	311,3	58	70,0
Mellilä	23	5	-	16	43,1	15	27,2
Merimasku	20	-	-	14	65,1	17	24,9
Muurla	16	-	-	11	43,1	13	5,4
Mynämäki	118	19	38	66	417,6	69	55,6
Naantali	254	47	63	150	773,7	150	178,1
Nauvo	22	-	-	17	48,1	21	14,7
Nousiainen	84	19	20	48	241,1	56	66,0
Oripää	23	-	5	15	60,7	18	13,6
Paimio	201	42	50	112	515,8	118	126,4
Parainen	184	18	54	116	518,1	118	111,2
Perniö	109	19	32	61	300,7	54	30,3
Pertteli	59	9	23	29	171,4	39	34,4
Piikkiö	125	22	30	74	355,3	75	66,9
Pyhäranta	40	6	14	22	132,8	25	21,5
Pöytyä	115	21	37	61	376,1	64	84,0
Raisio	431	122	94	231	1 278,1	255	306,9
Rusko	70	10	14	46	151,3	52	32,8
Rymättylä	31	5	14	15	138,6	20	40,3
Salo	398	85	138	184	1 110,6	239	276,1
Sauvo	65	13	24	29	213,0	35	36,5
Somero	132	18	49	68	349,9	80	64,3
Suomusjärvi	24	6	7	12	51,9	12	7,5
Särkisalo	9	-	-	5	12,3	6	18,5
Taivassalo	26	8	5	15	93,5	12	21,7
Tarvasjoki	36	7	12	18	105,0	22	14,1
Turku	3 101	559	646	1 961	8 323,2	1 322	1 644,1
Uusikaupunki	329	62	104	173	960,3	195	218,7
Vahto	27	-	11	13	74,3	16	13,4
Vehmaa	41	8	20	14	107,7	13	13,4
Velkua	5	-	-	-	7,1	-	1,6
Västanfjärd	9	-	-	7	23,3	16	13,6
Yläne	29	7	8	16	76,3	16	12,4
Satakunta	3 739	700	936	2 195	9 660,8	2 638	2 648,6
Eura	202	30	55	119	582,6	149	135,8
Eurajoki	109	20	31	62	340,5	66	74,3
Harjavalta	130	24	35	76	391,4	115	131,9
Honkajoki	43	6	12	26	110,2	27	21,8
Huittinen	149	22	57	72	412,9	79	52,8

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Jämijärvi	32	-	10	19	108,2	24	16,3
Kankaanpää	229	27	65	140	606,4	143	100,6
Karvia	35	7	15	14	104,6	21	17,1
Kiikoinen	34	7	8	21	89,9	17	10,4
Kiukainen	62	8	22	33	221,9	43	48,2
Kokemäki	131	23	45	69	425,4	98	102,0
Köyliö	49	5	11	33	113,2	30	24,3
Lappi	38	-	11	25	117,9	22	19,4
Lavia	29	-	7	20	70,2	18	12,7
Luvia	52	8	10	34	105,0	42	32,7
Merikarvia	44	14	10	21	109,1	34	43,5
Nakkila	103	17	21	68	238,6	80	86,0
Noormarkku	76	6	26	45	187,8	58	40,5
Pomarkku	43	-	21	23	119,5	17	16,7
Pori	1 162	273	243	676	2 597,0	836	974,7
Rauma	705	144	156	426	1 888,5	514	509,9
Siikainen	8	-	-	-	21,7	5	3,9
Säkylä	65	10	15	41	182,6	45	32,1
Ulvila	189	34	42	117	463,8	145	135,7
Vampula	20	-	5	11	52,2	10	5,1
Kanta-Häme	2 529	376	534	1 657	6 269,0	1 815	1 969,3
Forssa	258	42	66	156	613,5	175	190,9
Hattula	152	23	36	98	396,9	106	105,0
Hauho	75	9	20	48	167,1	48	77,1
Hausjärvi	123	14	29	81	291,8	91	80,1
Humppila	39	5	12	22	107,4	22	16,9
Hämeenlinna	760	135	147	492	2 044,6	498	646,9
Janakkala	261	34	42	186	601,1	212	213,7
Jokioinen	80	16	13	52	196,2	72	81,5
Kalvola	55	8	13	34	124,0	40	39,0
Lammi	63	10	12	43	174,1	35	49,4
Loppi	93	8	26	59	231,6	65	66,7
Renko	39	5	13	23	120,8	22	42,6
Riihimäki	383	40	83	264	870,9	306	255,6
Tammela	93	16	14	63	203,8	83	55,4
Tuulos	22	-	-	15	51,4	15	24,8
Ypäjä	33	7	5	21	73,8	25	23,9
Pirkanmaa	8 231	1 591	1 887	4 959	20 532,3	5 666	6 052,6
Akaa	264	65	68	140	681,9	199	240,2
Hämeenkyrö	181	28	50	107	543,2	127	137,0
Ikaalinen	170	31	39	102	450,5	114	123,6
Juupajoki	30	7	7	17	74,9	18	22,9
Kangasala	483	96	123	276	1 242,8	362	388,0
Kihniö	46	9	6	32	104,9	22	20,5
Kuhmalahti	14	-	6	6	63,2	8	9,2
Kuru	35	6	7	23	81,0	31	30,7
Kylmäkoski	57	13	15	30	140,0	42	32,6
Lempäälä	340	80	80	192	833,1	246	295,4

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Mouhijärvi	56	10	14	32	125,4	31	33,4
Mänttä	115	27	29	64	297,0	66	72,1
Nokia	458	67	105	295	1 144,3	333	288,9
Orivesi	161	43	30	94	324,2	109	134,5
Parkano	146	42	33	73	324,6	109	156,9
Pirkkala	243	40	53	155	680,4	191	169,4
Punkalaidun	68	12	16	42	188,0	45	40,1
Pälkäne	99	23	26	52	271,0	59	72,3
Ruovesi	86	15	15	58	192,8	67	61,0
Tampere	3 702	691	812	2 290	9 052,4	2 480	2 813,8
Urjala	77	19	13	47	176,9	47	59,6
Valkeakoski	319	75	69	182	824,0	191	254,4
Vammala	348	60	82	215	914,5	225	154,9
Vesilahti	69	18	17	38	156,1	51	75,3
Vilppula	92	20	24	53	227,5	66	47,9
Virrat	130	24	26	83	330,0	93	61,7
Ylöjärvi	346	51	99	201	813,0	272	206,0
Äetsä	96	17	23	60	274,8	62	50,2
Päijät-Häme	2 561	299	591	1 707	6 828,1	1 805	1 675,5
Artjärvi	8	-	-	5	18,7	-	1,6
Asikkala	108	10	17	82	253,3	72	50,2
Hartola	51	-	14	33	111,6	36	30,8
Heinola	300	31	55	217	759,6	206	156,8
Hollola	254	29	61	166	678,5	197	165,8
Hämeenkoski	25	-	7	15	83,5	16	15,8
Kärkölä	66	14	10	44	195,1	64	68,8
Lahti	1 296	169	303	845	3 492,6	903	939,8
Nastola	192	10	51	132	541,4	127	84,8
Orimattila	177	18	54	110	496,7	122	98,7
Padasjoki	32	7	5	21	55,7	24	39,1
Sysmä	52	-	11	37	141,4	34	23,3
Kymenlaakso	2 737	383	757	1 651	7 619,0	1 966	1 952,1
Anjalankoski	217	25	72	125	616,2	158	120,4
Elimäki	117	17	36	69	286,3	89	86,5
Hamina	340	30	87	231	910,0	279	244,0
litti	110	-	30	77	280,5	63	48,1
Jaala	22	-	7	15	83,4	8	3,3
Kotka	863	139	231	509	2 419,3	616	693,1
Kouvola	445	73	122	256	1 321,6	334	355,4
Kuusankoski	284	39	83	167	778,3	183	184,5
Miehikkälä	41	9	12	21	93,9	25	16,1
Pyhtää	77	14	20	44	215,6	55	78,0
Valkeala	175	27	47	106	489,0	125	96,9
Virolahti	46	6	10	31	124,9	31	25,8
Etelä-Karjala	1 950	350	442	1 213	5 445,1	1 557	1 469,8
Imatra	452	69	120	275	1 366,3	347	370,2
Joutseno	131	27	32	77	342,2	120	121,8
Lappeenranta	852	173	184	519	2 425,2	709	642,5
Lemi	41	7	10	27	131,3	32	30,5
Luumäki	65	15	11	40	153,2	47	42,7

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Parikkala	69	8	21	42	194,1	56	35,1
Rautjärvi	60	8	13	42	165,1	47	31,4
Ruokolahti	132	15	17	103	277,6	99	75,8
Savitaipale	43	12	10	21	101,5	31	45,2
Suomenniemi	12	-	-	5	31,8	6	6,7
Taipalsaari	78	9	18	52	203,9	53	61,4
Ylämaa	15	-	-	10	53,0	10	6,7
Etelä-Savo	2 707	418	627	1 729	7 456,3	1 907	1 913,5
Enonkoski	21	-	5	12	63,5	11	7,9
Heinävesi	93	18	18	58	230,0	60	52,0
Hirvensalmi	44	6	14	26	137,0	20	29,7
Joroinen	116	26	33	60	340,2	69	60,0
Juva	115	15	26	78	344,0	89	70,1
Kangasniemi	107	14	26	68	286,3	70	44,3
Kerimäki	91	9	24	59	256,8	50	50,5
Mikkeli	969	163	208	621	2 696,5	643	736,5
Mäntyharju	111	13	34	70	358,1	76	64,1
Pertunmaa	42	-	7	33	102,7	24	20,2
Pieksämäki	367	68	86	225	1 007,5	294	293,4
Punkaharju	62	5	13	45	150,8	35	40,5
Puumala	45	6	10	30	120,4	45	31,5
Rantasalmi	42	-	14	25	102,7	31	26,0
Ristiina	91	15	17	63	236,6	65	64,8
Savonlinna	332	42	76	220	875,1	288	301,4
Savonranta	15	-	5	9	37,2	7	2,4
Sulkava	44	6	11	27	111,0	30	18,1
Pohjois-Savo	4 429	759	967	2 808	11 599,3	2 973	3 167,9
Iisalmi	388	66	92	241	997,3	234	297,0
Juankoski	81	19	21	45	228,1	39	48,9
Kaavi	49	8	17	24	147,0	18	18,9
Karttula	57	8	8	42	128,4	48	44,7
Keitele	45	6	11	28	89,6	30	25,8
Kiuruvesi	172	21	30	123	417,4	116	85,1
Kuopio	1 788	325	344	1 173	4 741,8	1 187	1 301,1
Lapinlahti	143	14	38	94	432,6	76	79,5
Leppävirta	188	26	50	112	514,7	114	118,7
Maaninka	70	14	11	46	130,2	55	84,6
Nilsjä	94	13	29	53	246,7	64	72,5
Pielavesi	111	16	27	69	317,9	81	65,8
Rautalampi	41	5	12	25	96,2	27	30,5
Rautavaara	19	-	-	13	31,5	15	22,1
Sillinjärvi	388	54	71	268	917,0	322	236,5
Sonkajärvi	73	16	17	43	185,8	60	68,6
Suonenjoki	114	22	31	63	290,0	69	66,3
Tervo	23	6	6	11	50,0	17	21,5
Tuusniemi	58	-	24	30	213,4	21	29,3
Varkaus	390	87	88	222	1 071,5	301	359,7
Varpaisjärvi	49	10	10	31	131,7	25	44,2
Vesanto	32	-	8	21	73,5	29	22,0
Vieremä	56	11	18	31	146,9	25	24,4

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Pohjois-Karjala	2 627	409	569	1 700	6 596,6	1 834	2 196,6
Eno	72	7	22	43	190,8	49	73,9
Ilomantsi	76	10	28	40	236,3	49	59,5
Joensuu	956	158	178	643	2 166,6	670	856,8
Juuka	90	21	26	47	255,6	58	69,9
Kesälahti	38	8	8	22	112,5	27	29,4
Kitee	150	21	23	108	357,1	104	102,5
Kontiolahti	207	27	37	145	505,4	175	198,5
Lieksa	213	33	55	130	599,5	143	192,3
Liperi	193	25	32	139	463,9	150	172,1
Nurmes	122	27	40	61	362,3	76	128,8
Outokumpu	135	19	34	84	351,6	75	80,2
Polvijärvi	100	11	21	69	253,3	58	46,0
Pyhäselkä	132	19	18	95	258,3	110	116,7
Rääkkylä	42	5	17	21	129,4	27	29,0
Tohmajärvi	68	12	16	40	206,8	41	29,1
Valtimo	33	6	14	13	147,2	22	11,9
Keski-Suomi	5 010	935	1 434	2 804	14 340,7	2 859	2 909,0
Hankasalmi	118	28	26	66	281,9	111	59,1
Joutsa	81	15	21	48	213,3	44	36,3
Jyväskylä	1 611	295	412	957	4 494,9	748	908,2
Jyväskylän mlk	670	112	210	359	2 050,5	387	365,1
Jämsä	253	33	86	146	820,0	145	128,0
Jämsänkoski	119	9	44	71	345,8	52	42,2
Kannonkoski	30	14	10	7	73,6	20	60,8
Karstula	86	16	24	49	217,3	51	54,0
Keuruu	213	57	63	106	618,9	157	173,2
Kinnula	47	6	14	28	99,7	27	14,0
Kivijärvi	21	6	9	7	85,7	12	7,2
Konnevesi	60	13	19	29	167,5	62	50,3
Korpilahti	92	14	30	50	288,3	49	29,9
Kuhmoinen	30	8	8	16	85,4	13	7,7
Kyyjärvi	22	7	9	6	63,2	9	5,7
Laukaa	323	61	101	172	978,4	187	139,4
Luhanka	10	-	-	6	41,2	7	9,3
Multia	28	5	7	18	65,7	21	22,0
Muurame	157	29	48	86	461,0	97	92,4
Petäjävesi	74	15	19	40	205,8	43	47,3
Pihtipudas	98	18	24	61	244,8	70	52,7
Pylkönmäki	10	-	6	-	27,4	6	3,4
Saarijärvi	212	49	60	109	600,0	131	212,6
Toivakka	50	14	11	30	130,3	29	43,1
Uurainen	50	-	13	37	182,1	38	27,8
Viitasaari	190	36	43	117	461,2	125	129,1
Äänekoski	355	71	114	180	1 037,0	218	188,1
Etelä-Pohjanmaa	3 523	502	898	2 208	9 269,9	2 678	2 252,7
Alahärmä	80	15	21	45	174,5	52	40,7
Alajärvi	143	16	52	82	384,2	93	72,2
Alavus	165	20	39	108	426,7	131	109,6
Evijärvi	57	10	5	44	105,8	49	40,7
Ilmajoki	239	28	61	157	600,9	195	180,7

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Isojoki	70	10	18	45	244,7	45	38,8
Jalasjärvi	162	17	49	99	460,7	107	74,2
Jurva	78	11	19	52	189,3	57	37,2
Karjoki	15	6	-	7	42,1	16	16,9
Kauhajoki	292	57	83	161	733,4	208	163,0
Kauhava	171	20	37	116	429,2	124	84,7
Kortesjärvi	38	-	8	28	98,9	28	18,4
Kuortane	60	-	18	41	128,8	43	22,2
Kurikka	170	31	45	99	442,9	134	118,3
Lappajärvi	73	14	17	43	153,8	54	44,0
Lapua	193	34	50	113	540,6	159	130,8
Lehtimäki	34	5	8	22	79,8	26	15,5
Nurmo	204	23	57	128	624,4	171	146,0
Seinäjoki	757	87	175	512	2 063,2	565	527,9
Soini	48	10	13	26	117,7	29	23,8
Teuva	98	19	36	47	279,1	84	68,4
Töysä	49	5	13	32	134,3	36	43,0
Vimpeli	52	-	14	36	133,7	41	32,7
Ylihärmä	53	6	6	41	124,7	54	33,1
Ylistaro	80	17	19	44	221,0	72	82,3
Ähtäri	142	34	33	80	335,5	105	87,5
Pohjanmaa	3 106	518	795	1 870	7 968,0	2 277	2 238,1
Isokyrö	100	23	35	48	228,5	77	66,3
Kaskinen	25	-	5	18	70,3	20	22,7
Korsnäs	28	-	-	21	53,9	20	19,4
Kristiinankaupunki	105	20	25	63	303,1	70	39,2
Kruunupyö	131	26	42	70	341,3	80	81,3
Laihia	158	25	56	79	451,3	118	126,1
Luoto	83	20	24	43	176,9	57	64,8
Maalahti	107	20	19	69	238,8	85	76,4
Mustasaari	296	32	64	204	746,0	215	207,8
Närpiö	158	21	39	100	315,8	100	96,6
Oravainen	58	8	13	38	131,7	44	42,6
Pedersören kunta	217	39	59	125	606,1	167	133,1
Pietarsaari	337	71	92	182	882,3	315	273,7
Uusikaarlepyy	152	27	41	87	415,0	102	89,8
Vaasa	940	160	226	583	2 481,5	672	776,8
Vähäkyrö	90	9	32	50	286,8	60	53,4
Vöyri-Maksamaa	121	12	19	90	238,8	75	68,1
Keski-Pohjanmaa	1 396	269	451	707	4 444,2	944	920,7
Halsua	21	-	-	16	59,8	22	18,2
Himanka	57	14	14	30	183,7	54	57,5
Kannus	100	18	33	51	326,3	78	75,5
Kaustinen	80	13	28	40	250,7	51	59,9
Kokkola	754	156	230	386	2 363,3	488	494,8
Kälviä	94	18	28	51	269,3	60	57,2
Lestijärvi	19	-	6	10	45,6	12	11,7
Lohtaja	47	12	17	18	156,1	34	41,4
Perho	72	11	30	32	230,9	37	19,8
Toholampi	60	10	29	22	226,2	35	37,4

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatti- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Ullava	13	-	6	6	93,1	12	11,1
Veteli	79	11	26	45	239,1	61	36,3
Pohjois-Pohjanmaa	7 673	2 017	1 890	4 055	24 143,3	4 974	5 584,3
Alavieska	54	7	13	34	169,1	37	28,8
Haapajärvi	166	43	33	94	461,1	125	102,1
Haapavesi	88	20	24	48	255,3	70	53,8
Hailuoto	23	7	-	15	48,2	16	7,5
Haukipudas	324	79	98	162	1 180,3	201	185,7
Ii	162	35	44	88	524,5	134	94,6
Kalajoki	131	32	32	73	411,0	84	90,8
Kempele	315	90	77	158	1 023,4	222	212,8
Kestilä	30	5	6	20	93,0	20	14,9
Kiiminki	233	59	58	124	717,1	154	154,1
Kuusamo	340	111	72	174	1 067,7	217	230,4
Kärsämäki	73	14	23	38	249,9	45	42,2
Liminka	134	34	44	62	473,0	85	124,7
Lumijoki	34	5	14	15	115,9	17	26,2
Merijärvi	20	-	9	9	79,3	10	3,7
Muhos	184	58	43	90	569,0	130	170,9
Nivala	196	53	63	89	603,3	146	117,5
Oulainen	112	18	43	55	393,5	72	67,4
Oulu	3 263	912	679	1 798	9 755,5	1 909	2 584,1
Oulunsalo	159	36	50	78	605,3	122	148,7
Piippola	14	5	-	6	58,7	13	18,5
Pudasjärvi	145	42	38	74	531,4	108	102,9
Pulkki	18	-	5	12	60,4	12	9,0
Pyhäjoki	56	10	21	28	198,7	41	48,1
Pyhäjärvi	102	27	26	52	282,6	91	89,2
Pyhäntä	24	-	10	10	79,9	20	24,2
Raahe	402	94	105	214	1 266,2	297	303,2
Rantsila	30	-	10	17	114,3	17	18,2
Reisjärvi	56	11	16	30	182,2	61	28,2
Sievi	98	25	42	36	382,2	49	56,8
Siikajoki	104	25	33	52	342,7	65	81,2
Taivalkoski	63	21	19	24	187,5	40	39,0
Tyrnävä	104	29	26	51	357,8	71	73,5
Utajärvi	64	18	12	37	191,5	41	37,3
Vihanti	48	11	8	32	141,9	35	21,6
Yli-Ii	43	13	12	18	137,4	26	24,6
Ylikiminki	43	7	14	23	144,6	26	22,5
Ylivieska	218	49	62	115	688,0	145	125,3
Kainuu	1 802	350	538	968	6 058,0	1 126	1 195,0
Hyrnsalmi	57	14	18	29	190,8	28	57,7
Kajaani	930	211	255	492	3 135,5	614	701,3
Kuhmo	183	18	73	95	686,2	102	65,3
Paltamo	68	10	17	45	241,8	46	53,7
Puolanka	82	11	23	51	243,6	38	36,5
Ristijärvi	26	-	8	15	62,4	10	9,1
Sotkamo	189	43	49	101	593,0	132	136,3
Suomussalmi	194	30	68	101	637,6	111	91,8
Vaala	73	9	27	39	267,0	45	43,1

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Lappi	3 486	788	851	1 946	12 046,0	2 238	2 383,2
Enontekiö	33	10	12	14	100,6	34	47,8
Inari	125	16	18	92	365,5	87	65,6
Kemi	417	117	112	200	1 515,2	260	293,6
Kemijärvi	143	25	49	71	542,6	95	99,9
Keminmaa	145	42	43	64	637,6	103	90,3
Kittilä	88	15	20	56	316,9	52	38,8
Kolari	81	12	28	41	282,8	41	54,0
Muonio	44	10	7	28	113,5	49	63,8
Pelkosenniemi	26	6	9	12	105,8	12	9,5
Pello	79	15	25	39	233,1	38	29,7
Posio	91	21	16	60	308,0	50	55,8
Ranua	65	23	21	23	262,0	47	65,1
Rovaniemi	1 387	312	260	853	4 490,4	880	908,7
Salla	82	12	30	45	315,6	60	47,7
Savukoski	27	-	9	20	92,7	15	6,4
Simo	52	11	16	26	186,8	25	22,8
Sodankylä	184	58	40	93	577,2	132	168,9
Tervola	66	11	23	32	241,6	36	49,8
Tornio	266	54	89	130	1 056,0	167	187,4
Utsjoki	24	6	-	14	57,9	15	25,1
Ylitornio	61	12	20	33	244,1	40	52,7
Ahvenanmaa	169	20	84	67	678,8	92	120,6
Brändö	-	-	-	-	8,7	-	0,8
Eckerö	7	-	-	-	27,2	-	4,6
Finström	12	-	10	-	87,1	7	31,0
Geta	7	-	5	-	20,7	-	1,5
Hammarland	11	-	7	-	60,8	7	7,2
Jomala	22	-	12	8	66,2	14	20,3
Kumlinge	-	-	-	-	4,8	-	-
Kökar	-	-	-	-	-	-	1,0
Lemland	9	-	-	5	55,8	7	5,8
Lumparland	-	-	-	-	1,7	-	-
Maarianhamina	84	10	38	38	308,3	41	41,1
Saltvik	-	-	-	-	29,2	5	6,1
Sottunga	-	-	-	-	0,0	-	0,8
Sund	-	-	-	-	7,8	-	0,3
Vårdö	-	-	-	-	0,7	-	0,3

12. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008 (16 vuotta täyttäneet): ammattiasema, ammatti ja sukupuoli

Amattiasema Amatti	Molemmat sukupuolet		Miehet		Naiset		Työllinen työvoima ¹
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	
Yhteensä	76 311		28 149		48 162		
Ammatissa toimineet	51 494	100,0	17 637	100,0	33 857	100,0	100,0
Itsenäinen yrittäjä tai ammatin- harjoittaja, yrittäjäperheen jäsen	4 425	8,6	2 272	12,9	2 153	6,4	12,1
0. Tekninen, tieteellinen, lainopillinen humanistinen ja taiteellinen työ	503	1,0	213	1,2	290	0,9	1,3
1. Terveystyö, sosiaalialan työ	401	0,8	60	0,3	341	1,0	0,9
2. Hallinto- ja toimistotyö	462	0,9	200	1,1	262	0,8	2,2
3. Kaupallinen työ	316	0,6	161	0,9	155	0,5	1,2
4. Maa- ja metsätaloustyö, kalastus Maanviljelijät ja maatalouden emännät	1 449	2,8	843	4,8	606	1,8	2,8
Muut	1 225	2,4	699	4,0	526	1,6	1,8
5. Kuljetus- ja liikennetyö	224	0,4	144	0,8	80	0,2	1,0
6/7/8 Teollinen työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö sekä rakennustyö	232	0,5	196	1,1	36	0,1	0,7
9. Palvelutyö ym.	661	1,3	528	3,0	133	0,4	2,0
	401	0,8	71	0,4	330	1,0	0,9
Palkansaajat	46 366	90,0	15 058	85,4	31 308	92,5	87,9
0. Tekninen, tieteellinen, lainopillinen humanistinen ja taiteellinen työ	8 359	16,2	2 848	16,1	5 511	16,3	15,4
1. Terveystyö, sosiaalialan työ	11 184	21,7	678	3,8	10 506	31,0	13,3
2. Hallinto- ja toimistotyö	8 208	15,9	1 616	9,2	6 592	19,5	16,0
3. Kaupallinen työ	2 982	5,8	783	4,4	2 199	6,5	10,0
4. Maa- ja metsätaloustyö, kalastus	741	1,4	377	2,1	364	1,1	1,5
5. Kuljetus- ja liikennetyö	1 803	3,5	1 297	7,4	506	1,5	4,3
6/7/8 Teollinen työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö sekä rakennustyö	7 695	14,9	5 937	33,7	1 758	5,2	18,1
9. Palvelutyö ym.	5 394	10,5	1 522	8,6	3 872	11,4	9,0
Muut ammatissa toimineet	703	1,4	307	1,7	396	1,2	0,3
Ammatissa toimimattomat	19 939		8 414		11 525		
Perheenemännät	245		49		196		
Opiskelijat	11 059		4 363		6 696		
Muut	8 635		4 002		4 633		
Ammattia ei voida luokitella tai tieto puuttuu	4 878		2 098		2 780		

¹ Lähde: Työvoimatutkimus 2008, Tilastokeskus.

13. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008 (16 vuotta täyttäneet): ammattiasema, ammatti ja sairausryhmä

Ammattiasema Ammatti	Kuntou- tutjat	Sairausryhmä									Tieto puut- tuu
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut	
Yhteensä	76 311	2 353	22 990	8 802	4 873	1 200	27 912	1 422	1 437	5 204	118
Ammatissa toimineet	51 494	1 835	12 244	3 959	2 973	909	25 175	267	866	3 192	74
Itsenäinen yrittäjä tai ammatin- harjoittaja, yrittäjäperheen jäsen	4 425	143	904	389	364	110	2 133	26	125	225	6
0. Tekninen, tieteellinen, lainopillinen humanistinen ja taiteellinen työ	503	13	206	44	28	9	155	7	13	26	2
1. Terveydenhuolto, sosiaalialan työ	401	15	150	21	20	6	147	3	10	29	-
2. Hallinto- ja toimistotyö	462	13	144	37	40	6	174	3	11	34	-
3. Kaupallinen työ	316	15	82	34	30	5	124	3	9	14	-
4. Maa- ja metsätaloustyö, kalastus Maanviljelijät ja maatalouden emännät	1 449	46	141	142	115	58	856	3	35	53	-
Muut	1 225	41	110	126	90	50	732	3	27	46	-
5. Kuljetus- ja liikennetyö	224	5	31	16	25	8	124	-	8	7	-
6/7/8 Teollinen työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö sekä rakennustyö	232	10	25	23	36	4	119	-	7	6	2
9. Palvelutyö ym.	661	21	87	57	71	11	341	6	30	35	2
	401	10	69	31	24	11	217	1	10	28	-
Palkansaajat	46 366	1 678	11 155	3 410	2 524	784	22 891	223	714	2 921	66
0. Tekninen, tieteellinen, lainopillinen humanistinen ja taiteellinen työ	8 359	305	3 079	604	455	140	2 957	44	100	659	16
1. Terveydenhuolto, sosiaalialan työ	11 184	357	3 074	718	401	181	5 569	43	137	687	17
2. Hallinto- ja toimistotyö	8 208	343	2 080	757	417	139	3 661	65	61	670	15
3. Kaupallinen työ	2 982	96	848	218	159	31	1 409	13	40	163	5
4. Maa- ja metsätaloustyö, kalastus	741	28	109	41	64	24	420	3	21	31	-
5. Kuljetus- ja liikennetyö	1 803	79	231	154	145	18	1 039	4	50	83	-
6/7/8 Teollinen työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö sekä rakennustyö	7 695	274	905	539	610	149	4 649	39	215	309	6
9. Palvelutyö ym.	5 394	196	829	379	273	102	3 187	12	90	319	7
Muut ammatissa toimineet	703	14	185	160	85	15	151	18	27	46	2
Ammatissa toimimattomat	19 939	373	9 023	3 978	1 445	207	1 893	936	442	1 617	25
Perheenemännät	245	5	99	53	13	2	43	6	4	19	1
Opiskelijat	11 059	136	7 802	1 174	98	44	514	603	106	576	6
Muut	8 635	232	1 122	2 751	1 334	161	1 336	327	332	1 022	18
Ammattia ei voida luoki- tella tai tieto puuttuu	4 878	145	1 723	865	455	84	844	219	129	395	19

Sairausryhmät:

- IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet
- V Mielen- ja käyttäytymisen häiriöt
- VI Hermoston sairaudet
- IX Verenkiertoelinten sairaudet
- X Hengityselinten sairaudet
- XIII Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet
- XVII Synnytykselliset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet
- XIX Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset
- Muut sairausryhmät (I-III, VII-VIII, XI-XII, XIV-XVI, XVIII, XX-XXI)

14. Uudet kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepääryhmä ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide Toimenpidepääryhmä	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-	
Kaikki	31 969	2 072	2 415	2 791	4 797	10 283	7 365	2 246	49
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	6 171	82	1 358	741	892	1 783	1 315	-	45
Pohjakoulutus	107	-	103	4	-	-	-	-	17
Ammattikoulutus	1 357	-	1 028	192	89	43	5	-	19
Korkeakouluopiskelu	176	-	80	72	16	7	1	-	25
Muu koulutus	1	-	1	-	-	-	-	-	23
Vaikeavammaisten apuvälineet	264	68	79	31	31	31	24	-	19
Tyk-toiminta	1 457	-	-	2	81	647	727	-	54
Elinkeinotuki	22	-	2	5	9	6	-	-	41
Ammatilliset kuntoutuskurssit	487	26	117	69	95	124	56	-	38
Kuntoutustarveselvitys	1 036	-	19	68	180	401	368	-	51
Kuntoutustutkimus	1 456	-	154	250	364	517	171	-	44
Työ- ja koulutuskokeilut	773	1	235	152	152	186	47	-	34
Työhönvalmennus	606	-	98	202	148	140	18	-	35
Tutkimuslausunto	29	1	6	5	7	10	-	-	41
Yksilöllinen kuntoutusjakso	12	-	-	1	5	4	2	-	45
Muu kuntoutustoimenpide	3	-	2	-	-	1	-	-	23
Kehittämistoiminta ¹	76	-	-	3	7	43	23	-	51
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	2 343	1 368	81	91	120	234	436	13	10
Yksilöllinen kuntoutusjakso	682	96	41	48	78	145	255	19	50
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	903	537	58	44	38	81	139	6	12
- Kuntoutuskurssit	260	40	31	31	27	47	82	2	45
- Sopeutumisvalmennuskurssit	735	524	48	26	23	41	68	5	9
Kuntouttava hoito	22	18	3	1	-	-	-	-	12
Neuropsykologinen kuntoutus	99	49	14	8	7	12	8	1	16
Psykoterapia	128	99	12	10	3	-	3	1	12
Toimintaterapia	1 132	809	38	39	42	61	138	5	7
Puheterapia	1 133	992	17	10	17	31	60	6	5
Musiikkiterapia	272	226	32	9	2	2	-	1	10
Fysioterapia	1 306	427	48	72	112	214	419	14	44
Muu kuntoutustoimenpide	14	5	3	-	1	2	3	-	18
Kehittämistoiminta ¹	1	1	-	-	-	-	-	-	9
Harkinnanvarainen kuntoutus	26 614	887	1 590	2 264	4 199	9 115	6 295	2 264	50
Opiskelun ja työn apuvälineet	59	-	3	6	17	21	12	-	48
Yksilöllinen kuntoutusjakso	2 368	-	22	112	330	897	871	136	53
Kuntoutuskurssit ²	16 391	5	152	480	2 703	7 052	4 556	1 443	52
- ASLAK-kurssit	6 774	-	1	113	1 472	3 790	1 397	1	50
- Tules-kurssit	4 327	-	6	136	723	1 922	1 535	5	52
- Typo-kurssit	1 459	-	-	-	2	40	293	1 124	71
- IP-kurssit	202	-	-	-	1	105	96	-	54
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 182	-	94	86	185	490	326	1	50
- Muut kuntoutuskurssit	2 978	5	55	150	376	918	1 132	342	54
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 327	396	98	159	318	735	971	650	54
- Mielenterveyssopeutuskurssit	288	-	9	44	86	98	50	1	45
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 048	396	89	118	233	640	923	649	55
Tyk-toiminta	107	-	-	-	6	49	52	-	54
Kuntouttava hoito	527	62	46	51	103	161	104	-	45
Aikuisten psykoterapia	3 465	-	54	1 499	954	793	163	2	36
Nuorten psykoterapia	1 513	1	1 171	341	-	-	-	-	22
Neuropsykologinen kuntoutus	60	-	39	5	6	9	1	-	21
Muu kuntoutustoimenpide	11	-	3	3	1	4	-	-	33
Kehittämistoiminta ¹	1 085	440	150	48	59	136	101	151	21
Kaikki	31 969	2 072	2 415	2 791	4 797	10 283	7 365	2 246	49
Ammatillinen kuntoutus	4 225	81	1 219	500	452	1 076	897	-	42
Lääkinnällinen kuntoutus	28 222	2 057	1 595	2 308	4 256	9 204	6 550	2 252	49
Tutkimukset	2 778	2	389	390	576	902	519	-	45

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

15. Kuntoutuksen kehittämis- ja kokeilutoiminta vuonna 2008: kuntoutuspalveluja saaneet, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke, sukupuoli ja ikäryhmä

Lakiperuste/Kehittämishanke Osahanke/sukupuoli	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-	
Kaikki	2 464	784	360	102	126	298	252	542	33
Vajaakunt. ammatill. kuntoutus	117	-	1	4	15	54	41	2	52
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	4	4	-	-	-	-	-	-	11
Harkinnanvarainen kuntoutus	2 345	780	359	98	111	245	212	540	26
Lasten ja nuorten psykiatrisen kuntoutus	954	719	224	11	-	-	-	-	13
Geriatrisen kuntoutus	516	-	-	-	-	-	-	516	79
Muu kehittämistoiminta	875	61	135	87	111	245	212	24	47
Mielenterveyskuntoutus	259	-	90	56	21	55	37	-	28
Työhönkuntoutus	245	-	-	3	33	110	97	2	52
Muut kehittämishankkeet	371	61	45	28	57	80	78	22	44
Molemmat sukupuolet	2 464	784	360	102	126	298	252	542	33
Miehet	1 087	572	142	50	33	80	73	137	15
Naiset	1 377	212	218	52	93	218	179	405	50

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

16. Kuntoutuksen kehittämis- ja kokeilutoiminta vuonna 2008: kuntoutuspalveluja saaneet, kustannukset, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke ja sukupuoli

Lakiperuste Kehittämishanke Osahanke Sukupuoli	Toimen- piteet	Kuntou- tutjat	Kustannukset, 1 000 euroa			
			Kaikkiaan	Kuntoutuspalvelut		Kuntou- tusraha
				Kaikkiaan	Toimenpi- dekustan- nukset	
Kaikki	3 180	2 464	6 278	6 222	6 222	56
Vajaakunt. ammatill. kuntoutus	127	117	290	289	289	1
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	6	4	9	9	9	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	3 047	2 345	5 979	5 924	5 924	55
Lasten ja nuorten psykiatrisen kuntoutus	1 266	954	3 513	3 513	3 513	-
Geriatrisen kuntoutus	533	516	953	953	953	-
Muu kehittämistoiminta	1 248	875	1 513	1 458	1 458	55
Mielenterveyskuntoutus	403	259	521	483	483	39
Työhönkuntoutus	284	245	408	408	408	-
Muut kehittämishankkeet	561	371	584	567	567	16
Molemmat sukupuolet	3 180	2 464	6 278	6 222	6 222	56
Miehet	1 452	1 087	3 117	3 109	3 109	9
Naiset	1 728	1 377	3 161	3 114	3 114	48

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

17. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2008: kuntoutujat ikäryhmittäin

Kuntoutusta edeltävä työtilanne	Kaikkiaan		Ikäryhmä						
	Lkm	%	-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
Kaikki¹	86 320	100,0	10 009	9 029	9 126	11 803	23 609	19 191	3 553
Työelämässä olevat yhteensä	61 148	70,8	11	7 271	7 855	10 310	21 069	14 385	247
Työssä	37 431	43,4	1	335	2 784	7 024	16 309	10 905	73
Työtön	3 635	4,2	-	336	707	776	1 158	657	1
Opiskelija	9 089	10,5	10	5 813	2 721	369	155	20	1
Kotiäiti/-isä	328	0,4	-	25	162	100	30	10	1
Työkyvytön/sv-pvr	5 553	6,4	-	264	634	1 115	1 919	1 596	25
Eläkkeellä kuntoutustuki	2 845	3,3	-	224	543	590	747	614	127
Tieto puuttuu	1 851	2,1	-	191	233	270	639	516	2
Muu	416	0,5	-	83	71	66	112	67	17
Työelämästä poissa olevat yhteensä	25 172	29,2	9 998	1 758	1 271	1 493	2 540	4 806	3 306
Alle 16-vuotias	11 444	13,3	9 997	1 282	33	28	45	48	11
Työkyvyttömyyseläkkeellä	10 089	11,7	1	456	1 183	1 387	2 338	4 243	481
Eläkkeellä/muu eläke	3 639	4,2	-	20	55	78	157	515	2 814

¹ Työtilanne määräytyy viimeisimmän tiedon mukaan.

18. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2008: kustannukset ikäryhmittäin

Kuntoutusta edeltävä työtilanne	Kaikkiaan		Ikäryhmä						
	Lkm	%	-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
Kaikki¹	236 304	100,0	48 113	20 938	21 520	28 217	55 657	54 540	7 318
Työelämässä olevat yhteensä	120 857	51,1	32	14 147	15 682	20 239	41 215	29 043	500
Työssä	68 972	29,2	2	706	4 613	12 478	30 094	20 947	132
Työtön	9 045	3,8	-	961	1 797	1 870	3 005	1 411	2
Opiskelija	16 349	6,9	38	10 230	5 201	550	290	37	4
Kotiäiti/-isä	636	0,3	-	64	279	180	67	43	3
Työkyvytön/sv-pvr	14 246	6,0	-	933	1 745	2 899	4 814	3 768	86
Eläkkeellä kuntoutustuki	10 557	4,5	-	954	1 909	2 107	2 683	2 665	238
Tieto puuttuu	-93	-0,0	-8	-12	-50	-2	-15	-5	-1
Muu	1 145	0,5	-	311	189	157	276	177	36
Työelämästä poissa olevat yhteensä	115 447	48,9	48 081	6 791	5 838	7 978	14 442	25 498	6 819
Alle 16-vuotias	53 363	22,6	48 074	4 658	99	96	196	212	29
Työkyvyttömyyseläkkeellä	53 580	22,7	7	2 026	5 484	7 524	13 532	23 383	1 623
Eläkkeellä/muu eläke	8 504	3,6	-	106	255	359	714	1 903	5 167

¹ Työtilanne määräytyy viimeisimmän tiedon mukaan.

19. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, sukupuoli ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide Sukupuoli	Toimenpiteet		Ikäryhmä						
	Lkm	%	-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
Kaikki	161 858	100,0	35 924	19 322	17 774	19 418	33 803	31 453	4 164
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	18 218	11,3	146	5 358	2 928	2 310	4 051	3 417	8
Pohjakoulutus	345	0,2	-	328	15	2	-	-	-
Ammattikoulutus	4 688	2,9	-	3 472	751	309	148	8	-
Korkeakouluopiskelu	913	0,6	-	318	448	98	44	5	-
Muu koulutus	2	0,0	-	2	-	-	-	-	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	742	0,5	116	266	110	90	96	63	1
Tyk-toiminta	4 367	2,7	-	-	9	189	1 710	2 454	5
Elinkeinotuki	27	0,0	-	2	6	10	8	1	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	804	0,5	28	196	123	165	207	85	-
Kuntoutustarveselvitys	1 114	0,7	-	21	71	195	434	393	-
Kuntoutustutkimus	1 756	1,1	-	173	298	450	631	204	-
Työ- ja koulutuskokeilut	1 074	0,7	1	279	228	215	277	74	-
Työhönvalmennus	2 193	1,4	-	292	855	554	416	76	-
Tutkimuslausunto	36	0,0	1	6	7	9	13	-	-
Yksilöllinen kuntoutusjakso	27	0,0	-	-	3	8	11	5	-
Muu kuntoutustoimenpide	3	0,0	-	2	-	-	1	-	-
Kehittämistoiminta ¹	127	0,1	-	1	4	16	55	49	2
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	79 295	49,0	33 889	7 905	5 319	6 178	9 781	15 299	924
Yksilöllinen kuntoutusjakso	4 552	2,8	221	100	270	620	1 243	1 975	123
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 870	1,2	1 085	233	106	91	134	207	14
- Kuntoutuskurssit	419	0,3	81	54	50	46	68	113	7
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 451	0,9	1 004	179	56	45	66	94	7
Kuntouttava hoito	402	0,2	317	72	4	8	1	-	-
Neuropsykologinen kuntoutus	574	0,4	216	97	36	35	75	107	8
Psykoteraapia	1 321	0,8	947	235	53	43	26	12	5
Toimintaterapia	10 555	6,5	8 040	567	248	301	519	831	49
Puheterapia	11 794	7,3	10 666	354	65	96	218	359	36
Musikkiterapia	3 231	2,0	2 169	753	208	67	25	7	2
Fysioterapia	44 976	27,8	10 217	5 491	4 329	4 916	7 538	11 798	687
Muu kuntoutustoimenpide	14	0,0	5	3	-	1	2	3	-
Kehittämistoiminta ¹	6	0,0	6	-	-	-	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	64 345	39,8	1 889	6 059	9 527	10 930	19 971	12 737	3 232
Opiskelun ja työn apuvälineet	75	0,0	-	3	10	22	24	16	-
Yksilöllinen kuntoutusjakso	3 638	2,2	-	27	161	513	1 392	1 382	163
Kuntoutuskurssit ²	29 312	18,1	8	206	758	4 827	13 120	8 602	1 791
- ASLAK-kurssit	13 764	8,5	-	1	211	2 796	7 597	3 157	2
- Tules-kurssit	7 058	4,4	-	6	207	1 170	3 070	2 594	11
- Typo-kurssit	1 681	1,0	-	-	-	2	44	332	1 303
- IP-kurssit	290	0,2	-	-	-	2	157	131	-
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	2 016	1,2	-	131	131	320	838	592	4
- Muut kuntoutuskurssit	4 503	2,8	8	68	209	537	1 414	1 796	471
Sopeutumisvalmennuskurssit	4 141	2,6	493	127	189	431	968	1 218	715
- Mielenterveyssop.valm.kurssit	390	0,2	-	9	52	134	136	58	1
- Muut sopeutumisvalm.kurssit	3 751	2,3	493	118	137	297	832	1 160	714
Tyk-toiminta	324	0,2	-	-	-	16	136	172	-
Kuntouttava hoito	1 380	0,9	349	260	107	181	298	184	1
Aikuisten psykoterapia	15 194	9,4	-	76	5 772	4 773	3 689	880	4
Nuorten psykoterapia	7 044	4,4	1	4 706	2 337	-	-	-	-
Neuropsykologinen kuntoutus	179	0,1	2	90	28	26	24	9	-
Muu kuntoutustoimenpide	11	0,0	-	3	3	1	4	-	-
Kehittämistoiminta ¹	3 047	1,9	1 036	561	162	140	316	274	558
Kaikki	161 858	100,0	35 924	19 322	17 774	19 418	33 803	31 453	4 164
Miehet	71 372	44,1	22 759	8 629	6 348	7 119	12 040	12 780	1 697
Naiset	90 486	55,9	13 165	10 693	11 426	12 299	21 763	18 673	2 467

¹ Kehittämis- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.

² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

20. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairaus pääryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Toimen- piteet	Sairauspääryhmä									Tieto puut- tuu
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut	
Kaikki	161 858	3 574	56 275	31 476	10 381	1 511	34 096	10 266	3 560	10 556	163
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	18 218	381	7 579	1 325	408	260	5 344	645	400	1 860	16
Pohjakoulutus	345	6	95	76	2	4	44	42	4	72	-
Ammattikoulutus	4 688	60	2 908	439	34	39	365	356	59	425	3
Korkeakouluopiskelu	913	22	238	136	12	34	204	55	32	180	-
Muu koulutus	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	742	33	33	130	2	1	34	86	7	416	-
Tyk-toiminta	4 367	157	426	200	221	100	2 890	9	63	299	2
Elinkeinotuki	27	1	3	3	1	-	2	5	2	10	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	804	10	536	63	6	1	30	8	2	147	1
Kuntoutustarveselvitys	1 114	22	241	41	40	21	638	3	62	44	2
Kuntoutustutkimus	1 756	37	555	106	49	34	704	35	106	129	1
Työ- ja koulutuskokeilut	1 074	16	506	85	25	19	281	37	45	59	1
Työhönvalmennus	2 193	5	2 002	40	10	6	79	4	16	31	-
Tutkimuslausunto	36	7	1	2	2	-	3	3	-	18	-
Yksilöllinen kuntoutusjakso	27	3	-	1	-	-	7	2	-	14	-
Muu kuntoutustoimenpide	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Kehittämistoiminta ¹	127	2	34	3	4	1	62	-	2	16	3
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	79 295	1 315	21 443	27 003	6 981	248	5 334	9 346	2 566	5 038	21
Yksilöllinen kuntoutusjakso	4 552	45	227	2 254	747	17	545	178	280	258	1
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 870	80	611	393	129	15	30	290	14	308	-
- Kuntoutuskurssit	419	14	60	133	63	7	13	61	10	58	-
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 451	66	551	260	66	8	17	229	4	250	-
Kuntouttava hoito	402	4	6	-	-	-	383	5	-	4	-
Neuropsykologinen kuntoutus	574	2	207	78	160	1	3	27	67	29	-
Psykoterapia	1 321	2	1 088	92	6	-	25	66	10	32	-
Toimintaterapia	10 555	105	5 096	2 033	971	23	67	1 263	279	718	-
Puheterapia	11 794	64	6 935	1 104	427	24	7	1 934	64	1 232	3
Musiikkiterapia	3 231	9	2 151	316	30	2	5	623	12	83	-
Fysioterapia	44 976	1 004	5 116	20 733	4 511	166	4 269	4 960	1 840	2 374	3
Muu kuntoutustoimenpide	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
Kehittämistoiminta ¹	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	64 345	1 878	27 253	3 148	2 992	1 003	23 418	275	594	3 658	126
Opiskelun ja työn apuvälineet	75	1	6	3	1	-	45	1	2	16	-
Yksilöllinen kuntoutusjakso	3 638	51	71	313	121	25	2 779	32	150	94	2
Kuntoutuskurssit ²	29 312	1 171	2 717	2 186	2 317	847	18 109	73	336	1 479	77
- ASLAK-kurssit	13 764	498	673	1 080	702	234	9 594	13	152	771	47
- Tules-kurssit	7 058	306	265	283	82	16	5 923	5	85	90	3
- Typo-kurssit	1 681	63	14	70	493	138	803	5	29	60	6
- IP-kurssit	290	22	64	6	26	14	138	-	10	9	1
- Mielen terveyskuntoutuskurssit	2 016	21	1 567	21	33	11	108	-	4	241	10
- Muut kuntoutuskurssit	4 503	261	134	726	981	434	1 543	50	56	308	10
Sopeutumisvalmennuskurssit	4 141	559	559	410	238	96	354	127	24	1 768	6
- Mielen terveys sop. valm. kurssit	390	-	377	1	1	-	9	-	-	2	-
- Muut sopeutumisvalm. kurssit	3 751	559	182	409	237	96	345	127	24	1 766	6
Tyk-toiminta	324	15	22	10	18	6	227	-	4	21	1
Kuntouttava hoito	1 380	-	7	5	1	1	1 328	6	2	30	-
Aikuisten psykoterapia	15 194	9	14 973	27	5	1	130	1	5	41	2
Nuorten psykoterapia	7 044	2	6 992	18	4	-	6	1	-	18	3
Neuropsykologinen kuntoutus	179	-	113	7	21	-	1	2	28	7	-
Muu kuntoutustoimenpide	11	1	-	-	-	-	-	2	-	1	7
Kehittämistoiminta ¹	3 047	69	1 793	169	266	27	439	30	43	183	28

Sairauspääryhmät:

- IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet
- V Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt
- VI Hermoston sairaudet
- IX Verenkiertoelinten sairaudet
- X Hengityselinten sairaudet
- XIII Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet
- XVII Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet
- XIX Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset
- Muut sairaus pääryhmät (I-III, VII-VIII, XI-XII, XIV-XVI, XVIII, XX-XXI)

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

21. Kuntoutuskustannukset vuonna 2008: sukupuoli, ikäryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste

Ikä-ryhmä	Kustannukset, 1 000 euroa									
	Kaikkiaan	%	Kuntoutuspalvelut				Kuntoutusraha			
			Kaikkiaan	Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus	Vaikeavammaisten lääkinällinen kuntoutus	Harkinnanvarainen kuntoutus	Kaikkiaan	Kuntoutuspalvelut Kelalta	Kuntoutuspalvelut muualta	Ei kuntoutuspalveluja ¹
Molemmat sukupuolet										
Kaikki	295 015	100,0	236 304	29 085	112 719	94 500	58 712	34 546	6 413	17 753
-15	48 113	16,3	48 113	441	42 217	5 455	-	-	-	-
16-24	43 140	14,6	20 938	3 419	9 169	8 350	22 202	4 509	373	17 320
25-34	28 005	9,5	21 520	4 027	7 358	10 135	6 485	5 238	1 068	179
35-44	35 839	12,1	28 217	4 453	9 396	14 368	7 622	6 032	1 459	130
45-54	69 645	23,6	55 657	9 025	16 405	30 228	13 988	11 600	2 272	116
55-64	62 927	21,3	54 540	7 710	26 632	20 198	8 387	7 146	1 233	8
65-	7 347	2,5	7 318	11	1 542	5 766	29	20	9	0
Miehet										
Kaikki	133 010	100,0	105 526	11 780	61 125	32 622	27 484	14 002	3 276	10 206
-15	30 408	22,9	30 408	295	26 723	3 390	-	-	-	-
16-24	21 275	16,0	8 783	1 685	5 020	2 079	12 492	2 273	258	9 961
25-34	11 452	8,6	8 408	1 901	3 796	2 712	3 044	2 277	690	77
35-44	14 735	11,1	11 376	1 940	4 502	4 934	3 359	2 507	776	76
45-54	26 199	19,7	20 802	3 453	7 299	10 049	5 397	4 305	1 008	84
55-64	25 829	19,4	22 658	2 505	12 887	7 265	3 172	2 626	539	8
65-	3 111	2,3	3 091	1	897	2 193	20	14	5	0
Naiset										
Kaikki	162 006	100,0	130 778	17 305	51 594	61 878	31 228	20 545	3 137	7 546
-15	17 704	10,9	17 704	145	15 494	2 065	-	-	-	-
16-24	21 864	13,5	12 155	1 735	4 149	6 271	9 710	2 236	115	7 358
25-34	16 553	10,2	13 112	2 126	3 563	7 423	3 441	2 961	377	102
35-44	21 104	13,0	16 842	2 513	4 894	9 435	4 263	3 526	683	54
45-54	43 446	26,8	34 855	5 572	9 105	20 178	8 591	7 295	1 264	32
55-64	37 097	22,9	31 883	5 205	13 745	12 933	5 215	4 521	694	0
65-	4 236	2,6	4 227	10	644	3 573	9	6	3	0

¹ Saanut kuntoutusrahaa vain nuorena (KKRL 20 §) tai oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

22. Kuntoutuskustannukset vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Vakuutusalue	Kustannukset, 1 000 euroa									Kustannukset asukas- ta kohti euroa
	Kaikki- aan	Kuntoutuspalvelut				Kuntoutusraha				
		Kaikki- aan	Vajaa- kuntois- ten am- matilli- nen kun- toutus	Vaikea- vammais- ten lääkin- kännälli- nen kun- toutus	Harkinnan- varainen kuntoutus	Kaikki- aan	Kuntou- tuspal- velut Kelalta	Kuntou- tuspal- velut muualta	Ei kun- toutu- s-palve- luja ²	
Koko maa¹	295 015	236 304	29 085	112 719	94 500	58 712	34 546	6 413	17 753	55,4
Uusimaa	63 156	50 401	4 259	21 997	24 145	12 755	6 899	2 336	3 521	44,9
Itä-Uusimaa	3 210	2 631	178	1 386	1 066	579	286	70	224	33,6
Varsinais-Suomi	26 980	22 269	3 412	10 427	8 430	4 711	2 930	327	1 453	58,5
Satakunta	12 309	9 661	1 274	4 442	3 945	2 649	1 851	216	581	54,1
Kanta-Häme	8 238	6 269	869	2 564	2 835	1 969	1 187	132	650	47,6
Pirkanmaa	26 585	20 532	2 786	9 510	8 236	6 053	3 297	738	2 018	55,3
Päijät-Häme	8 504	6 828	650	2 694	3 484	1 676	1 038	235	403	42,3
Kymenlaakso	9 571	7 619	878	3 539	3 202	1 952	1 043	164	744	52,4
Etelä-Karjala	6 915	5 445	673	2 616	2 156	1 470	783	175	512	51,4
Etelä-Savo	9 370	7 456	827	3 424	3 205	1 913	1 181	143	589	59,8
Pohjois-Savo	14 767	11 599	1 693	5 337	4 569	3 168	1 767	260	1 140	59,4
Pohjois-Karjala	8 793	6 597	615	3 033	2 948	2 197	1 134	206	856	52,9
Keski-Suomi	17 250	14 341	1 466	8 165	4 710	2 909	1 770	239	900	63,5
Etelä-Pohjanmaa	11 523	9 270	932	4 490	3 849	2 253	1 369	256	628	59,5
Pohjanmaa	10 206	7 968	1 105	3 678	3 185	2 238	1 264	205	769	58,0
Keski-Pohjanmaa	5 365	4 444	600	2 476	1 368	921	587	63	272	75,5
Pohjois-Pohjanmaa	29 728	24 143	4 167	12 471	7 505	5 584	3 686	398	1 500	77,0
Kainuu	7 253	6 058	659	3 693	1 706	1 195	768	88	340	87,2
Lappi	14 429	12 046	1 992	6 241	3 813	2 383	1 642	137	604	78,4
Ahvenanmaa	799	679	38	531	110	121	53	23	45	29,2
Koko maa¹	295 015	236 304	29 085	112 719	94 500	58 712	34 546	6 413	17 753	55,4
Pohjois-Suomi	51 410	42 247	6 818	22 406	13 024	9 163	6 096	623	2 443	78,7
Länsi-Suomi	44 343	36 023	4 103	18 809	13 112	8 321	4 990	763	2 568	62,3
Itä-Suomi	39 845	31 097	3 809	14 411	12 878	8 748	4 866	783	3 098	56,5
Lounais-Suomi	66 673	53 141	7 509	24 910	20 721	13 533	8 131	1 305	4 097	55,7
Etelä-Suomi	92 680	73 748	6 835	32 181	34 732	18 932	10 452	2 937	5 543	45,0
Helsinki	25 152	20 695	1 415	8 532	10 748	4 457	2 288	1 065	1 104	43,8
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	67 527	53 053	5 420	23 650	23 983	14 475	8 165	1 872	4 439	45,5
Koko maa¹	295 015	236 304	29 085	112 719	94 500	58 712	34 546	6 413	17 753	55,4
H:gin ja Uudenmaan shp	66 110	52 812	4 431	23 275	25 105	13 298	7 165	2 402	3 731	44,2
Varsinais-Suomen shp	27 265	22 509	3 438	10 542	8 530	4 756	2 957	330	1 469	58,5
Satakunnan shp	12 152	9 519	1 252	4 379	3 888	2 633	1 837	215	581	54,1
Kanta-Hämeen shp	8 238	6 269	869	2 564	2 835	1 969	1 187	132	650	47,6
Pirkanmaan shp	26 457	20 434	2 782	9 459	8 193	6 023	3 284	737	2 002	55,3
Päijät-Hämeen shp	9 003	7 252	660	2 899	3 693	1 750	1 076	238	437	42,5
Kymenlaakson shp	9 328	7 415	874	3 442	3 099	1 914	1 024	165	724	52,2
Etelä-Karjalan shp	6 647	5 219	652	2 484	2 083	1 428	768	164	496	52,1
Etelä-Savon shp	7 082	5 661	673	2 566	2 423	1 421	895	93	433	66,1
Itä-Savon shp	2 273	1 791	148	878	765	482	275	56	150	43,5
Pohjois-Karjalan shp	9 075	6 827	642	3 147	3 038	2 249	1 161	209	879	53,3
Pohjois-Savon shp	14 767	11 599	1 693	5 337	4 569	3 168	1 767	260	1 140	59,4
Keski-Suomen shp	17 250	14 341	1 466	8 165	4 710	2 909	1 770	239	900	63,5
Etelä-Pohjanmaan shp	11 591	9 309	932	4 531	3 845	2 282	1 372	259	651	59,7
Vaasan shp	9 715	7 588	1 031	3 466	3 090	2 128	1 209	200	719	57,6
Keski-Pohjanmaan shp	5 787	4 786	674	2 646	1 466	1 002	639	65	298	74,4
Pohjois-Pohjanmaan shp	30 038	24 410	4 182	12 648	7 580	5 627	3 706	407	1 515	77,1
Kainuun shp	6 943	5 791	644	3 516	1 631	1 152	748	79	325	87,1
Länsi-Pohjan shp	4 578	3 881	534	2 309	1 038	697	455	44	197	69,8
Lapin shp	9 851	8 165	1 457	3 932	2 775	1 687	1 188	93	406	83,2
Ahvenanmaa	799	679	38	531	110	121	53	23	45	29,2

¹ Ulkomailta asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuihin.² Saanut kuntoutusrahaa vain nuorena (KKRL 20 a §) tai oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

23. Kelan kuntoutujien kuntoutuskustannukset vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste ja toimenpide

Lakiperuste Toimenpide	Kustannukset, 1 000 euroa				Vuotuiset kustannukset		
	Kaikkiaan	Kuntoutuspalvelut			Kuntou- tusraha	Toimen- pidettä kohti, euroa	Kuntou- tujaa kohti, euroa
		Kaikkiaan	Toimenpi- dekustan- nukset	Matka- kustan- nukset			
Kaikki	270 850	236 304	236 279	24	34 546	1 626	3 025
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	46 132	29 085	29 077	8	17 048	2 532	3 235
Pohjakoulutus	216	87	87	-	129	626	750
Ammattikoulutus	7 993	993	993	-	7 001	1 705	2 033
Korkeakouluopiskelu	3 504	209	209	-	3 296	3 838	4 881
Muu koulutus	1	-6	-6	-	6	261	261
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 443	1 441	1 432	8	2	1 944	2 405
Tyk-toiminta	14 264	10 994	10 994	-	3 270	3 266	3 340
Elinkeinotuki	82	82	82	-	-	3 050	3 431
Ammatilliset kuntoutuskurssit	4 043	3 263	3 263	-	780	5 029	5 546
Kuntoutustarveselvitys	866	807	807	-	59	777	793
Kuntoutustutkimus	5 015	4 568	4 568	-	447	2 856	3 027
Työ- ja koulutuskokeilut	2 533	1 992	1 992	-	541	2 359	2 837
Työhönvalmennus	5 778	4 269	4 269	-	1 509	2 635	6 044
Tutkimuslausunto	20	17	17	-	2	552	621
Yksilöllinen kuntoutusjakso	83	80	80	-	3	3 078	3 777
Muu kuntoutustoimenpide	-0	-0	-0	-	-	-125	-125
Kehittämistoiminta ¹	290	289	289	-	1	2 286	2 481
Vaikeavamm. lääkin. kuntoutus	112 859	112 719	112 707	12	140	1 423	5 437
Yksilöllinen kuntoutusjakso	26 587	26 458	26 458	-	128	5 841	7 182
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	7 295	7 285	7 285	-	11	3 901	4 057
- Kuntoutuskurssit	2 486	2 479	2 479	-	7	5 933	6 246
- Sopeutumisvalmennuskurssit	4 810	4 806	4 806	-	4	3 315	3 409
Kuntouttava hoito	1 244	1 242	1 242	-	2	3 094	6 250
Neuropsykologinen kuntoutus	543	543	543	0	-	947	1 907
Psykoterapia	1 711	1 711	1 711	0	-	1 295	3 811
Toimintaterapia	10 131	10 131	10 128	3	-	960	2 260
Puheterapia	14 121	14 121	14 119	2	-	1 197	2 928
Musiikkiterapia	3 056	3 056	3 052	4	-	946	2 035
Fysioterapia	48 161	48 161	48 160	2	-	1 071	3 342
Muu kuntoutustoimenpide	-	-	-	-	-	-	-
Kehittämistoiminta ¹	9	9	9	-	-	1 503	2 255
Harkinnanvarainen kuntoutus	110 535	94 500	94 496	5	16 035	1 718	2 074
Opiskelun ja työn apuvälineet	119	118	118	-	1	1 585	1 801
Yksilöllinen kuntoutusjakso	7 905	6 727	6 727	-	1 178	2 173	2 228
Kuntoutuskurssit ²	64 087	50 272	50 272	-	13 815	2 186	2 213
- ASLAK-kurssit	31 384	23 265	23 265	-	8 120	2 280	2 297
- Tules-kurssit	13 517	10 279	10 279	-	3 238	1 915	1 937
- Typo-kurssit	2 844	2 840	2 840	-	3	1 692	1 698
- IP-kurssit	859	732	732	-	127	2 962	2 993
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	4 496	3 655	3 655	-	841	2 230	2 301
- Muut kuntoutuskurssit	10 987	9 501	9 501	-	1 486	2 440	2 488
Sopeutumisvalmennuskurssit	7 479	6 938	6 938	-	540	1 806	1 840
- Mielenterveysvalm.kurssit	757	707	707	-	50	1 941	2 014
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	6 721	6 231	6 231	-	490	1 792	1 822
Tyk-toiminta	1 011	765	765	-	246	3 122	3 171
Kuntouttava hoito	3 767	3 567	3 567	-	200	2 729	3 443
Aikuisten psykoterapia	11 781	11 781	11 779	2	-	775	1 252
Nuorten psykoterapia	8 289	8 289	8 286	2	-	1 177	1 967
Neuropsykologinen kuntoutus	120	120	120	0	-	671	938
Muu kuntoutustoimenpide	-1	-1	-1	-	-	-73	-73
Kehittämistoiminta ¹	5 979	5 924	5 924	-	55	1 962	2 550
Omaisille maksetut	1 323	-	-	-	1 323	282	364

¹ Kehittämis- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

24. Kelan kuntoutujien kuntoutuskustannukset vuonna 2008: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste

Sairauspääryhmä Sairausryhmä	Kustannukset, 1 000 euroa							Kuntou- tusraha
	Kaikkiaan	Kuntoutuspalvelut					Matka- kustan- nukset	
		Kaikkiaan	Toimenpidekustannukset			Harkinna- varainen kuntoutus		
			Vajaakun- toisten ammatill. kuntoutus	Vaikeavam- maisten lääkinn. kuntoutus				
Kaikki sairaudet	270 850	236 304	236 279	29 077	112 707	94 496	24	34 546
Tartunta- ja loistaudit	1 063	1 003	1 003	29	680	294	0	60
Kasvaimet	4 091	3 770	3 770	226	1 763	1 781	0	322
Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	6 482	5 438	5 436	709	1 888	2 839	2	1 044
Diabetes	2 604	2 131	2 131	407	383	1 342	0	473
Mielenterveyden ja käyttäy- tymisen häiriöt	75 023	67 124	67 112	10 976	25 911	30 225	12	7 899
Psykoosit	3 490	2 652	2 652	1 740	274	638	0	838
Mielialahäiriöt	27 745	23 956	23 952	6 342	410	17 200	4	3 788
Neuroosit	10 642	9 366	9 366	1 408	402	7 557	0	1 276
Persoonallisuus- ja käytös- häiriöt	6 468	5 865	5 865	579	2 625	2 662	1	602
Älyllinen kehitysvammaisuus	8 683	8 440	8 437	205	8 111	121	3	243
Hermoston sairaudet	51 855	49 353	49 348	1 518	41 595	6 236	4	2 503
Pesäkekovettumatauti	14 489	14 221	14 221	93	12 960	1 168	0	268
Epilepsia	3 664	3 338	3 338	140	2 929	269	0	326
CP-oireyhtymä	11 395	11 113	11 112	147	10 845	119	2	281
Silmän ja sen apuelinten sairaudet	3 119	2 798	2 795	1 092	992	711	2	321
Korvan ja kartiol. sairaudet	3 120	2 684	2 683	443	1 549	692	0	436
Verenkiertoelinten sairaudet	19 449	18 187	18 187	836	11 812	5 538	0	1 262
Iskeemiset sydänsairaudet	2 345	1 974	1 974	209	27	1 737	0	371
Aivoverisuonien sairaudet	13 212	13 115	13 115	150	11 431	1 535	0	96
Hengityselinten sairaudet	3 160	2 351	2 351	419	357	1 575	0	808
Astma	2 203	1 567	1 567	291	101	1 175	0	636
Muut pitkäaikaiset ala- hengitysteiden sairaudet	437	392	392	64	101	228	0	44
Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	1 260	577	577	158	98	321	0	683
Atooppinen ihottuma	399	110	110	40	7	62	0	289
Psoriaasi	413	311	311	58	63	190	0	102
Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	73 936	58 276	58 276	10 831	7 759	39 686	0	15 660
Nivelreuma	10 053	9 255	9 255	376	5 294	3 585	0	798
Nivelrikko	5 886	4 725	4 725	1 599	109	3 017	0	1 161
Selkärankareuma	2 159	1 764	1 764	141	386	1 238	0	395
Spondyloosi	2 890	2 288	2 288	520	144	1 623	0	602
Nikaman välilevyjen sairaudet	10 667	7 960	7 960	2 326	252	5 381	0	2 707
Fibromyalgia	2 456	1 963	1 963	351	56	1 555	0	494
Muut selkärangan sairaudet	24 614	18 486	18 486	3 048	144	15 294	0	6 129
Synnyynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	13 145	12 631	12 628	458	11 425	744	3	514
Muualla luokittelemattimat oireet, sairaudenmerkit jne.	2 417	2 225	2 225	181	1 671	373	0	192
Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seur.	6 930	6 337	6 337	640	4 448	1 249	0	593
Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	4 245	3 360	3 360	563	798	1 999	0	885
Ei tietoa/omaisille maksetut	1 556	192	192	-1	-40	233	0	1 364

25. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspäryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kustannukset, 1 000 euroa									
	Kaikki- aan	Sairauspäryhmä								
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut
Kaikki	236 304	5 438	67 124	49 353	18 187	2 351	58 276	12 631	6 337	16 607
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	29 085	711	10 976	1 520	836	419	10 831	460	640	2 692
Pohjakoulutus	87	2	22	18	0	1	11	9	1	23
Ammattikoulutus	993	11	602	87	6	8	91	66	10	111
Korkeakouluopiskelu	209	5	51	31	2	7	51	11	6	44
Muu koulutus	-6	-	0	-	-	-	0	-	-	-6
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 441	67	64	167	1	0	28	178	5	930
Tyk-toiminta	10 994	421	1 046	510	576	246	7 284	30	150	731
Elinkeinotuki	82	2	2	13	4	-	4	18	3	35
Ammatilliset kuntoutuskurssit	3 263	26	2 677	183	11	0	135	7	14	210
Kuntoutustarveselvitys	807	16	182	29	30	13	456	2	47	32
Kuntoutustutkimus	4 568	102	1 430	264	132	78	1 868	93	271	330
Työ- ja koulutuskokeilut	1 992	32	873	145	53	52	624	29	94	91
Työhönvalmennus	4 269	10	3 897	69	7	12	182	9	36	48
Tutkimuslausunto	17	4	1	1	1	-	1	1	-	9
Yksilöllinen kuntoutusjakso	80	11	-	1	-	-	10	7	-	50
Muu kuntoutustoimenpide	-0	-	-	-	-	-	-	-	-	-0
Kehittämistoiminta ¹	289	3	130	2	12	1	86	-	3	53
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	112 719	1 888	25 919	41 597	11 812	357	7 759	11 427	4 448	7 512
Yksilöllinen kuntoutusjakso	26 458	241	1 717	13 228	4 430	85	2 707	887	1 796	1 367
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	7 285	286	2 342	1 377	424	39	105	1 340	56	1 316
- Kuntoutuskurssit	2 479	51	509	688	264	17	58	529	43	321
- Sopeutumisvalmennuskurssit	4 806	235	1 833	688	161	22	47	812	13	995
Kuntouttava hoito	1 242	13	19	-	-	-	1 176	24	-	10
Neuropsykologinen kuntoutus	543	6	213	75	140	0	2	24	60	23
Psykoteraapia	1 711	2	1 472	94	8	-	26	69	16	23
Toimintaterapia	10 131	108	4 660	2 043	1 063	27	60	1 201	301	669
Puheterapia	14 121	73	8 425	1 169	470	26	8	2 256	68	1 626
Musiikkiterapia	3 056	13	2 031	317	28	2	2	581	11	70
Fysioterapia	48 161	1 146	5 031	23 294	5 249	178	3 674	5 044	2 139	2 406
Muu kuntoutustoimenpide	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kehittämistoiminta ¹	9	-	9	-	-	-	-	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	94 500	2 839	30 229	6 236	5 538	1 575	39 686	744	1 249	6 404
Opiskelun ja työn apuvälineet	118	1	2	2	1	-	92	0	7	13
Yksilöllinen kuntoutusjakso	6 727	87	116	794	294	58	4 845	61	292	179
Kuntoutuskurssit ²	50 272	1 881	4 934	4 372	4 282	1 282	29 574	172	804	2 972
- ASLAK-kurssit	23 265	858	1 169	1 830	1 193	367	16 191	18	271	1 366
- Tules-kurssit	10 279	388	402	436	113	19	8 647	9	132	132
- Typo-kurssit	2 840	91	23	121	842	219	1 365	9	46	124
- IP-kurssit	732	62	162	21	73	31	336	-	19	28
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	3 655	39	2 910	38	55	22	182	-	11	399
- Muut kuntoutuskurssit	9 501	442	268	1 925	2 005	624	2 851	136	326	922
Sopeutumisvalmennuskurssit	6 938	718	1 166	767	457	162	514	453	35	2 666
- Mielenterveysop.valm.kurssit	707	-	689	1	1	-	13	-	-	4
- Muut sopeutumisvalm.kurssit	6 231	718	478	766	456	162	501	453	35	2 662
Tyk-toiminta	765	37	50	30	38	15	531	-	10	53
Kuntouttava hoito	3 567	-	25	15	2	4	3 426	19	9	66
Aikuisten psykoterapia	11 781	8	11 635	20	2	1	86	1	2	26
Nuorten psykoterapia	8 289	0	8 249	13	2	-	8	1	-	17
Neuropsykologinen kuntoutus	120	-	80	5	15	-	1	1	14	4
Muu kuntoutustoimenpide	-1	1	-	-	-	-	-	2	-	-3
Kehittämistoiminta ¹	5 924	105	3 972	219	446	53	609	34	75	411

Sairauspäryhmät:

- IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet
- V Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt
- VI Hermoston sairaudet
- IX Verenkiertoelinten sairaudet
- X Hengityselinten sairaudet
- XIII Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet
- XVII Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet
- XIX Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset
- Muut sairauspäryhmät (I-III, VII-VIII, XI-XII, XIV-XVI, XVIII, XX-XXI)

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.

² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Ei sisällä kuntoutusrahaa.

26. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kustannukset, 1 000 euroa							
	Kaikkiaan	Ikäryhmä						
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
Kaikki	236 304	48 113	20 938	21 520	28 217	55 657	54 540	7 318
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	29 085	441	3 419	4 027	4 453	9 025	7 710	11
Pohjakoulutus	87	-	84	2	1	-	-	-
Ammattikoulutus	993	-	720	146	82	43	1	-
Korkeakouluopiskelu	209	-	78	99	21	9	1	-
Muu koulutus	-6	-	-1	-3	-1	-1	-	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 441	405	435	240	132	152	76	0
Tyk-toiminta	10 994	-	-	17	466	4 332	6 170	9
Elinkeinotuki	82	-	5	22	40	13	3	-1
Ammatilliset kuntoutuskurssit	3 263	35	777	608	785	812	246	-
Kuntoutustarveselvitys	807	-	18	53	144	309	283	-
Kuntoutustutkimus	4 568	-	478	761	1 159	1 633	538	-
Työ- ja koulutuskokeilut	1 992	0	239	425	487	671	170	-
Työhönvalmennus	4 269	-	579	1 632	1 054	862	143	-
Tutkimuslausunto	17	0	3	4	5	6	-	-
Yksilöllinen kuntoutusjakso	80	-	-	4	27	42	7	-
Muu kuntoutustoimenpide	-0	-	-0	-0	-	-	-	-
Kehittämistoiminta ¹	289	-	5	17	51	140	73	2
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	112 719	42 217	9 169	7 358	9 396	16 405	26 632	1 542
Yksilöllinen kuntoutusjakso	26 458	1 538	746	1 611	3 410	6 942	11 495	717
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	7 285	4 373	819	469	375	464	738	47
- Kuntoutuskurssit	2 479	607	437	336	270	288	511	29
- Sopeutumisvalmennuskurssit	4 806	3 766	382	133	104	175	227	18
Kuntouttava hoito	1 242	1 011	204	8	16	3	-	-
Neuropsykologinen kuntoutus	543	206	110	37	39	61	85	3
Psykoterapia	1 711	1 298	258	62	46	31	14	2
Toimintaterapia	10 131	7 380	594	262	310	613	936	36
Puheterapia	14 121	12 961	350	63	108	242	362	36
Musiikkiterapia	3 056	1 985	743	220	78	25	5	0
Fysioterapia	48 161	11 458	5 344	4 625	5 015	8 022	12 997	700
Muu kuntoutustoimenpide	-	-	-	-	-	-	-	-
Kehittämistoiminta ¹	9	9	-	-	-	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	94 500	5 455	8 350	10 135	14 368	30 228	20 198	5 766
Opiskelun ja työn apuvälineet	118	-	1	10	41	41	25	-
Yksilöllinen kuntoutusjakso	6 727	-1	54	320	953	2 498	2 513	389
Kuntoutuskurssit ²	50 272	46	791	1 532	8 320	22 106	14 135	3 343
- ASLAK-kurssit	23 265	-	-	364	4 892	12 956	5 050	4
- Tules-kurssit	10 279	-	9	313	1 690	4 511	3 743	13
- Typo-kurssit	2 840	-	-	-	2	71	524	2 242
- IP-kurssit	732	-	-	-	-	404	329	-
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	3 655	-	594	297	501	1 319	940	5
- Muut kuntoutuskurssit	9 501	46	188	558	1 235	2 845	3 549	1 080
Sopeutumisvalmennuskurssit	6 938	1 643	194	294	703	1 334	1 712	1 058
- Mielenterveyssopeutuskurssit	707	-	14	93	262	242	95	2
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	6 231	1 643	180	201	441	1 093	1 617	1 056
Tyk-toiminta	765	-	-	-	40	328	397	-
Kuntouttava hoito	3 567	975	635	243	473	752	488	1
Aikuisten psykoterapia	11 781	-	30	4 781	3 669	2 693	605	2
Nuorten psykoterapia	8 289	0	5 555	2 734	-	-	-	-
Neuropsykologinen kuntoutus	120	2	64	21	15	14	6	-
Muu kuntoutustoimenpide	-1	-0	-0	1	-0	-0	-1	-0
Kehittämistoiminta ¹	5 924	2 791	1 027	199	155	462	318	973

¹ Kehittämis- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.

² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Ei sisällä kuntoutusrahaa.

KUNTOUTUSRAHA

27. Kuntoutusrahapäätökset vuonna 2008: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, sukupuoli ja päätöksen laatu

Laki Sukupuoli	Kaikkiaan		Myönteiset ¹		Hylkäävät ²		Lakkautukset	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Kaikki	86 589	100,0	81 583	94,2	3 707	4,3	1 299	1,5
Kansanterveyslaki	999	1,2	944	94,5	41	4,2	14	1,4
Erikoissairaanhoitolaki	1 403	1,6	1 335	95,2	65	4,6	3	0,2
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista	61 003	70,5	58 277	95,5	1 927	3,2	799	1,3
Työterveyshuoltolaki	11 456	13,2	11 046	96,4	283	2,5	127	1,1
Vammaispalvelulaki	12	0,0	10	83,3	2	16,7	-	-
Lastensuojelulaki	253	0,3	228	90,1	17	6,9	8	3,2
Kehitysvammalaki	5	0,0	5	100,0	-	-	-	-
Päihdehuoltolaki	3 966	4,6	3 490	88,0	336	8,8	140	3,5
Raha-automaattiasetus	771	0,9	719	93,3	51	6,6	1	0,1
Laki ammatillisesta kou- lutuksesta (oppisopimus)	243	0,3	235	96,7	5	2,1	3	1,2
Nuoren kuntoutusraha								
KKRL 20 §:n nojalla	6 401	7,4	5 292	82,7	955	15,3	154	2,4
Lakitieto puuttuu	139	0,2	64	46,0	25	28,1	50	36,0
Kaikki	86 589	100,0	81 583	94,2	3 707	4,3	1 299	1,5
Miehet	33 285	38,4	30 991	93,1	1 724	5,3	570	1,7
Naiset	53 304	61,6	50 592	94,9	1 983	3,8	729	1,4

¹ Sisältää myös 42 138 tarkistuspäätöstä.

² Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määräytymisperusteriveillä. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

28. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä

Laki	Kuntoutujat	Ikäryhmä					Medi-aani ikä
		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	
Kaikki	58 066	6 303	4 156	10 472	22 257	14 878	49
Kansanterveyslaki	514	49	120	141	145	59	41
Erikoissairaanhoidolaki	1 055	31	109	287	397	231	47
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista	40 489	1 785	2 928	7 467	16 821	11 488	50
Työterveyshuoltolaki	9 378	7	388	1 926	4 207	2 850	50
Vammaispalvelulaki	9	-	1	2	4	2	49
Lastensuojelulaki	99	12	48	33	6	-	32
Kehitysvammalaki	5	-	2	3	-	-	35
Päihdehuoltolaki	1 942	250	488	510	551	143	40
Raha-automaattiasetus	659	37	96	149	210	167	47
Laki ammatillisesta koulutuksesta (oppisopimus)	57	12	21	13	10	1	32
Nuoren kuntoutusraha							
KKRL 20 §:n nojalla	4 245	4 232	13	-	-	-	18
Lakieto puuttuu	119	70	31	5	10	3	23

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määrätymisperusteilla. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

29. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: kuntoutusrahan määrätymisperuste, sukupuoli ja ikäryhmä

Määrätymisperuste Sukupuoli	Kuntoutujat	Ikäryhmä					Medi-aani ikä
		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	
Kaikki	58 066	6 303	4 156	10 472	22 257	14 878	49
Työtulojen perusteella	39 881	154	1 857	8 227	18 221	11 422	50
Edeltävän etuuden perusteella:	5 174	347	931	1 264	1 741	891	45
- Kuntoutusraha	622	75	134	143	196	74	42
- Työttömyysetuus	4 601	280	818	1 120	1 564	819	45
- Opintoraha/aikuisopintoraha	-	-	-	-	-	-	-
- Koulutustuki	97	-	18	36	37	6	43
- Työllistämistuki	1	-	-	-	-	1	56
Osaksi tai kokonaan tarveharkintaisena myönnetty	-	-	-	-	-	-	-
Vähimmäismääräinen kuntoutusraha	1 769	422	390	400	375	182	36
Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutusraha	6 684	1 142	628	489	1 987	2 438	51
- Työtuloihin perustuva	4 926	80	231	351	1 873	2 391	54
- Vähimmäismääräinen	1 766	1 062	398	141	117	48	23
Nuoren kuntoutusraha							
KKRL 20 §:n nojalla	4 245	4 232	13	-	-	-	18
Eläkkeensaajan kuntoutusraha	1 189	199	480	257	168	85	32
Poikkeuksellinen määrä	73	6	14	24	16	13	43
Muu peruste	88	58	21	3	4	2	22
Harkinnanvarainen kuntoutusavustus	3	-	1	1	1	-	43
Ylläpitokorvaus	30	11	10	2	6	1	27
Kaikki	58 066	6 303	4 156	10 472	22 257	14 878	49
Miehet	21 798	3 485	1 895	4 089	7 433	4 896	47
Naiset	36 268	2 818	2 261	6 383	14 824	9 982	50

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määrätymisperusteilla. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

30. Kelalta kuntoutusta saaneet kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja ikäryhmä

Sairauspääryhmä Sairausryhmä		Kuntou- tutajat	Ikäryhmä					Medi- aani ikä
			16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	
Kaikki sairaudet		40 489	1 785	2 928	7 467	16 821	11 488	50
I	A00-B99 Tartunta- ja loistaudit	58	1	2	4	17	34	55
II	C00-D49 Kasvaimet	480	18	13	46	195	208	53
IV	E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	1 546	41	63	233	696	513	52
	E10-E14 Diabetes	736	30	34	101	290	281	53
V	F00-F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	5 375	1 065	1 028	894	1 545	843	42
	F20-F29 Psykoosit	607	155	294	116	37	5	29
	F30-F39 Mielialahäiriöt	2 900	311	437	515	1 050	587	46
	F40-F48 Neuroosit	904	130	126	173	307	168	45
	F60-F69, F90-F98 Persoonallisuus- ja käytös- häiriöt	265	126	79	33	23	4	25
	F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	128	76	22	4	19	7	22
VI	G00-G99 Hermoston sairaudet	2 415	143	169	448	1 080	575	49
	G35 Pesäkekovettumatauti	181	7	28	47	75	24	45
	G40,G41 Epilepsia	116	46	30	7	24	9	26
	G80 CP-oireyhtymä	102	53	26	9	9	5	24
VII	H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	169	30	34	42	44	19	40
VIII	H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	277	50	36	28	89	74	47
IX	I00-I99 Verenkierroelinten sairaudet	1 724	7	18	151	743	805	54
	I20-I25 Iskeemiset sydänsairaudet	524	-	-	27	189	308	56
	I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	121	2	7	12	50	50	53
X	J00-J99 Hengityselinten sairaudet	775	13	54	112	328	268	51
	J45,J46 Astma	609	10	42	87	266	204	51
	J40-J44 Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	78	-	2	7	25	44	55
XII	L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	257	36	49	42	76	54	45
	L20,L22 Atooppinen ihottuma	71	18	23	11	15	4	30
	L40-L41 Psoriaasi	104	6	7	12	41	38	52
XIII	M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	21 780	190	739	3 644	10 140	7 067	51
	M05,M06, M08 Nivelreuma	790	88	60	121	289	232	50
	M15-M19 Nivelrikko	1 774	-	7	111	700	956	55
	M45,M46 Selkärankareuma	455	7	66	104	188	90	47
	M47 Spondyloosi	927	1	14	73	419	420	54
	M50-M51 Nikaman välilevyjen sairaudet	3 367	29	168	654	1 533	983	50
	M79 Fibromyalgia	811	4	39	163	370	235	51
	M53-M54 Muut selkärangan sairaudet	9 349	14	223	1 765	4 594	2 753	51
XVII	Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	246	95	43	39	47	22	31
XVIII	R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä- poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	191	9	15	21	91	55	51
XIX	S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	529	30	57	110	206	126	48
	Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	1 053	22	42	132	511	346	51
	Ei tietoa/omaisille maksetut	3 614	35	566	1 521	1 013	479	43

31. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja laki, jonka perusteella kuntoutus on myönnetty

Maakunta Vakuutusalue Sairaanhoitopiiri	Kuntou- tutjat	Kansan- terveys- laki	Erikois- sairaan- hoito- laki	Laki Kelan kunt- tout.	Työter- veys- huolto- laki	Vam- mais- palve- lulaki	Lasten- suoje- lulaki	Kehitys- vamma- laki	Päihde- huolto- laki	Raha- auto- maatti- asetus	Oppi- sopi- mus	Nuoren kuntou- tusraha
Koko maa¹	58 066	514	1 055	40 489	9 378	9	99	5	1 942	659	57	4 245
Uusimaa	13 750	52	45	8 212	3 779	-	30	-	656	158	1	878
Itä-Uusimaa	659	-	5	441	126	-	2	-	11	20	1	54
Varsinais-Suomi	4 284	15	32	3 474	239	1	9	-	149	43	6	331
Satakunta	2 638	58	202	2 005	198	3	2	2	18	20	3	146
Kanta-Häme	1 815	-	13	1 382	226	-	3	-	36	25	5	138
Pirkanmaa	5 666	141	15	3 795	956	1	10	-	273	59	-	482
Päijät-Häme	1 805	-	11	1 309	232	-	-	2	131	24	2	104
Kymenlaakso	1 966	1	20	1 337	389	1	1	1	33	11	2	184
Etelä-Karjala	1 557	24	11	1 061	300	-	1	-	37	14	3	118
Etelä-Savo	1 907	3	7	1 395	257	-	1	-	92	20	2	138
Pohjois-Savo	2 973	6	66	2 041	518	-	-	-	61	34	5	267
Pohjois-Karjala	1 834	3	16	1 327	172	-	3	-	103	17	5	199
Keski-Suomi	2 859	15	4	2 084	431	1	-	-	69	46	5	220
Etelä-Pohjanmaa	2 678	3	273	1 910	294	-	2	-	29	38	4	146
Pohjanmaa	2 277	129	20	1 615	292	-	-	-	35	24	-	181
Keski-Pohjanmaa	944	2	43	685	135	-	-	-	16	7	2	63
Pohjois-Pohjanmaa	4 974	6	241	3 704	490	1	30	-	120	56	6	362
Kainuu	1 126	15	23	869	120	1	1	-	15	14	3	78
Lappi	2 238	40	4	1 765	217	-	4	-	44	28	2	143
Ahvenanmaa	92	-	4	64	1	-	-	-	14	-	-	11
Koko maa¹	58 066	514	1 055	40 489	9 378	9	99	5	1 942	659	57	4 245
Pohjois-Suomi	8 338	61	268	6 338	827	2	35	-	179	98	11	583
Länsi-Suomi	8 758	149	340	6 294	1 152	1	2	-	149	115	11	610
Itä-Suomi	8 271	36	100	5 824	1 247	-	5	-	293	85	15	722
Lounais-Suomi	12 680	214	253	9 338	1 394	5	21	2	454	122	9	970
Etelä-Suomi	19 995	53	94	12 681	4 752	1	36	3	867	238	11	1 358
Helsinki	5 273	5	21	2 797	1 836	-	3	-	305	57	-	269
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	14 722	48	73	9 884	2 916	1	33	3	562	181	11	1 089
Koko maa¹	58 066	514	1 055	40 489	9 378	9	99	5	1 942	659	57	4 245
H:gin ja Uudenmaan shp	14 356	52	50	8 614	3 897	-	32	-	667	176	1	929
Varsinais-Suomen shp	4 339	15	33	3 520	240	1	9	-	150	45	6	335
Satakunnan shp	2 611	58	202	1 980	197	3	2	2	18	19	3	146
Kanta-Hämeen shp	1 815	-	13	1 382	226	-	3	-	36	25	5	138
Pirkanmaan shp	5 638	141	14	3 774	956	1	10	-	272	58	-	478
Päijät-Hämeen shp	1 905	-	11	1 391	241	-	-	2	131	25	3	111
Kymenlaakson shp	1 919	1	20	1 294	388	1	1	1	33	12	2	180
Etelä-Karjalan shp	1 495	22	11	1 025	283	-	1	-	35	13	3	113
Etelä-Savon shp	1 401	4	7	1 041	194	-	-	-	52	10	2	98
Itä-Savon shp	508	1	-	339	78	-	1	-	41	11	-	39
Pohjois-Karjalan shp	1 894	3	16	1 378	174	-	3	-	104	17	5	205
Pohjois-Savon shp	2 973	6	66	2 041	518	-	-	-	61	34	5	267
Keski-Suomen shp	2 859	15	4	2 084	431	1	-	-	69	46	5	220
Etelä-Pohjanmaan shp	2 698	3	279	1 912	301	-	2	-	28	38	4	152
Vaasan shp	2 177	128	13	1 545	282	-	-	-	35	24	-	169
Keski-Pohjanmaan shp	1 024	3	44	753	138	-	-	-	17	7	2	69
Pohjois-Pohjanmaan shp	5 019	6	244	3 731	499	1	30	-	122	56	6	366
Kainuun shp	1 081	15	20	842	111	1	1	-	13	14	3	74
Länsi-Pohjan shp	631	2	1	475	89	-	2	-	11	7	1	46
Lapin shp	1 607	38	3	1 290	128	-	2	-	33	21	1	97
Ahvenanmaa	92	-	4	64	1	-	-	-	14	-	-	11

¹ Ulkomaan yksikön tekemät päätökset sisältyvät vain koko maan lukuihin.

32. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2008: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, kuntoutusrahopäivät ja kustannukset

Lakiperuste Toimenpide	Saajat		Päivät		Päivät/ kuntou- tuja	Kustannukset 1 000 euroa	Euroa/ pv
	Lkm	%	Lkm	%			
Kaikki	58 066		2 115 508		36,4	58 712	27,75
Kelan kuntoutuspalveluja saaneet	40 489	100,0	986 298	100,0	24,4	34 546	35,03
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	9 422	23,3	685 583	69,5	72,8	17 048	24,87
Pohjakoulutus	35	0,4	6 791	1,0	194,0	129	19,03
Ammattikoulutus	1 992	21,1	351 415	51,3	176,4	7 001	19,92
Korkeakouluopiskelu	595	6,3	117 193	17,1	197,0	3 296	28,12
Muu koulutus	1	0,0	268	0,0	268,0	6	22,72
Vaikeavammaisten apuvälineet	4	0,0	106	0,0	26,5	2	19,89
Tyk-toiminta	3 889	41,3	48 676	7,1	12,5	3 270	67,19
Ammatilliset kuntoutuskurssit	518	5,5	34 644	5,1	66,9	780	22,51
Kuntoutustarveselvitys	453	4,8	1 414	0,2	3,1	59	41,68
Kuntoutustutkimus	905	9,6	13 070	1,9	14,4	447	34,19
Työ- ja koulutuskokeilut	470	5,0	20 068	2,9	42,7	541	26,98
Työhönvalmennus	793	8,4	91 826	13,4	115,8	1 509	16,43
Tutkimuslausunto	3	0,0	26	0,0	8,7	2	95,68
Yksilöllinen kuntoutusjakso	6	0,1	71	0,0	11,8	3	48,03
Kehittämistoiminta	1	0,0	15	0,0	15,0	1	80,20
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	215	0,5	3 241	0,3	15,1	140	43,31
Yksilöllinen kuntoutusjakso	176	81,9	2 897	89,4	16,5	128	44,25
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	33	15,3	294	9,1	8,9	11	36,25
- Kuntoutuskurssit	14	6,5	176	5,4	12,6	7	36,95
- Sopeutumisvalmennuskurssit	20	9,3	118	3,6	5,9	4	35,19
Kuntouttava hoito	6	2,8	50	1,5	8,3	2	30,56
Harkinnanvarainen kuntoutus	27 532	68,0	272 480	27,6	9,9	16 035	58,85
Opiskelun ja työn apuvälineet	1	0,0	17	0,0	17,0	1	40,01
Yksilöllinen kuntoutusjakso	2 212	8,0	23 285	8,5	10,5	1 178	50,58
Kuntoutuskurssit ²	22 986	83,5	230 424	84,6	10,0	13 832	60,03
- ASLAK-kurssit	12 780	46,4	122 309	44,9	9,6	8 120	66,39
- Tules-kurssit	6 033	21,9	57 731	21,2	9,6	3 255	56,39
- Typo-kurssit	11	0,0	95	0,0	8,6	4	37,93
- IP-kurssit	255	0,9	4 592	1,7	18,0	127	27,59
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 360	4,9	17 608	6,5	12,9	841	47,74
- Muut kuntoutuskurssit	2 552	9,3	28 089	10,3	11,0	1 486	52,90
Sopeutumisvalmennuskurssit	1 425	5,2	9 784	3,6	6,9	523	53,47
- Mielenterveyssop.valm.kurssit	153	0,6	1 154	0,4	7,5	50	43,58
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	1 272	4,6	8 630	3,2	6,8	473	54,79
Tyk-toiminta	291	1,1	3 439	1,3	11,8	246	71,61
Kuntouttava hoito	516	1,9	4 326	1,6	8,4	200	46,24
Kehittämistoiminta ¹	128	0,5	1 205	0,4	9,4	55	45,67
Omaisille maksetut	3 635	9,0	25 097	2,5	6,9	1 323	52,74

¹ Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

**33. Nuoren kuntoutusrahan saajat (KKRL 20 a §) vuonna 2008:
sairauspääryhmä, sairausryhmä ja sukupuoli**

Sairauspääryhmä Sairausryhmä		Kuntou- tutjat	Sukupuoli	
			Miehet	Naiset
Kaikki sairaudet		4 245	2 430	1 815
I	A00-B99 Tartunta- ja loistaudit	3	2	1
II	C00-D49 Kasvaimet	33	15	18
IV	E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	44	26	18
	E10-E14 Diabetes	13	6	7
V	F00-F99 Mielenterveyden ja käyttäy- tymisen häiriöt	2 771	1 678	1 093
	F20-F29 Psykoosit	167	75	92
	F30-F39 Mielialahäiriöt	257	70	187
	F40-F48 Neuroosit	91	43	48
	F60-F69, F90-F98 Persoonallisuus- ja käytös- häiriöt	285	208	77
	F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	956	570	386
	VI	G00-G99 Hermoston sairaudet	450	246
	G35 Pesäkekovettumatauti	4	1	3
	G40,G41 Epilepsia	87	40	47
	G80 CP-oireyhtymä	236	126	110
VII	H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	115	61	54
VIII	H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	168	88	80
IX	I00-I99 Verenkierroelinten sairaudet	15	6	9
	I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	8	3	5
X	J00-J99 Hengityselinten sairaudet	7	3	4
	J45,J46 Astma	6	3	3
XII	L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	2	2	-
	L20,L22 Atooppinen ihottuma	2	2	-
XIII	M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	118	34	84
	M05,M06, M08 Nivelreuma	95	26	69
	M45,M46 Selkärankareuma	1	1	-
	M50-M51 Nikaman välilevyjen sairaudet	3	-	3
XVII	Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	452	229	223
XVIII	R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	26	15	11
XIX	S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	13	8	5
	Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	25	15	10
	Ei tietoa/omaisille maksetut	3	2	1

34. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2008: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä

Laki	Kustannukset, 1 000 euroa							Keskimäär. kustannukset kuntoutujaa kohti euroa/päivä
	Kaikkiaan		Ikäryhmä					
	Euroa	%	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	
Kaikki	58 712	100,0	22 202	6 485	7 622	13 988	8 415	27,75
Kansanterveyslaki	423	0,7	29	117	134	99	43	32,04
Erikoissairaanhoitolaki	452	0,8	6	42	122	181	101	47,99
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista	34 546	58,8	4 509	5 238	6 032	11 600	7 166	35,02
Työterveyshuoltolaki	2 937	5,0	3	123	570	1 339	902	65,52
Vammaispalvelulaki	2	0,0	-	0	0	1	0	55,36
Lastensuojelulaki	200	0,3	22	116	52	10	-	29,30
Kehitysvammalaki	1	0,0	-	0	1	-	-	62,88
Päihdehuoltolaki	2 362	4,0	328	689	560	633	152	28,33
Raha-automaattiasetus	302	0,5	9	37	61	103	92	54,75
Laki ammatillisesta kou- lutuksesta (oppisopimus)	423	0,7	53	120	129	114	7	42,29
Nuoren kuntoutusraha KKRL 20 §:n nojalla	17 315	29,5	17 260	55	-	-	-	17,00
Lakitieto puuttuu	-253	-0,4	-18	-53	-40	-93	-49	-4,07

35. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2008: kuntoutusrahan määräytymisperuste ja ikäryhmä

Määräytymisperuste	Kustannukset, 1 000 euroa							Keskimäär. kustannukset kuntoutujaa kohti euroa/päivä
	Kaikkiaan		Ikäryhmä					
	Euroa	%	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	
Kaikki	58 712	100,0	22 202	6 485	7 622	13 988	8 415	27,75
Työtulojen perusteella	21 583	36,8	203	1 223	4 273	9 960	5 923	59,69
Edeltävän etuuden perusteella:	7 905	13,5	970	2 530	2 046	1 862	497	30,64
- Kuntoutusraha	1 067	1,8	172	325	236	287	46	31,46
- Työttömyysetuus	6 714	11,4	798	2 178	1 761	1 529	448	30,38
- Opintoraha/aikuisopintoraha	-	-	-	-	-	-	-	-
- Koulutustuki	123	0,2	-	27	49	45	2	39,83
- Työllistämistuki	1	0,0	-	-	-	-	1	42,35
Osaksi tai kokonaan tarve- harkintaisena myönnetty	-	-	-	-	-	-	-	-
Vähimmäismääräinen kuntoutusraha	748	1,3	272	199	137	106	33	15,24
Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutusraha	10 936	18,6	3 456	2 336	1 071	2 078	1 996	29,51
- Työtuloihin perustuva	6 572	11,2	464	1 296	865	1 966	1 980	56,43
- Vähimmäismääräinen	4 365	7,4	2 992	1 039	205	112	16	17,17
Nuoren kuntoutusraha KKRL 20 §:n nojalla	17 315	29,5	17 260	55	-	-	-	17,00
Eläkkeensaajan kuntoutusraha	325	0,6	56	141	78	40	9	2,70
Poikkeuksellinen määrä	160	0,3	10	55	59	31	6	33,88
Muu peruste	-281	-0,5	-31	-60	-44	-95	-50	-4,21
Harkinnanvarainen kuntoutus- avustus	6	0,0	-	1	1	4	-	26,53
Ylläpitokorvaus	14	0,0	7	4	1	2	1	8,81